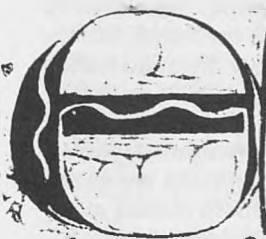

Quare hic pr. Quare adhibita hnt accentus de-
terminatus. siue pponantur. siue postponan-
tur. nisi fuerit dñtie causa. ppo uero non. Item q
tantum quare prepō pposita suo casuali grauantur
omnibus syllabis. postposita uero acutē in princi-
pio. et retinet generalem modū accentuandi. nisi
fuerit dñtie causa. Solucō. Ad pmiū dico. q adhi-
bita determinatam hnt significacōnem respē ppo
nū. et eandem siue pponant sine postponantur re-
tinent. Et ppter ea non mutant suos accentus siue
sint an siue post. Prepōnes uero non similiter ha-
bent determinatam significacōnem. nec eandē cū
pponuntur ul postponuntur q prepōnes signant eā
dem habitudinem que p casuale signatur. vñ ea-
rū significacō ab adiūccōne casuali determinatur
Item non habent eandem significacōnem qñ pre-
ponuntur et qñ postponuntur. q cū pponuntur mo-
dum pponis hnt. qñ autē postponuntur suis casu-
alibus qñ modū adhibij hnt. Greca enim qñ respi-
cit casuale et ei defuit prepō est. et significacōne
prepōnis ppe habet. Qñ enim pferitur siue casu-
ali magis adhibium ē. et sic habet aliam significa-
cōnem. in pponendo et postponendo. et ppter ea nō
hnt unū modū accentuandi determinatum. s; di-
uisificatū. Ad secundū dicendū. q preprepō signi-
ficat eandem habitudinē que p casuale signat et
hoc habet cū pponitur. et ppter ea unū cum suo
casuali qñ indiuisum ab ipso. Vñ respicit casuale
sicut syllaba respicit dōnem cuius est p; ab ipsa
diuisa. Et ad hoc designandū gūatur in omnib;
syllabis cū pponitur. et tūc habet naturalem accē-
tum pponis. q retineat p modū et ad modū uni-
us syllabe. Qñ autem postponitur suo casuali nō
retinet naturalem ordinacionem nec ponitur sub
dōne que consignificet idem quod ipsa significat
indiuisum a suo casuali. vñ quia mutat ordinacō-
nem debitā pponis. mutat et accentum debitū ei-
dem. Et hoc dupliciter. Si enī habeat conueniētiā
cū alia pre ordinis acuitur in fine. ppter ambigi-
uitatem tollendā. sicut sup dictū est de hac dōne
pone. Si autē non habeat conueniētiā cū alia pre
ordinis tūc retinet modum accentuandi generalem
et ac in principio ul in medio. sicut determinatur ad

Item de pre uocacionibus. Adiuisum
iunctiones ut dicit ps in lib de accentu. nul-
lam certam regulam accentuandi tenent.
Aliqñ enim hnt principalem accentū in ultima sil-
laba. aliqñ in pñl ul añpñl. Potest hic quē de
eo quod dicit q interiectiones non fiant regulā
determinatam accentuandi. cū acuant aliqñ in fi-
ne aliqñ in medio. uidetur enim q implicet oppo-
siti. q si hnt in medio ul in fine accentū habent
accentū determinatū. Et dicit q non. Et tamen di-
cit q hnt accentū in medio ul in fine. Itē in ma-
iori pñl. li xv. g. q interieccōnes non hnt certum ac-
centus. Sed habere accentus in medio ul in fine
ē habere accentū determinatū. quare sibi contēdit
Solucō. q dicit q non seruant certos accentus
intelligendū est ppter pferē sine deliberacōne. scz
qñ significant affectus subito platos et sine delibe-
racōne animi. et hoc uidetur uelle ps. qui in fine
xv lib dicit. Optime de accentib; interieccōnuz do-
cuit donatus. q non sunt certi. Quippe cū et abs-
condita uoce. i. non plene expñta pferant. Et q
p affectus cōmoti qualitate confunduntur in eis ac-
centus. Aliqñ uo significant affectus platos cū de

liberacōne. et tunc pnt retinē certū accentū in me-
dio ul in fine. Et sic non ē contrarietas in dictis
auctoris. Aliter. Hoc quod dicit ps. q interieccio-
nes non hnt certos accentus. Hoc ē q non hnt
accentus determinatos circa aliquē locū uel in fi-
ne tantū. ul in medio tantū. s; nūc in fine nūc in
medio. s; in diuisas dispōnes ipsius pferentis. Pe-
nes hoc enim q ipse pferens afficitur magis fa-
ciendo moram sup unā sillām q sup alteram. uel
magis depmendo unā q alterā. siue sit media sū-
ultima. penes hoc diuisificat accentus interieccō-
nis. ita q non habz ipsum certum nec in certo lo-
co. Sed hoc q dicit interieccionem accentū habē
in medio ul in fine. hoc ē intelligendū ex disposi-
tione illius pferentis siue eius qui afficitur. p; e-
nim sic disponi q eleuet sillām mediam uel ulti-
mam indifferenter ul depmat Dico autē q inter-
ieccōnes habeant accentū sup locum debitū et de-
terminatū. scilicet qñ pferunt cū deliberacōne ut dic-
tum ē tunc queritur rō quare magis fuerit accen-
tū sup sillām mediam ul ultimam q sup pñmā
Ratō autē talis ē scilicet ut in eod fm naturam p-
atem reducat ad ordinacionē. q ita ē in uitate
q interieccōnes signant affectus platos subito
Et ppter ea in fine ē naturam maxime sit depssio
s; accentus principalis cum consistat in eleuatione
moderat depressionem. et ppta ad h q ista ordi-
nacō ē naturam que ē in depmendo reducatur ad
ordinacionem p attem. tenet interieccō accentum
in fine uel in loco pximo ipsi fmj.

De accentu autē barbaro nominuz. incerti su-
mus. q barbari aliter pronunciant q nos. rñ
ut sepius. barbare dōnes apud latinos in fine ac-
centuantur maxime si sint indeci. ut iacob. esau
o. anna. amen. Doctrinale Omnis barbara uox nō
ordinata latine. accentus sup extremam suabit a-
cutus Hoc de accentu scriptori si non lectori cōme-
morasse sufficiat. Nunc de etimologia et gram-
matica quali maxime aliqua differamus

Etymologia ut sup in principio
huius opus dixi. s; ab ethi-
mon qd est uer. et logos ser-
mo Inde etymologia. i. tra-
ctatus de uitate omniū pdum
oracionis absolute Et sub ista
comprehendunt octo ptes ordi-
nis et eoz accidēcia. de qbus

aliqua tanquam Et maxime de nomine. et uerbo et
principio Et pmo de nomine In fine etiam subiū-
gam de constructione et regimine (Nomen ergo
ut dicit ps in secundo maioris. Est ps oracionis
que unicuiq; subiectoz corpus seu reū cōmunem
ul pnam distribuit qualiter Nomini accidunt
sex. species. qualitas. genus. nūs. figura. casus.

Species ē originalis dispō nominis p quam fit
pmitiuū ul deniuatiū discrecō. Nominū itaq;
aliud pmitiuū. aliud deniuatiū. Tam pmitiuorū
q deniuatiuorū aliud pnam. aliud appellatiū. Pro-
prium pmitiuū ut nilus. Propriū deniuatiū ut ni-
lus. Primitiuū appellatiū ut mons. Deniuatiū
appellatiū ut montanus. Proprium nomen ē illud
quod pnam subām et pnam qualitatē desig-
nat. ut martinus. Appellatiū nomen ē illud qd
naturaliter est cōmune multorū. quos eadem sub-
stantia ul qualitas generalis ul spālīs. iūgat. Ge-

neralis ut animal. Spēies ut homo. Species propri-
orū nominū tantū sunt quatuor. nomen. pronomen.
cognomen. et agnomen. de quibus infra in quāta
parte dñō concordante dicam in suis locis. ¶ Multe
alię sunt spēs nominū. sicut p̄s eniat in maiori.
Sed spēs de quibus h̄ intendimus sunt decem scz
adiectiuū. relatiuū. collectiuū. complexiuū. p̄dno-
micū. possessiuū. compatiuū. suplatiuū. diminuti-
uū. denominatiuū. Sed anteq̄ de p̄dictis determi-
nemus. aliqua dubia. quibz dēnuatiuam spe-
ciem moueamus. ¶ Quero ergo p̄mo quō sum-
tur ista uocabula p̄mitiuū et dēnuatiuū. Ad hoc
dico q̄ ista uocabula sumuntur transumptiue. p̄-
mitiuū enim tractū est a fonte in quo p̄us app̄et
aqua ueniens p̄ oculos meos. Dēnuatiuū au-
tem tractum ē a riuo dēfluente ab ipso fonte. vñ
sicut nūis ab alio riuo p̄r deduci. ita vñ dēnu-
atiuū ab alio dēnuatiuo trahit originem. s̄ font et
riuus ad faciendū flumen decurrit. et tam p̄mitiua
q̄ dēnuatiua orōnem que p̄r dicit flumen efficiūt
¶ Omnia enim flumina exeūt a mari. et in mare tū-
dem redeunt. et mare non redundat. Sic om̄s orō-
nes a gr̄matica suam trahūt originem. et in ean-
dem redeunt. et tamen gr̄matica nō redundat. q̄
sicut orō. trahit originem a p̄tibus. et p̄tes a s̄stē-
bis. s̄m materiam uocis. et sillabe a literis. ita s̄
resolutō in easdem. nec p̄r in hoc manē esse aliq̄
redundantia. q̄ nichil p̄r gr̄maticę sup̄addi q̄rū
ad integritatem artis. ¶ Enim gr̄matica dicitur
pelagus habemus a p̄s dicente in prohemio s̄ro
Quāuis ad herodiam scriptorū pelagus. Quāuis
quoq̄ de isto fonte loquitur dicens. Greco fonte
cadent p̄re de tota. Idem etiā de flumine huius ar-
tis inquit. Alsciscet noua q̄s genitor p̄duxent uis
Vehemens et liquidus puro q̄s similimus anni
Orōnes enim q̄nq̄ fluit. et q̄nq̄ arescunt. prout
uis approbat ul' recusat. ¶ Quero etiā. an ety-
mologia sit spēs dēnuatiōis. ut cadauer q̄ caro
data v̄nibus. uidet̄ q̄ non. q̄ si hoc esset om̄is
deco posset dici dēnuatiua. cū om̄is deco etymolo-
gizari possit. dum mō uelit aliquis meditari. Ad
h̄ dico q̄ etymologia non est spēs dēnuatiōis.
s̄ quasi species. Alludit enim significatiōi. trahen-
do arḡ mentum p̄ l̄as ul' sill̄as aliūde. ut bos q̄
bonus operatur soli. Et mons q̄ moles opposita
nascenti soli. Et tauus. q̄ tuens agmina uaccarū
robore uirū suarū. Et deus quasi dans eternaz ui-
tam suis. Et roma q̄ radix om̄iū malorū auari-
cia. Et homo q̄ h̄ns om̄ia manu omnipotentis.
q̄ omnipotens om̄ia p̄ hominem creauit. et sin-
cis quasi sine cane. et sic de similibus. Non ē ta-
men dicendū q̄ ab ill' deriuent̄ ul' componantur
p̄ que etymologizant̄. De compositis etiā cō-
suevit dubitari. an a suis componentibus dēnu-
entur. P̄r̄s dicit in libro constructionū q̄ sic. et meri-
to. quia in trahūt originem. Sed s̄m hoc uidetur
idem esse spēs quod figura. quod esse non p̄r. ad
h̄ dico q̄ om̄ia composita a suis componentibz
dēnuant̄. non tamen spēs est figura. ¶ p̄s enim
respiat qualitatem. q̄ esse p̄mitiuū ul' dēnuatiuū
est esse equale. s̄ figura respicit quantitatem. quia
si est simplex respicit unitatem. si uero composita
respiat binariū. trinariū. ul' quaternariū. Nam
ex pluribus q̄ quatuor dēnibus nulla deco po-
test componi.

Similiter dubitatur. an p̄ncipale dēnuetur a

sumpto. ut albedo ab albo. et bonitas a bono. di-
cit p̄stianus q̄ sic. et mentō. q̄ h̄s formantur ab
ill'. et sunt alterius institutiōis. ¶ Sed uidet̄ q̄
potius sumptū dēnuet̄ a p̄ncipali. q̄ est sumptū
ab eo ergo dēnuatiuū. Et si illud est p̄ncipale er-
go p̄mitiuū respiciū sumptū. Item p̄ncipale dēsignat
causam et sumptū effectū. Om̄is autē causa na-
turaliter p̄r ē suo effectū. ars autē est ymago na-
ture. ergo ad artem p̄tinet q̄ sumptū dēnuetur a
p̄ncipali. Solucō. Dico q̄ p̄ncipale dēnuatur a
sumpto ut albedo ab albo. ul' bonitas a bono. a bo-
no. hac rōne. quia sumptū est p̄us sensu et poste-
nus intellectu. P̄ncipale autē facit contrariū. forma
autē concreta substantię p̄us cadit in sensum q̄
in intellectu. ut bonus. q̄ om̄is compō ē iudina
sensui. forma uero abstractius cadit in intellectu
q̄ in sensum. ut bonitas. Citius enī app̄hendō for-
mam abstractam q̄ concretam. Sed gr̄maticus
p̄cedit magis p̄ uisū sensus q̄ p̄ uisū intellectus. Et
ideo rē dicit p̄ncipale dēnuari a sumpto. et nō
uero. p̄ncipale etiā dicit. non q̄ sit p̄mitiuū. sed
q̄ est cauatiuū. nec sumptū dicit eo q̄ sic dēnuati-
uū a p̄ncipali. sed quia est effectiuum. Et hoc ta-
tum speculatur anima intelligibilis.

Queritur insup. si fiat dēnuatiō tantū signifi-
caciōe. dicit p̄s q̄ sic. ut ab vno semel. quod
satis alienū uidetur. q̄ eadem rōne mons p̄r dē-
nuari ab alto. Solucō. Dico q̄ recta et p̄p̄a dēnu-
atiō debet ymaginem uocis et significatiōis sui p̄-
mitiuū habere. sicut riuus sui fontis aquā recolet
et saporem. Q̄nq̄ tamen degenerat dēnuatiō. sicut
filius a p̄re. quia non p̄mititur p̄mitiuū. nisi in
uocē. ut fere a ferus. et sane a sanus. hec enī ad
uēbia ueniūt ab illis. s̄ multum distant a signifi-
caciōe ipsorū. Q̄nq̄ sit dēnuatiō significaciōe tan-
tum. et hec habet se ad modū filij adoptiui. ut ab
vno semel. Non tamen eadem rōne mons dēnu-
atur ab alto. q̄ ars requirit q̄ a nominibus nūa
libus trahant̄ aduēbia nūalia. ut ter quater et sic
deinceps. s̄ hec non poterant stare sine suis prin-
cipijs. scz unitate et binario. ergo cū h̄emus no-
mina oportuit q̄ h̄emus aduēbia eorūdem nume-
rorū. et sic unus adoptauit sibi semel et duo bis. s̄
ars non requirit q̄ ab adiectiuis dēndat nisi suum
p̄ncipale. altitudo ab alto. et sic nō sunt de arte q̄
mons dēnuetur ab alto. sicut ergo est filius natu-
ralis et legitimus. et ē filius natural' tantū. et ē fi-
lius legitimus tantū. ita sunt tres spēs dēnuatiōnū
Dēnuatiō enī que fit uoce et significaciōe est si-
cut filius legitimus et naturalis. qui ē de legitimo
coitu natus. que fit uoce tantū p̄r dici spuria. sicut
filius natural' tantū. qui spurius nominatur. que
autem fit significaciōe tantū p̄r dici adoptiua. sicut
filius legitimus tantum qui dicitur adoptiuus

Ad huc queritur. si ex formaciōe semp̄ p̄or-
tietur dēnuatiō. Ita uidetur. q̄ formaciō q̄ndō
originem introducit. et sic creat dēnuatiōnē quod
si uerū est. ergo om̄is gr̄tis qui formatur a nō
dēnuatur ab eo. et om̄e passiuū erit speciei dē-
nuatiue. q̄ formatur ab actiue. dicit forsitā. q̄ si
formans et formatū sunt diūsa institutiōnū ut
ibi dēnuatiō. Contra. Participium futuri temp̄is in
rus formatur ab ultimo supino. et est alterius in-
stitutiōis q̄ supini. ergo p̄ncipiū dēnuatur a su-
pino. ergo a nomine dēndat. non ergo a uēbo. Eadē
rōne p̄ncipiū futuri temp̄is in dus formatur a gr̄

nituo pñtis temporis pñcipij quod ē alterius in
 stitucōnis. ut legens legentis. In legendis. Ergo
 deriuat ab eo. non ergo dñdit ul' deriuatur a uer
 bo passiuo. Ad hoc rñdeo. qđ formatō qñq; indu
 cit deriuacōnem. et qñq; non. Si eniz formans et
 formatum ab eadem fuerūt ul' fluūt institutione.
 tñc vnū ab altero non deriuatur. Vñ gñs nō de
 nuatur a nō. qđ vnius nature sunt. i. institucōis
 Similiter actm et passiuū in vna institucōne sig
 nificant. Similiter pñcipia gerūdia et supina. ad
 vna institutione cū suo iūbo dependent. Et ideo li
 cet vnū formetur ab alio. non tñ deriuatur. Sed
 omnia deriuantur a iūbo. Gerūdia eniz et supina
 magis annexa sunt iūbis qđ alia nomina. sicut pñ
 in coniugacōne iūboy. At si formans et formatū
 diūfas hñt institucōnes. ut albus et albedo. tunc
 ē ibi deriuacō. Et sic alicubi ē formatō ubi non ē
 deriuacō. et alicū est deriuatio ubi nulla ē forma
 tio. et alicubi simul concurrunt.

Quē illa etiā deriuacōne que fit p anthrōpism
 i. p contrarium dubitatur. ut lucus a lucco
 parca a pccando. libitina a libendo. Dico qđ rñ est
 tal' deriuatio. qđ fit uoce et significacōne. s. sicut ē
 duplex finis in natura. scz consumens et consum
 mans. Nam consumens ē ille qui destruit. Consum
 mans ē ille qui pñit. Ita oportuit in spē diuof si
 nes interuenire. Cuz itaq; deriuatiua rmitantē sig
 nificacōnem pñituiou p affirmacōnem. talis deri
 uacō est consummatua. Cū uero rmitantē signifi
 cacōnem pñituiou p destrucōnez. talis deriuacō
 est consumptua. ut libitina qđ non libet. Nam cer
 tum ē qđ utroz finis. debetur substantie cū quali
 tate. scz consumens et consummans. sicut enim p
 ficitur. ita tandem consumitur. *in hanc lano*

Quē translatōne nat' deriuatur. *in hanc lano*
 similiter querē. an semp faciat deriuacōne
 ut theos in deus. patir in pater. matros in
 mater. Dicūt quidam qđ sic. ergo fm eos ego tu
 sui deriuatiua sunt. qđ transferūtur de greco in la
 tinū. ut dicit ps. Item fm eos vnū et idem nomē
 est pñituiū et deriuatiuum. ut etherem ul' ethera
 quoniā grecus actūs debet esse pñituius. et lati
 nus debet esse deriuatiuus. pmo omne nomen la
 tinū ent deriuatiū. cū possit grece declinari. et a
 greco nomine deriuari. ut martinus inō martinus
 et pamos inō pamos. Ad hoc dico qđ qñ latinus
 ē eiūdez significacōnis proxius cū greco nomi. ne
 ul' hebreo. nulla ē ibi deriuacō. s. solūmō quedā
 deriuatio vnius lingue in alteram. ut iacob inō ia
 cobus. Ioseph inō iosephus. et deus non deriuatur
 a theos. nec pater a patir. nec mater a matros qđ
 idem sunt. nec dñt in significacōne. nec in modo
 significandi. qđ non est dicendū qđ sit alius homo
 cū quis loquitur grece. et alius cū loquitur lat
 ne. Similiter non ē dñdus qđ greci habeant alia
 euangelia qđ latini. qñs habeant alias uoces ul'
 pñtucōnes. At si latinū drāt a greco ul' hebreo
 aliquantulū in significacōne uel in mō significan
 di. ut non sit idem cū illo. tñc si translatō esset in
 linguā latinam. tunc sine dubio ibi ē deriuacō. ut
 gigno a geos quod ē terra. et olor oloris ab olō
 quod est rotū. qđ rotus ē albus. Et paditus a pa
 disis quod ē consolacō. Et spūs a pir quod ē ig
 nis. Et ita est caute de singul' iudicandū. Ita uult
 magister bñ. et sumit deriuacōnem stricte et ppe
 et hñc sequor. Si autem infra in qñta pre aliter

dictum repies. scias me non hoc dicere afferendo
 s. huicōnis qui multū lauge sumpsit deriuacōm
 opinionē potius recitando. ¶ Omne iam qñibz
 circa spēm deriuatiuam et solutis. nūc de speciebz
 nominū sup' nūtiatis. et primo de adiectiuo fm or
 dinem uideamus. *in hanc lano*

Adiectiuū nomen ē illud. quod adiñdē pro
 pñs ul' appellis nominibus. et signat lau
 dem ul' uituperū ul' mediū ul' actñs vni
 cuiq;. Laudem ut iustus. Vitupacōne. ut iniustus
 Mediū ut magnus. Didimus eniz magnus impa
 tor laudantes. Et magnus lano ul' fur uitupan
 tes. Actiōis uero id ē suum unicuiq;. ut nig cor
 uis. et alii mare. Propriū autē est adiectiuo cō
 pan. ut dicit ps in ij maiore. Vñ patet qđ illa q
 non compantur non sunt uera adiectiua. ¶ Itē
 nullū uerū adiectm defecit in aliquo casu. que enī
 deficiunt fixa sunt. ut fas dōne. sicut dicam infra
 in c de pñcipijs in fine. ¶ Item scias qđ adiectiua
 in tres spēs diuidūtur. Nam quedā sunt mobilia
 p tres terminacōnes. Quedam adiectiua coniūcti
 sunt omnis generis. ut prudens. Quedam in com
 mune et neutz diuidūtur. ut h et h forte et hoc
 forte. Pauca tamen terminant masculinum in er
 femininū in is. neutz in e. ut h acer. h actis. hoc
 acre. de hoc plenius dicam infra in c de omni ge
 nere. et in c de declinacōne nominis. ¶ Et scias qđ
 uerū adiectm substantiuat in neutro genē tantus
 et tñc resoluī in suū femininū. et generale uoca
 bulum. ut album currit. i. alba res currit. Qñq; re
 soluitur in nomen sue pperans. ut descendamus
 in planū. i. in planiciem. Qñq; resoluī in nomē
 minus qđ generale. ut multū vini ē in foro. i. mē
 ta ps vini uel multa copia. Item nota qđ adiecti
 uū pfectionis pñt substantiari in quolibet genere
 et in utrozq; nio. ut grammaticus currit. Orato
 disputant. Vnde Quous. Grammatici certant et
 adhuc sub iudice lis est. Similiter adiectiua perti
 nentia ad rōnabilia dignitate rōnabilis creature.
 substantiuant in quolibet genē et etiam nūo. ut
 iustus gñmabit sicut libū. et iusti in ppetuum vi
 uent. ¶ Nota etiā qđ si vnū adiectm ponat inter
 duo substantiua mediante copula iūbali teneat cō
 cordari cū sequente et non cū antecedente. ut bos ē
 utile animal. et crucibolū est bonus uigilator. fal
 lit tamen in quibusdam pñcipijs. ut aqua ē factū
 vinū. et petrus ē elcūs ptās. *in hanc lano*

Relatiuū ē añ late rei recordatiū. qđ ut uult
 ps in minon. Relacō est rei añ late recor
 dacō. ut h. fortes currit qui disputat. Hoc
 relatiuū qui facit recordacōnem de sorte. qui ē ref
 añ late. Relatōz autē. alia sunt relatiua sube. ut q
 et ille. Alia sunt relatiua actñtis. ut talis. quā. rā
 tus quantus. Relatiuū substantie ē qđ refert ean
 dem substantiam cū suo antecedente in nūo. ut qui
 et ille. Relatōz substantie. quedam sunt relatiua p
 demptitane. ut qui. ille. Quedā diuifitatis. ut alter
 et reliquus. et similia. Relatiuū substantie idemp
 titans est quod refert et supponit p eodem. ut for
 tes currit qui disputat. Hoc relatiuum qui refert
 sortem. et supponit p eodem sorte. Omnia siquid
 relatiua idempitans refert eandem substantiam
 nūo cū suo antecedente. et refert et supponit sem
 p p eodem in nūo. Et ex hoc patet qđ maior est
 certitudo p relatiuū idempitatis qđ p suum ante
 cōne positum loco relatiui. ut homo currit et bō

disputat. qd dubiū ē utz de eodem homine dicat
ul nō. s. cū dī homo currit et ille disputat. certū
ē qd de eodem homine dī. Hoc etiā patet per ps
in minoron dicentē. Cū autē dī. aīax iuit ad troiā
et aīax fortiter pugnavit. dubiū est de quo aīax
i. intelligatur. Si autē dicitur. aīax uenit ad troiā
et idē fortiter pugnavit. de eodem intelligitur a
iace. Relatiū diuisiōis in substantia est qd sup
ponit p diuiso ab eo quod refert. ut fortes currit
et alius disputat. hoc relatiū aliud refert fortem
et supponit p alio a forte. quia sensus ē fortes cur
rit et alius a forte disputat. et ita facit recordatio

Quero de relatiō substantie dicē *finem de forte*
omniū ē de relatiuis actiōis. Relatiū autē ac
cidentiū ē quod refert eandem rem p modū deno
minatiōis. ut tale et consimilia. Et scias qd hoc ē
dīctū inter relatiū substantie et actiōis. quia re
latiū substantie refert vnicū rem p modū eius
quod quid ē ut albedo que ē in pietate. et color qui
ē in corpore. et sic de alijs. Relatiū autē actiōis ē
quod refert rem p modū denominatiōis. ut for
tes ē albus. et talis est plato. Item relatiū substantie
refert idē in nūo. et sic facit psonalem relati
onem. Relatiū autem actiōis refert idē in ipē.
ut fortes est albus et talis est plato. et sic facit sim
plicem relatiōem. Et hoc idē est. qd idē actiō
in numero non pōt esse in diuisis substantijs. s. idē
actiō in ipē pōt esse in diuisis substantijs. Relatiō
autem psonalē appellatur qm relatiū et accidens
p eodē supponunt in nūo. ut petrus currit qui
mouetur. Simplex uero relatiō dī qm relatiū et
accidens supponūt p eodē in ipē. et non in nu
mero. ut mulier dampnavit que saluauit. Alia e
nim fuit mulier que dampnavit nūo. qd eua. et a
lia que saluauit. qd maria. Item relatiū substan
tie sicut qui et reliqua pnomina trahūt genus a
pcedenti dīctōe pponē. ut uidet hominē qui est ani
mal. Aliqñ trahūt genus a sequenti minus pponē
ut semini tuo qui est xpūs. Relatiū uero acci
dentiū siue qualitatē trahit genus a sequenti dīcti
ōe pponē loquendo. ut talis ē papius. quale ē ma
re. Et nullū dīctō est tale sacrosanctū. qualis est zelus
animarū. Aliqñ autem trahit genus a pcedenti dīc
tōne. s. improprie. Vñ exat. putrescentes in amme
tales sunt qualis est equina ubera. Relatiū actiō
is diuiditur. qd aliud ē relatiū idempnitatis. ut
tal. et aliud est relatiū diuisiōis. ut alenissimodī.
Relatiū accidentiū idempnitatis est. qd refert
eandem qualitatem in specie. et supponit p eadē
in ipē. ut fortes ē albus. et talis ē plato. Relatiū
autē diuisiōis in actiōibz est qd refert idē acci
dens in ipē. et supponit p diuiso in ipē. ut fortes
ē albus. et alenissimodī est plato. Differet autē
relatiū idempnitatis actiōis a relatiō substantie
idempnitatis. qd relatiū substantie idempnitatis re
fert eandem substantiam in numero. Relatiū au
tem idempnitatis in actiōibus non refert idē ac
cidents in numero. s. idē accidens in ipē. Item
relatiō idempnitatis in actiōibus. aliud est relatiū
quantitatis continue. ut tantus. Aliud discrete. ut
rot. Scidndū etiā ē qd talis. tantus. tur. rotens
quodens. pnt esse relatiua demonstratiua redditi
ua. eo qd si ad pntes dicantur demonstratiua sunt
ut cū dicimus demonstrantes mare. talis est nilus
demonstrantes herculem talis est plato. Si autē
non dicant ad pntes siue p demonstratiōem; uoz

pntiū. tunc sunt relatiua ul redditiua. s. pntes red
ditua sunt que redduntur ad interrogatiōem pce
dentem. ut si dicam. qualis ē fortes. talis est plato.
Relatiua autē qm sine interrogatiōe pferunt
tur. ut qualis est plato talis fuit fortes. Et qm ad
iectiua nomina dīr spūibz actiūum. ut etbiops
est niger et talis est curuus. Vel fortes fuit albus

Quia hoc relatiū qui pōt et talis est plato
quen. an ponat p defectū sui antecedentis. ad
hoc dico qd qui pōt poni p defectū sui antecedentis
p omnes casus. dummodo antecedens intelligatur in
ntō casu. Ut uenit cuius causa dicit iste. Exige
cui debeat. Minatur quem timco. floret quo docen
te ualeo. In omnibus hijs subaudiendus est ntiō
sicut dicit ps in minori. Sed quid si antecedens
intelligatur in obliquo. Ad hoc dico qd relatiū
pōt poni in omni casu p defectū sui antecedentis. si
ue antecedens intelligatur in ntō siue in obliq sili
cratiō. vñ bñ dicit. Misereor cuius miseris. pco
cui pns. Sed nūquid potest poni lī relatiū qui p
defectū antecedentis intellecti in casu dissimili. Cre
do qd sic. Vñ Rathan uidetio cui dīct. illū cui defec
te relatiū ponit in dīctō. et antecedens intelligatur in
accusatiō. Eodē mō bñ dicitur. Amo cuius mise
rens. Relatiū est enī quod debet concordare cū
antecedente in genē. et in nūo. Sed in casu nūqm
tenetur concordare. quantum ē de natura sua. et
ppter hī ita bñ pōt intelligi antecedens in simili ob
liquo. sicut in dissimili. licet quidam contrarium
dicant. Non autē conuenit. qd scz relatiū intelli
gatur in ante nisi sit demonstratiū. ut demonstratio
nilo bñ dīct talis est mare. qd intelligitur qualis est
nilus. unde ps in pmo minoris dīct Relatiua ubi
sunt posita minime intelligi pnt nisi in demon
stratiōe. tunc enī et sine relatiuis possumus red
ditua pferre. ut si oñdentes uigilijs dicamus tal
fuit homerus. ul thesēan demonstrantes. dicamus tā
tus fuit hercules. qd autē dīctū est qd posito rela
tiuo intelligatur aīō in omni casu. hoc uerū est
nisi aliud impediat. ut cū dī Sum similis qui cur
rit. Et uado ad qui currit. qd talis eclipsis non est
toleranda. non enī hī pōt intelligi in relatiō. impe
diente pponē que non dīz poni sine casu cui seruit

Quentur circa hī relatiū qui. An congrue di
catur homo est res fragilis qui de facili mori
tur. Ita uidetur qd uocus similem locutiōnem po
suerit dicens. Quid est imbecillius homine qd mus
culay sepe moris necat. Dico qd ualde improprie
est talis relatiō. tamen ē excusabil. quia huiusmo
di nomina appellatiua qm hnt respectū ad rem
speciei. que in intellectu est una res singularis. Et
ita sunt pntes res p. Qm hnt respectū ad pti
cularia eiusdem speciei. et sunt cōmunia. Et hoc
mō ē ibi dicendū. quid ē imbecillius homine qd
et cetera. qd antecedens uenit simpliciter. qd habito
respectū ad spēm que simplex est. qd omnia similia
sunt simplia. Sed relatiū tenetur psonaliter. i.
p pntibus hominibus qui dicuntur psonē. qm
qd pluralis ad singularem refertur. ut repudiebat
seruicia cuius in ea regione magna copia erat. aī
cedens enī uenit p formatis. i. seruis. relatiū au
tem p forma. i. finitūre ipsorū. Ita consuevit dici.
Habeo tres denarios et eo amplius. Refert enī
hoc pnomē eo ipsum trianum signatum hoc
nomine tres. et tamen supponit eundem trianū
p tribus denarijs. In sac etiā pagina inuenimus

q̄ pluzale refertur ad fingulare. in gen̄ p̄mo. ubi dī. Creauit deus hominē ad p̄maginem suam. ad p̄maginem dei creauit illū. masculū et feminā creauit eos ul' illos. Et dictū fuit hoc añq̄ facēt mulierem de c̄sta uiri. Ad hoc dico. naturā hoīs uoluit demonstrare. quia licet sit vnus homo in sp̄e. tamen ad multitudines creatus. que multitu- do non nisi p̄ masculū et feminā poterat p̄uenire et ita in añcedente ē vnitas speciei. que ē p̄ncipi- um multitudinis. In relatiuo autē est pluralitas que ē causa generandi. et sic tal' relacō fuit ualde generalis et decens. Similes abusiones qñq̄ facit relatiuū in genere. ut semini tuo qui ē xp̄s. ma- gis enīz uoluit ponē in masculino genē q̄ in neu- tro. causa discrecōis. ut oñderet nullū aliud nisi xp̄m fuisse illud semen in quo bñdicūtur gentes. De compōnibus autē et sillabidis adieccōnibus di- cam infra in figura compōsita. ¶ Nota etiam q̄ si h̄ interrogatiuū quis iūgitur uōbo substantō uel uocatō. si sequatur p̄p̄um nomen. habet quēdē de p̄p̄a substantia. et tūc cedit in suppositū. et debet fieri rñsio p̄ demonstratiuū p̄nomen. ut quis ē so- crates. iste ul' ille. Si uero sequat' demonstratiuū p̄nomen. habet quēdē de p̄p̄a nominacone. Et tūc cedit in appositū. Et tūc debet fieri responsio p̄ p̄p̄um nomen. ut quis ē iste. socrates ul' plato. Si uero iūgatur uōbo actiuali. p̄t. fieri rñsio tam p̄ p̄p̄um nomen. tam p̄ p̄nomen demonstratiuum ut quis currit. ille ul' iste. socrates ul' plato. tamen si redditur nomen. eget altera interrogacōne. vñ dicit p̄s in p̄mo minoris. Cū autē quis ponitur p̄ se interrogatiuū p̄t cuiusq̄ uōbo iūgi. ut quis ā- bular. quis loquitur. quis legit. Et si p̄nomē red- ditur non eget altera interrogacōne. sin uero no- men post. eget altera interrogacōne. p̄ multorū si- militudine nominū. ut quis currit. aix. q̄s aix thelamonius ul' locus. *De ist. tunc xxxij*

Collectiuū nom̄ ē illud quod in singulari numero multitudines signat. ut populus plebs. concio. gens. turba. Et ut uult p̄s. in v lib. c. de nūo. Huiusmodi nomina collectiua sunt singularia uoce. s̄ pluzalia intellectu. quia in singulari numero conueniunt pluribus simul. po- pulus enīz ē pluz. et non vnū. ¶ Sed uidetur q̄ nomen collectiuū sit singularis numeri intellectu q̄ h̄ nomen populus habet modum significandi ut vnū. ergo facit discrecōez singularitatis. ergo ē singularis numeri intellectu. et ita non ē uerū q̄ sit plē intellectu. sicut dicit p̄s. Itē si esset plis nūi intellectu. magis p̄p̄ie dīr populus currit q̄ popu- lus currit. et ita hec esset figuratiua populus cur- rit. et n̄ illa pplūs currit. omnis enim constructio ad intellectū referenda ē ut dicit p̄s. Item h̄ nom̄ populus ex vna institucōne datū est tantum ab vna forma. q̄ vniū rei vnica est p̄fectō. ergo cō- stituit intellectu ut de vno. ergo ē singularis nu- meri uoce et intellectu. quod si uerū ē ergo non est dñdum populus currit. et per figuram magis q̄ homo currit. ¶ Solucō. Dico q̄ ē singularis nūi uoce et intellectu. i. mō intelligendi. q̄ licet pluzā si- mul significet. i. appellet. tamen significat ea ut v- nū. Et ideo p̄p̄issime dī. populus currit. i. p̄ sinthe- sim. i. concidentia. q̄ non ad intellectū. s̄ ad ea q̄ intelligūtur habetur ibi resp̄cūs. Si autē uis tñs- sumē intellectu ad ref̄ intellectu. bñ potes dicere q̄ ē congrua intellectu. Et est dñdum q̄ p̄pter talem

transsumpcōnem hoc nomen populus signat ut pluz. cū dico. populus currit. Verbo autē p̄s re- spondemus. q̄ elegantissime dixit cū ait. ē pluzā le intellectu. i. pluzā siml' appellans vno intellectu singulari. p̄pter quod etiā dixit q̄ ē singulare uo- ce. q̄ in forma singularis numerum pluzā ut vnū significat. pluzā enīz ut vnū p̄nt vno intellectu pa- tēter app̄hendi. ¶ Si dicat aliquis. q̄ vniū signi- vnicū debet esse signatū. Vnde cū intellectu sit in- tellcē rei signū. non p̄nt vno intellectu pluzā simul app̄hendi. Rñdeo q̄ apud animā pluzā simul di- citur vnū significatū. ut homines et populus. et ita p̄ nomen collectiuū datur vna forma respectu multorū et vnus intellectu. quo ē signū vniū sig- nat. siue illud signatū sit vna res siue plures. p̄- ter hec nomina collectiua sepe constructur cum uōbo pluzali. ut turba ruit. Et p̄t ipsa figura non solū tolerari. s̄ etiam usualiter obseruari. Sed q̄ri- tur. an possit dici. albus populus currit. dico q̄ bene p̄t adiectiuū ad eandem p̄p̄ratē trahi. quia caret numeri discrecōne. vñ bñ dīr albus populus currit. sed post uōbum substantiuū caue. quia pro- uins dicendū ē populus sunt albi. p̄ feminis po- pulus sunt albe. Nec ē dñdum aliquo mō. popu- lus sunt albus. q̄ uōbum iam traxerat nomen ad pluzalitatem. vñ si adiectiuū singulare sequatur post uōbum nō bene rñdet substantiuo posito col- lectiue. tñ añ uōbū bñ diceret. ut albus pplūs sunt in hac urbe. De relacōe dicimus q̄ p̄t ad eandem p̄p̄ratē trahi. ut populus hic labijs me hono- rat. cor autē eorū longe ē a me. ¶ Queritur etiā an bñ dicatur. gens que nouit xp̄m benedī sunt. Dico q̄ p̄t dici. Et inueniē simile in iohanne viij. turba inquit que non nouit legem sunt maledicti. Dubitatur etiam de ista. Populus qui currit dis- putant. Dico q̄ si iste reminis qui currit fungat' loco p̄ncipij congrua ē. sicut ista. populus ciuens ul' bononiensis ul' albus disputant. Si autē fun- gatur loco conuictionis et ubi. incongrua est. si- cut ista. populus currit et disputant. q̄ non p̄t si- mul accipi singulariter et pluzaliter. ¶ Querit con- sistent. an ecclesia sit nomen collectiuū. et uidetur q̄ sic. q̄ ē congregacō fidelū. ergo p̄t dici. ecclesia dei sunt in celo. Dico q̄ non ē collectiuū. q̄ collec- tiuū sapit diuinitatem. s̄ ecclesia tantum mō vnita- tem. Sūt enim om̄s fideles quedam membra cari- tatis uinculo conuicta in vno corpe cuius caput est xp̄s. et sic non est dñdum. ecclesia sunt ul' ec- desia militant. ne uideatur in ecclesia dei esse diui- sio. que unitate sp̄uali humiter est vnica. Sunt et quedam collectiua que distribucōnem hñt. ut ur̄ q̄ et neuter. Nam omne distributiū ē collectiuū s̄ non econūso. In contingit q̄ huiusmodi collec- tiua qñq̄ constructur cum uōbo singulari. ut om- nis homo currit. et utiq̄ istorū disputat. et h̄ hñt p̄p̄ie. Qñq̄ cum uōbo pluzali. p̄ figuram que di- citur sinthes. et h̄ in eadem p̄sona. ut utraq̄ forma se pandi potuere uideri. Vel in p̄sona sequitis ge- niti. ut utrique uesty uocamini scipiones. ¶ Hoc etiam dicit p̄s. et sic bñ dicitur. utiq̄ nostrū legi- mus. Vñ ouid. Discimus lacrimas mestus uter- q̄ suas. Idem sepe contingit in alijs collectiuis. ut iubilate deo omnis terra. Et apud oracius. Iacta- mus iam p̄ntem omnis re roma beati. Et apud ouid. q̄quis ubiq̄ uin faciles adūntē mentes. Et in apostolo. Alter alterius onera portare. Distri-

huius uoluit intelligere aptus p omnibz duobz
Simile ē illud terenci. Apire aliquis acuti. Et il
lud similiter lucani. Ausi sumus cecare cū pnnbz
queqz quitas suis.

Sunt autē quedam nomina simi
lia collectiuis. que dñr complexiua. qz in
eodem nio ueniūt tam p vno qz p pluri
bus. ut vinū et azma. In eo qz tenent p pluribz
naturam collectiuoqz uidentē habere. Sed in eo qz
tenentur p vno discrepant ab eis. et huiusmodi
nomina gerūt rimage epycnoqz. qz sicut epyce
nū vna uoce et vno articulo signat animalia ut
usqz sexus. Ita nomina complexiua vna uoce et
eodem nio tam p vno qz p pluribus supponūt
ut auz et nuphe. Et ideo non dñt pprie in utroqz
numero dedinari. qz in vno gerūt effectū utiusqz
Que autē inter ista complexiua magis vim uni
tiuā hñt debent in singulari nio dedinari. ut pul
uis. sanguis. lutū. cenū. Nec enim uolēmentē ha
bent aggregacōnem. Similiter nomina metalloz
ul' ferriū ul' liquidoz ad mensurā ul' ad pensum
pntentū complexiua sunt. ut auz. argentū. orde
um et frumentū. vinū et oleum et liqmen. Si au
tē non pntent ad mensurā et ad pensum tunc de
dinant in utroqz numero. Non enim consuevit a
qua pendī ul' mensurari. Sed fm hoc non debet
metallum in plurali dedinari. nec es eris. Dico qz
qñdoqz sunt nomina generalia. qñqz spālia. Prout
sunt generalia in utroqz nio dedinant. qz multe
sunt species ens et metalloz. Prout sunt spālia
dedinant in singulari tantū. ut auz et ferz. Com
plexiua uero que dedinant in plurali nio tantū
magis hñt se ad multitudinem. Et in pccssit rō.
qz tantū pluraliter ul' spāliter dedinantur ut nup
he. Nam licet nuphe possint esse vnus cōnubium
duo tamen exigunt ad esse nuptiaz. scilicet mascu
lus et femina. Similiter non ē quis armatus. licet
habeat vnū gladiū. Et kalende. none. idus ratio
nem sue pluralitatis hñt. qñ in principio mensis
multi uocabant ad audiendū denunciacōnem ka
lendarz. None sunt pñcipia mundiarū. que multi
tudinem meritiū et psonaz requirit. Idus autē di
uisiones nūdinaz. ubi reu pluralitas et similiter
psonaz ē necessaria. Scale sine multitudine pñdi
um. ul' duoz equalitate lignozū non sunt. Tene
bre puacōnem duoz. lumine. oculoqz impoñant
ul' hñt respectū ad puacōnem lucis illustrantē et
rei que illustratur. Nomina festozū que apud anti
quos fere omnia tantū in plurali nio rōnabiliter
dedinant ut latine lannazū. leranie leraniazū. azi
nia azimoz. encenia encenioz. qz multa requirunt
ad celebrandum festa. ul' quia non tantūz vno
die s; pluribus digniora festa celebrantur. festa tñ
plura que nos colimus nō tempe. sunt singularia
ut nativitas. qpphania. pascha. penthecosten. qz
vnus deus. vna fides. vnū baptisma. vnicare ma
gis qz pluralitate letantur. Similiter nomina hū
rum scpe tñ pluraliter dedinantur. ut rfa. goge de
cretales. decetia. topica. rethonica. analetica. regni
et pantegni. quia ista duo sunt inordinabilia. qz
quālibet liber sit vnū in formitate matene in distic
tōnibus tamē et sentenciāz uarietibus habz in
se multitudinē. Et sic de nominibus complexiuis
pñt rō assignari. quare tantū sunt singularia ul' tā
tū plālia. Nūc de eisdem quedā dubitabilia subiū
gamus. Queritur ergo. an possit congrue dici. Vi

nū sunt. ul' auz sunt. sicut dicimus populus sunt
Ita qz fiat suppo p vino quod ē multa. ul' p au
ro quod ē multa. ita uidetur. qz non est magis rō
de populo qz de vino. vmo ē magis racō de vino
quā de populo. qz in populo non ē ambiguitas.
quin semp ueniat collectiue. s; in vino ē ambigui
tas. utqz supponat p vino quod ē vnū. an p vi
no quod ē plura. ergo sicut epycnoū causa remo
uendi ambiguitatem qñqz recipit adiectiuū alteri
us genens. ut alba anser. sic nomen collectiuum.
pñt recipere iūbum pluralis nūi. causa ostēdendi qz
supponat p pluribus. et fm s; bñ dicitur vinum
bibunt. auz donant. Contrario fiet in complexi
uis pluralibus. ut nuphe celebrantur. pro vno con
nubio. et azma gentur. p vno gladio. Sic enī lo
quuntur btūs gg. Mulier est uetus azma dyabolū
qz ut ostēdet se loqui de azmis que erant vnum
dixit uetus et non uetera. Si quis autem dicat qz
alia rō est de vino qz de populo. qz vinū non hz
discrecōnem pñū sicut populus. Quid ergo de fru
mento et pipe dicitur. ubi pñes eadē discrete sunt
sicut in populo. fm hoc enim congrue dicit frui
mentū mensurantē. et pip uendunt. sicut passin
frusta secant. Ad preoia dico qz nulla complex
iua pñt supponē iūbo alterius numeri. qz ipsa sunt
vñ ita male dñ omnibus modis. vinum sunt uel
frumentū sunt. sicut male dñ homo sunt. Et simi
liter nichil est dictū. azma gentur. Itatura enī cō
plexiuoz multū differt a collectiuis. quia cōplex
iua singularis numen hñt vim magis vnitati
ut dixi rōne mesure ut vinū. ul' pensionis. ut au
rum. ul' cōmixtionis ut puluis. In mensurans tñ
et pensis discreta quantitas et continua equipollent
qz ex vno vino pñt effici multa uina. et ex mul
tis uinis vnū vinū. sicut ex vno auro pñt effici mlt
a et econt. in talibus enī discreta qñntas et conti
nua cōfundiē. vñ uidemus qz alicui interroganti qz
tū deisti possumus rñdere vnā maxcam. uel xx
solidos. et sic in pensis uel mensuris discreta et
continua equipollent. s; continua sunt magis natu
ralia qz discreta. qz continua quantitas ē a natura
discreta uo magis a rōne. sed rō natura positior
est. qñ rō vnicatē cam. ergo quetumqz complex
iua singularis numen se hñt ad pensum ul' ad mē
suram magis hñt se ad unitatem qz ad multitu
dinem. rōne quantitas continue. que uere ē vna
In collectiuis autē non sic. qz unitas in eis nō au
ferit multitudinem actualem. Et sic patet qz male
dñ. vinū sunt. frumentū sunt. etiam si fiat suppo
p multis. qz unitas mesure ul' pensē in omnibz
talibus pñatur Et ita non ē obiectō de pipē.
ul' frumento. quāuis in eo sint pñes discrete. qui
dam uo dicūt hoc accidere ppter naturam homo
genioz. quia quelibet ps frumenti frumentū ē et
quelibet ps pipens pip est. et quelibet pars vini
vinū est. Hoc autem non contingit in populo. et
sic maior cōuenientia et maior unitas fuit in ho
mogeneis vñ dñdum ē vinū bibitur et nō bibūt
Sed dicimus qz non ē ita. qz uidemus qz acius
lapidum habz in se naturā homogeneoz. cū que
libz ps lapidis sit lapis. et tamen acius dictus
de lapidibus collectiue pñt uenire sicut populus et
sic homogeneus nō fuit causa illius singularitatis
De mixtis et confusis dicimus. sicut de his que p
naturam cōpñta sunt ul' confusa. ut ē puluis lutū
scenū. qz in talibus confusio cōpñtati equipollet

Et sic habet singularitatem. que uerbum plurale non recipit. De complexiuis autem pluralis nūi dico. quod magis hñt se ad similitudinē uel ad multitudinē ut sup̄ dictū est. vñ nullo mō pñt supponē uerbo singularis nūi. ¶ De bñ autem gēg dico quod uisus ē auctoritate sua. et figurate locutus ē In ore autē rudis esset soloecismus. uel uiciū aliud. Exemplū autē quod introduit de epyceno aliter se habet. quod in genē est cōmunicas. in nūo autem non. habet enim epycennū se ad masculū et femellam. S; complexiū non habet se ad singularitatem et pluralitatem in eadem uoce. quous supponat pro vno et pro multis. ¶ An uero sit dñdum. Nuptiarū alie sunt bene alie male. uel nuptiarum alia bona alia mala. cū agatur de suplatiuis dicam. *De patronomica*

Patronomica. *uiciniis xxxiii*
nomen est illud ut dicit ps in ij maioris. quod a ppis denuatur tantum mō patris nominibus sñm formā grecā. quod significat cū genitō primitiui filios uel nepotes. ut cantes eati filius uel nepos. ¶ Patronomicorū quedam sunt masculini generis. quedā feminini generis. masculinorū tres sunt forme apud grecos. scilicet in on. ut pelion. In adios. ut piradios. In des ut pami des. Et hac forma tantū utitur latin. ¶ De hac ergo forma dñdum est. quod prōnomicorū masculinorū. q̄dam ueniūt a nominibus pme. quedā a nominibus secūde. quedam a nominibus tercie declinatiōis. Que ueniūt a nominibus pme. formantur a genitō. Ac dyprongo in a mutata. et addita des ut eneas enee eneades. Que ueniunt a nominibus secūde formant a genitō hoc mō. Si gñs desinit in i. tantū assumūt des. ut pamius pami priami des. Si iō gñs desinit in duo i. ultimū i mutatur in a. et addita des. ut uigilius uigilij. ultima i mutata in a. et addita des fit uigiliades. Si autē genitiuus desinit in ei. ei mutata in i prod et addita des ut theseus thesei. ei mutata in i et addita des fit thesides. Que ueniūt a nominibus tercie formantur a genitō interposita de syllaba. ut neitor tons interposita de fit nestorides. Et ē sciendū quod omnia prōnomica masculina sunt pme declinatiōis Et sic declinantur.

Nominatio h̄ priamides. Gñ huius priamide. Dato huic priamide. Accusato huic pami dem uel priamida. Vñ o priamide uel pami des uel pami da. Ablato ab hoc pami de uel pami da. Et pluraliter. Nñ hij priamide. Gñ horū pami da uel priamidu. Gñ hys pami dis. Accusato hos pami das uel priamides. Vñ o priamide. Ablato ab hys pami dis. ¶ Prōnomicorū femininorū similiter tres forme. Prima in as. Secūda in is. Tercia in e. Patronomica nomina feminina desinentia in as. et in is formant a masculinis subtrahita de. ut eneas des fit eneas. et pami des remota de fit priamis. Sciendū tamen ē quod patronomica feminina. que ueniūt a masculinis hñtibz Mongam pro i et e uiuibus. non formant ab eis. s; ab eoz integrit ut pellois et eneis. et non formant a pelli des et eni des. s; a pelleides et enoides. Prōnomicis autē femininis desinentibus in ne non utimur. ut nerine azastine. quia sunt apud grecos lingue iadis. et iō de ipsorū formatione non curamus ad pñs. Alia uo sunt tercie decl. apud latinos. et declinant sic.

Nominatio hec priamis. Gñ huius pami dis uel priamidos. Gñ huic pami di. accusatus

hanc priamidem uel pami dam. Vñ o pami s uel pami. ablatō ab hac priamide. Et pluraliter. Nñ hec pami des. Gñ horū pami du. Dato hys pami dibz. accusato has priamides uel pami das. Vñ o priamides. ablatō ab ab hys pami dibz. ¶ Desinentia uero in as eodem mō declinantur. ut nñ tamē in a singularem faciūt si oportet. Vñ ouis pone metū bachi gnosa uxor eris. ¶ Notandū ē h̄. quod quatuor modis fit abusio in prōnomicis. scz origine. significacōne. formacōne. et tempe. Origine qñ oriūtur a ppis nominibus matz. unde dicit ps in ij maioris. Scire autē debemus abusiue etiā a matribz et ab auis matris et a regibus siue conditoribus et a statribz etiam patris nomina solere formari. ut latonides latone filius apollo et illiades illie filius romulus. Significacōne qñ n̄ signat filios uel nepotes. ut romulide. i. romani. et ntropide. i. athenienses. formacōne quādo non supat suū primitiuū una sillaba. ut scipia des. uel qñ supat plus una sillaba. ut athlanades Tempe qñ non hñt penl cor. ut cedrides. lagides belides. que contra regulam penl acuiūt uel produciūt apud poetas. ¶ Scire etiam debes quod huius modi denominatiua desinentia in res. ut recites amanites. sunt mas ge tantū. et declinant ad modū prōnomicorū masculinorū. vñ erant illi qui dicūt adonice israelites. p israelitis. Reg xxvij a. Et mulier thecnites. p thecnitis. Reg xiiij a. Et naamia amanites. p amanitis. Reg xiiij g. Et declinant huiusmodi prōnomica in ns ad modum prōnomicorū femininorū in is desinentiū. h̄ israelitis israelindis. h̄ moabitis moabitidis. h̄ moanitis moanindis. ¶ Denominatiua uero in ta sunt cōmunis generis. ut israelita. hierosolimita. beth leemita. *De possessiuis xxxv*

Possessiuis nomen ē illud ut dicit ps in ij maior. quod cū genitō principali signat aliquid ex hys que possidentur. ut euandus enis. p euandri enis. et regius honor pro regis honor. hoc autē interest inter prōnomica et possessiua. quod prōnomica filios uel nepotes significant Possessiua autē non solū filios uel nepotes significant. s; omnia que pñt esse in possessione. Et patronomica a ppis tantū denuant. Possessiua autē ab appellatiuis. Et quod prōnomica a masculino dñdunt plerqz genē rarissime autem a feminino nec pprie qñ a matribz fiūt. Possessiua autē ab omnibus nascuntur genibus. Et quod prōnomica ad homines pñnent uel ad deos. possessiua uo ad om̄s res. fiūt autē possessiua a nominibus. ut cesar cesareus. uel a iibo. ut opto optatiuus. Vel ab adūbijs. ut extra extraneus. Et uel mobilia sunt ut marcius marcia. uel fixa. ut sacriariū. donanum amariū. Possessiua autē dicimus non solū possessionem significantia. s; etiā que formā hñt possessiuorū. Sunt enim quedam gentilia similes possessiuis hñtia formam. ut romanus ciuis. et romanus ager. Quedā autē et ppria eadem et gentilia et possessiua. ut latinus filius fanni. et latinus ciuis. et latinus ag. Alia tñmō ppia formantur possessiue. ut quintilianus iulianus Alia loco prōnomicorū posita. ut emilianus scipio. et octauianus cesar. Et eadem forma. agnomina quoqz multa inueniuntur affricanū. ylicus. getulicus. creticus Alia autem sunt eiusdem deriuacōnis. que ex materia principaliū constare signant. ut ferreus a ferro sic

tus. Similiter argenteus. aureus. marmoreus. Alia ex moribus. ut cardiacus. Aliq̃ a p̃fessionibz. ut mathematicus. grammaticus. rhetoricus. Alia a disciplinis. ut aristotelicus. socraticus. Alia que p̃nitiuou similit̃er p̃nt habere significac̃m. ut exius p̃tax. ¶ De accentu possessiuoz h̃ntiū i añ nus. ut bi. simis sup̃ dixi in secūdo p̃te de accentu ubi agitur de desinentibz in inus. Et scias q̃ possessiua nomina ascendētibz. i. sup̃ionibz nō solent adiūg. ut hecoreus pater non dicimus. fia ter uero ul' huius dicimus. p̃nomina uō sup̃ionibz eadē adiūguntur. ut meus pater. ¶ Circa constructionez possessiuoz consuevit dubitari. an possessiuū possit recipē adiectiuū ex p̃te possessionis non gr̃ā genitiui in eo intellecti. ut scz congrue dicatur. filius socraticus albi quirit. gr̃is enī possessoris intelligitur in possessiuo in omni casu. Dico q̃ sic. et hoc uult ps. qui in p̃mo minores calē latinitatem ponit. Subiectōnes nominatiue sūt appellatōz et p̃p̃noz. Sic enī appellatiuoz et p̃p̃noz tenent adiectiue. rōne istius gr̃ā p̃mitiū nomini in eo intellecti. et ē sensus. Subiectōnes nominatiue. i. nominū. Nominū dico appellatōz ul' p̃p̃noz sūt. In euangelio etiam luce dī. Tuam ipsius animam p̃transibit gladius. i. tuus ip̃s. ¶ Item queritur q̃n nomen p̃p̃m p̃sone dignitatis ul' officiī requirit determinari p̃ p̃p̃m nomē loci. ul' patrum ul' aliquod possessiuū. qualiter sit dīdūz. Ad hoc dico. si uis determinare originez debes ponē adiectiuū nominis loci cum p̃p̃ne. ut petrus de bononia. et albertus iudex de florentia. Si autē uis nōtare possessionem. tūc dignitas ul' officiū aut ē tempale aut sp̃uale. si est tempale tūc debet poni gr̃is loci. ul' gr̃is plural' possessionis. ut p̃tās bononie ul' bononiensū. sīl'r rex frantie rex francōz Si autē dignitas ē sp̃ualis dīz poni nomen patrum in conformitate actiūz. cū nomine dignitatis. ut archiep̃us ianuenis. archidraconis florentinus. et raro ul' nunq̃ florentie ul' florentinoz ianue ul' ianuenium.

Nota etiam q̃ ista quatuor p̃nomina meus tuus noster et uester. licet diuisiōnē in personis ex p̃te possessionis. tamen ex p̃te possessionis sunt triue persone. Et ideo ubi possessionis sine antecedentis debet concordare secū in numero et p̃sena. sicut n̄tis cuius uibo. Verbum autē huiusmodi relatiui qui uariatur in p̃sena et numero. quādo scilicet unus actus redditur possessioni. et alius possessionis. ut meus filius qui lego disputat. Tuus filius qui leges disputat. noster filius qui legimus disputat. Vester filius qui legitis disputat. Quā autem ambo uerba sine actus redduntur possessioni debent ambo uerba esse triue persone. ut meus filius qui legit disputat. tuus filius qui legit disputat. noster filius qui legit disputat. Vester filius qui legit disputat. et similia. Sciendum q̃t insuper q̃ possessiuoz quedā sunt possessiua uoce et significac̃ne. ut socraticus. Quedā uoce et non significac̃ne. ut extraneus et op̃tatiuus. Quedā significac̃ne s̃ nō uoce. ut celestis. ¶ Nō est etiam ignorandū q̃ forme possessiuoz sunt quatuor. due sumptē a grecis. et due a latinis. A grecis in casu ut op̃riacus. et in us puram. ut hecoreus. A latinis in nus. ut romanus. ul' in ius. ut carolinus quorum formacōnes sunt uarie et diuise. ¶ De singulis uideamus. et p̃mo de possessiuis desinentibus

Possessiua in eius desinentia. si a pri in eius. p̃mitiuis habeant c. partes h̃nt illis sillabas ut itace itacus. Alia uero omnia a ul' i añ cus h̃nt a siue sint a nō ul' genitō deuata. una sillā uincūt ea ex quibus deuant. Et si p̃mitiua habuerint i p̃nī. h̃ autem añ cus. ut ibum ilacus. si o p̃mitiua habuerint. tūc hec i h̃nt añ cus dñs fa ot dñcus. Et sciendū. q̃ non solū a p̃mitiuis sed etiam a deuatiuis deuant huiusmodi possessiua nomina. ut tros troicus. affez affricus. grammatos grammaticus. italus italicus. nam italia italacis debuit facere. ciprus cipriacus. Nam ciprius ficit op̃ricus. cardia cardicus. ilium iliacus. multo multionis mulionicus. P̃cedā possessiua cor pent Vidimus de possessiuis desinentibus in eius. uideamus de desinentibus in us puram.

Si us puram desinūt possessiua tam greca q̃ latina ante e. p̃d ul' e cor ul' i cor. ut o. p̃d ul' ae ul' oe diprongo. Et huius ut cesareus ferreus utreus. marmoreus. et fere omnia ad materiam p̃tinentia e breuem ante us h̃nt. ut plumbeus argenteus Inueniunt autē pauca sine e. ut a quer cu querius Et a corulo corulus. ab abiēre abieg nus Itē oleaginus figinus. E uero longam spondens. plebeus. I h̃nem. ut marcus. i. bellicosus O p̃d herous. ae diprongo. ut sabaeus. tholomaeus Nec autē ae diprongo h̃nt p̃nī que a feminis in e longam apud grecos desinentibus. uel que a uerbis grecis circūflexis deuant. ut cerce cercaeus yle plaueus. drone dronacul' prolome prolomaeus Oe antecedente. ut cuboea cuboenl' Et q̃ apud grecos in multis oe diprongo inuenitur ante o sci re debemus q̃ solent latini mō eam in e longam conuicere. ut spondeos spondens Est autē q̃n ab iecione. i. e cor ponunt ante us. ut hecoreus. age nonus. in quo iones sequunt. more etiam ionico p̃ ei diprongo. e longam ponimus. ut achilēus dñtes ¶ Determinauimus de possessiuis desinentibus in us puram. determinemus de possessiuis

In nus possessiuoz ter i desinentibus in nus minantium forme et significacōnes diuise inueniuntur quibus latini frequenter utunt in significacōne possessiua. ut cesariuus Inuenitur autē in quibuidam a longa añ nus. ut campanus. hispanus. In alijs e longa. ut abienus. rabienus ege nus In alijs i longa. ut camennus. uicennus. feminnus Inuenitur etiam i huius g̃ antecedente in huius que ab arboribus deuant. ut oleaginus Et ab alijs que ab aduerbijs nascuntur temporalibus. ut cras crastinus. hōzno hōznotinus. diu diurnus. u quoq̃ longa ante nus ut tribunus R etiam e l. inueniuntur ante nus. ut externus. hesternus h̃b nus columus. ficulnus. populnus Plautus in cassina S; mane dum iste aut populina fors aut abiagna est tua ¶ Conemur ergo sicut possumus exponē rationem penultimarū in sup̃dictis formis litterarū ¶ In a desinentia antecedente aliqua consonante seu uocali. p̃ducta eadem a et accepta nus s̃ciunt deuatiui. nisi sint mureoz animabum ut silla sillanus. roma romanus. nola nolanus. silua siluanus Excipiunt iugurinus. messalinus. cerrenus. que q̃uis a nominibus in a desinentibus consonante antecedente deuientur. non seruauerunt tamen a De mustelinus et aquilinus paulo post tractabit A pluribus q̃ in ae diprongo desinentibus. ul' in a deuata possessiua. sicut illic. et a p̃d

hñt ante nra ul' na ul' num. ut rhebae thebanus cumae cumianus. Signa antesignanus. Membra membrana. quod est femininum. Possunt tamen hec duo et a singularibus esse. scz a signū et membrū. quod paulopost ostenditur. Similiter a habent añ nus possessiva que derivant a nominibus in ius terminantibus. ul' adhibis in e longam ut pō peius pompeianus. tullius tullianus. iulius iulianus. uigilius uigilianus. salustius salustianus. cotidie condianus. Similiter a mendis mendianus. hodie tamen hodiernus facit. Similiter a longaz hñt añ nus ea que derivant a nominibus in ius uel in culus desinentibus. que sunt ultra duas syllabas. Ut sunt rusticus rusticanus. Publicus publicanus. tuscus tuscianus. exopitur a masculino quod ē derivatiū mans masculinus factus illā dissyllaba in ius desinentia sine a sunt. ut mācus manonius. lacus lacuna. porcus porcinus. In vñ quoq; neutra consonante añcedente in derivatiis a pñl' longam hñt añ nus ut oppidū oppidanus. spoletū spoletanus. castellū castellanus. beneuentū beneventanus. Similiter a hñt pñl' longa añ nus plezaq; uenientia a nominibus tercie dedicationis. ut cesar cesans cesarianus. fons fontis fontianus. urbs urbis urbanus. sol sol solanus. ex quo subsolanus. Ex eo. i. ex sole ē etiā solinus. p pñl'. milo milonis milionianus. pīo pisonis pisonianus. quāuis qdā et pīoninus et milioninus dīcuntur. si a pñs derivata plezaq; i hñt añ a. ut iouis iouianus. cesans cesarianus. possumus tamen dicere. q a cesarius et milionius et pisonius et iouius derivata sunt cesarianus. milionianus pisonianus. iouianus. lux lucis lucanus. a quo compositū est añlucanus. Ex eodem. i. ex luce etiam nascitur luona. Vetus uetens ueteranus. limes limitis limitanus. ancon anconis anconianus. Hoc tamen etiam pōt esse ab anconites. sicut post ostenditur. gadis gadis gaditanus. Ideoq; autem diximus plezaq; q a neutris in e desinentibus derivata i hñt añ nus. ut mare mannus. et ab alijs que pñl' hñt syllabas tam in nro q in genitō. ut hercules hercul' herculinus. follis foll' follinus. mens autē mensurius et imber imberius facit. ut in fra dicit'. Similiter in ia desinentia n añcedente mutant ia in us et faciūt derivatiua a pñis tñ bñta n. ut hispania hispanus. hircania hircanus. mantania mantanus. Laniina laminianus. Cāpania campanus. et prod a pñl'. Dardanius iio pñt eni et pñitiū. ideoq; a cor habet. abusive tamē poete p dardanio ponūt dardanū. Si uero añ ia aliam non n habuerint consonantē. i longaz hñt ab eis derivata añ nus. ut placentia placentinus. Que uo apud grecos a nominibus ubiū derivata in res desinūt ea apud latinos in tanus plezumq; effert' ut anconites tanus. trypolites tanus. neapolites tanus. mutant enim es in a prod et accipiūt nus. Similiter a salapia salapitanus. a gadibz gaditanus. a taurominio taurominitanus. Inueniuntur tamen auctoritate uetoz ul' euphonie causa et maxime in pñs quedam nomina non fuisse pñs regulas. ut ligus ligus ligunus non liguanus. cenior cenione cenionius non cenionanus. Sic ergo ut patuit quedam possessiva desinentia in us hñt a prod añ nus. inde etiā infra in possessiuis desinentibus in ius. Quedam etiam possessiua desinentia in nus hñt r añ nus. de quibus sic nota.

Nomina desinentia in er si sint tercie dedicationis ul' in ius faciunt genitiū accepta nus ipse nris facit diuanū. ut pater paternus. uer uir uir accer acceris. p arbore aceruus facit. alter alteruus. illa scz obseruata regula de multis animalibus que faciunt in ius. ut infra dicam. ideoq; anser anserinus. passer passerinus dicimus. Ab adhibis quoq; uenientia in ra desinentibus r hñt añ nus. ut infra infernus. extra exterus. Ab alijs quoq; adhibis temporalibus inueniuntur quedā r añ nus hñtia. ut noctu nocturnus. diu diurnus. Vñ altermitans causa facit besternus. semp sempiternus. In tercia etiam desinentia similiter faciūt derivatiua ut fabratena fabraternus. etas quoq; eternus. Antiqui tamen euitas et euiternus ab euo dicebant uetus preter ueternus facit non solū ueteranus s; diuisis hñt significaciones. quercus etiā quernus. colinus colunus. tactus tactunus. mensis mensurinus. sic enī cetero posuit. p mensurius. in primo ethoricoz ps quedam eternitatis. cū alicuius anni mensuri. diurni. nocturni. uesperini. cetera significaciones. Ab hieme quoq; uel hembre hemberius fit. Sic ergo ut uidimus quedā possessiua desinentia in nus hñt a añ nus. et quedam r. Quedā etiam possessiua desinentia in nus habent i añ nus de quibus tales dantur regule.

Desinentia in er si sint tercie dedicationis. et in us. consonante añcedente eiu dem dedicationis. exceptis in ius sup duas syllabas. ul' in culus. de quibus pauloat docuimus. Et in vñ desinentia pñs si faciūt derivatiua in ius terminantia. i longam hñt pñl'. ut auster austrinus. adulter adulterinus. libertus libertinus. diuus diuinus. rufus rufinus. mancus mancinus. pusium pusinus. camiliū camisinus. Exopit'ur ab humus humanus. A mūdo mundanus. a xpo xpianus. et a pagis paganus. et a pñs pñcianus. s; hoc magis a pñcio uidetur esse derivatiū. dñs etiam sic diminutius. Nam q a taurominio taurominitanus dīcimus seqm'ur grecos. qui taurominites dñt. gentilia enī apud grecos in res desinentia mutant es in a et accipiūt nus. cū in hanc formā ueniūt. ut taurominites taurominitanus. metropolit' metropolitanus. Item i longam sequant omnia q a nominibus multoz animalium cuiuscumq; sint dedicationis in hanc formā. ut aper apr' apnus. capri capnus. tauus tauus tauinus. ferus uel fera ferinus. Lepus leporinus. formica formicinus. hircundo hircidominus. aquila aquilinus. Mustela mustelinus. quis in a desinant nō non hñt a añ nus in derivatiuis. Itē leo leonis leoninus. iuex iuex iuexinus. Quinus quoq; ab oue. et suinus a suē. illā ouilla et suilla diminutiua sunt. In nus enim desinentia ul' in na ul' in nū. si faciunt diminutiua abiecta n duas assumūt l. ut vnus ullus. vna ulla. vnū ullū vnū ullū. geminus gemellus gemina mella. geminū mellū. sic ergo ouina ouilla. suina suilla. Inueniuntur quedam in tinus penultimā compientia. s; que a pñitiuis non hñt t ut diu diutinus. cras crastinus. homo homotinus pñs ul' pñs pñtinus illā constantinus et demeternus a pñtiuis genitiuis hñt r. ut matutinus a matuta que auroa intelligitur. medietinus a mediu a medio et stando ul' tenendo componi uidetur. fuscina autem cor pñl' quō fuscina. Cur ergo

pifcina producitur. qz sine dubio deriuatū ē a pif-
 ce. fifeina autē a fifeo. An fifeus a fifeina an neutq
 a neutro deriuat. Dubiū ē. Nam nec fufcina a fufco
 nec pagina a pago. nec muña a muro. nec azmini
 nm ab azmo deriuata cū ſint primitiua pñl corri-
 puerunt. Sin autem in er definentia terciē ſunt de
 clinaconis. ul in ius faciūt genitiuū accepta nus.
 ipſe ntus facit deriuatiuū. ut uer unus. Pater pa-
 temus. ut dixi ſup. Item definentia in ia n antece-
 dente. mutant ia in us et faciūt deriuatiua. ut his-
 pania hispanus. laninia laninius. ut dixi ſup ubi
 egi de poſſeſſiuis definentibus in nus. Si uero añ
 ia abā n n hūerint conſonantē. J pō hñt ab eis
 poſſeſſiua deriuata ante nus. ut placencia placenti-
 nus. anagnia qz qz g añ n habet anagninus facit
 Similiter alexandna alexandrinus. numantia nu-
 mantinus. antia aritinus. Itē ut dixi ſup. In cuius
 definentia ſi ſunt diſſyllaba non hñt a añ nus. co-
 rū poſſeſſiua ſi ſunt ſi a. ut mancus mancinuſ la-
 cuſ lacuna porcuſ porconus. Item poſſeſſiua ueni-
 entia a nōmibus tercie dēdi defñtibz in e hñt i p-
 ductam añ nus. ut mare mannus. pñelte pñeſti-
 nus. et ab alijs que pares hñt ſyllabas. taz in no-
 minatō qz in genitō. ut hercules herculinus. ūres
 ius ūrinus. follis follis follinus. In gnus quoqz
 ul gna ul gnū terminantia longam hñt uocales
 penl. ut a regno regnū. a bene benignus. a male
 malignus. ab abiete abiegus. a pino pignus. In
 ueniūtur tamen ut ſup etiam dixi auctoritate ue-
 rez ul euphoniē cauſa quedam nomina non ſer-
 uantia ſup dñſ regulas. ut liguſ liguris ligurinus
 non ligurinus. cenſor cenſoris cenſorinus nō cē-
 ſonanus. ¶ Eginus de poſſeſſiuis definentibz in
 nus. nūc agamus de poſſeſſiuis definentibz in rius

Poſſeſſiua quedaz inueniūtur in ius ſiue rius
 definentia. vñ nota qz in latino ſermone nō
 ſolum inueniuntur predictis formis. ſi etiam ppis qui
 buſdam latinor. ut in us ul in a ul in um purā
 añcedente n. ut cantilanius. hereditarius. uxori-
 us. ſlacaria. ptiſanariū. Et ſcias qz quibz forma ſit
 poſſeſſiua hec que in rius definit. tamen diuſa ſig-
 nificacōis nomina in hac forma quoqz inueniū-
 tur. Nam alia ab officijs. ut tabernarius. tabella-
 rius. hoſtianus. etarius. Alia a dignitatibus. ut p-
 rorius. pſectorius. queſtorius. cenſorius. Que tñ
 poſſeſſiua hñt ſignificacōnem aliā ab alijs rebus
 in quibus ſunt. ul de quibus ſunt. ul quaſ hñt In
 quibus ſunt. ut collarū quod in collo ē Oſenſo-
 riū qd in menſa. motorium quod in motu ē pal-
 mariū quod in palma ē. hoc ē in laude. de qbus
 ſunt. ut frumentaria lex. i. lex de frumēto. numu-
 laria lex de numis. et agrotia lex de agris. ex his
 autem quas continent ut vinaria cella que habz
 vinū. et azmaria in quo arma poſita ſunt. ſic ui-
 olariū. roſariū. uiridariū. ¶ Et ſcias qz quibz ſicut
 oñdimus diuſas hñt ſignificacōnes ſup dñē for-
 me nominū tñ maxima pſ eoz apud latinor poſ-
 ſeſſiuor. habet demonſtracōne Jdoqz h inter poſ-
 ſeſſiuor. ſpecies poſuimus. Non ē autē h ignoz. i
 dum. qz etiam in is et in er terminantiū deriuati-
 uor. multa ponūt et inueniūtur ſignificacōis
 poſſeſſiue apud nos. ut ciuiliſ. hoſtiſ. celeſtiſ lu-
 nariſ. caſtrenſis. equeſter. pedeſter. paluſter. quoz
 quia diuſe et uarie ſunt forme et ſignificationes.
 poſtea cū reliquis ſpeciebz denominatōz per ordi-
 nē tractauimus. nūc de nomine compatiuo uidēa

Compatiū. ¶ Compatiūſ xxxvi J mus
 nomen ē illud quod cū poſitiuſ intellectū
 ul cū aliquo pñcipe ſenſu poſitiui magis
 adūbium ſignat. ut fortior magis fortis. et ulterio-
 or magis ultra qz ille qui ultra ē. ſunt autem cō-
 patiua a nominibus adiectiuis. ut albus albius. a
 ūbis. ut detero deterius deterior. A pñcipijs nomi-
 naliter poſitis. ut indulgens indulgentior. Ab ad-
 ūbijs ſiue pñcipijs. ut extra exterior. ¶ Et ſcien-
 dum qz ut dicit ps in iij li a. Localia adūbia ſiue
 pñpōnes ex quibus compatiua naſcuntur nomi-
 na pene ſunt h. extra tenor. ultra tenor. dñ tenor
 ſup prior. infra ſenior poſt tior. ppe ppior. añ fior
 penitus penitior. Apuleius in pmo hmetore Vi-
 ſus eſt ei adoleſcens. honeſta forma. qñ ad nupci-
 as exornatus trahē ſe in penitiorē ptem domus
 .i. ſecretiorē Sunt autem que compari pñt no-
 mina nel ſecunde ul terciē declinaconis Et ſi ſunt
 ſecunde. mobilia ſunt. i. in a faciunt feminina. et
 in um neutra Et uel in er ul in us defñt Et af-
 ſumenda gō oz. faciunt compatiua. corripunt tñ
 pñl J. ut tener teneri tengior. Nigri iugij nigrior
 clarius clari clario. ¶ Notandum ē qz ſiniſterior
 quaſ a gō ſiniſteri uideat eſſe factum. cū in uſu
 ſiniſter ubiqz repiatur. Que autē ueniūt a nomi-
 nibz tercie formant a datiuo addita or. ut felix
 felici addita or ſit felicio. pter illa que ueniunt
 ab hijs nominibus. bonus. malus. magnus pius
 dexter. ſiniſter. magnificus. multus. iuuenis. et a
 micus. ſm quosdam. que irregulariter compant
 Itē hñtia uocalem añ alteram uocalem. compati-
 ua non hñt. ſi aſſumūt loco eius poſitiuū cū ma-
 gis. ut pius magis pius piſſimus. et arduus ma-
 gis arduus arduſſimus. Vñ iſus. Regula gram-
 maticē pñbet certiffima lege. Ne quis ius ul uis
 compet abſqz magis. ut egregius. pius. arduus et
 hoc ſit duabus regulis repugnantibus. quaz una
 ē Omne compatiuū debet ſupare ſuū poſitiuū una
 ſyllaba. ut fortis fortior. Alia talis eſt. J poſita in-
 ter duas uocales vim ſuam ſuantes in ſimplici
 dōne. accipitur p duplici conſonante. et tranſit.
 ad ſeqñtem ſillām. ut maior. et peior. Si enim J
 remaneret uocal. contingeret hiatū intolerabilem
 fieri. tribus uocalibus iunctis p tres ſyllabas conti-
 nue poſitis nulla conſonante media. ſi dicamus pi-
 ior arduior. Itē omnia compatiua in or cō. ſunt
 ge. et mutata or. in us faciūt neutra. excepto vno
 quod ſolum cū ſit a poſitiuo quantū ad ſuā uo-
 cem fixū ſuabit eius genus. h ſenex huic ſeni. h
 ſenior. quibz hoc quoqz uetuliſſimi cōmune acci-
 pientes h et h ſenex pſerebant. Pomponiuſ in e
 pigramate. Tua amica ſenex eſt Item compatiua
 defñt in or faciūt ablatiuū in e et in J. ut hic
 et h melior et h melius. Ablatō meliore ul meli-
 ori. excepto ſenior. quod facit in e tantū. Inueniſ-
 ociam a nequam. quod ē indeclinabile triū genez
 tam compatiuum qz ſuplatiuū. ut nequam nequi-
 or nequiſſimus. Ab adūbijs uero deriuatiua in ra
 defñtibus mutant ra in er et accepta ior faciūt
 compatiuū. ut extra exterior. ultra ultenor. citra
 ctenor. infra inferior. ſup ſuperior. Similiter in-
 enior faciunt poſt et añ. ut poſterior et anterior.
 ppe uero ppior facit. Et detero deterior. Et a ſepe
 adūbio poſitiuū ul compatiuū non legi. Suplati-
 uū poſuit catho. ppter diem atqz ſenuſ ſepiſſimā
 diſcordiam fuiſſe. Sed quent ps an prior ſit com

patiuū. et dicit q̄ sic. quia in or desinens cōmune
 in us facit neutq̄. quod in nullis alijs nisi in com
 patiuus inuenitur. Et uidetur a p̄dem adūbio nas
 ci. quod abiecta dem accipit or. et facit compatiū
 prior. Sed i cor. quia in nullo compatiuo i ante
 or. p̄duci p̄t. In suplatiuo uo suauit p̄duccōnez
 accepta mus. p̄mus. Ex quo aliud adūbium nas
 citur. primo ul̄ p̄me. Vnd̄ terentius in andria cō
 positū dixit ap̄me in uita esse utile. Inueniū ēdā
 p̄or p̄ melior positū. et tūc sine dubio habz vim
 compatiui. et p̄mus p̄ optimus. et tūc suplatiuū
 significacōnem obtinet. Ut uigil in viij. Et p̄mos
 iuuenū rot misit ordo. p̄mos posuit pro optimos
 Et scias q̄ sicut alter de duobus. et alius de mul
 tis dicitur. sic prior de duobus. et primus de mul
 tis solet dici. ut dicit ps in iij libro a. Vñ uersus.
 De multis x̄p̄e p̄mus dices alius q̄. Sed prior ac
 alter dic concordare duobus. Et sciendū q̄ apud
 latinos diminucōnem quoq̄ accipiūt quedā com
 patiuorū. quod apud grecos non inueniū ut gran
 diusculus. Maiusculus. minusculus. meliusculus.
 Omnia tamen hec a neutro compatiui. adiectiōne
 culus inuenio fieri. ut ḡndius grandiusculus. et
 q̄ adūbia tamen compatiuo et suplatiuo adij
 ciūtur. cū duo ul̄ plures compatiui ul̄ supelatiui
 diūse significacōnis positi inter se equant̄. ul̄ idē
 geminant̄ ut tam iustior q̄ felicior enea hectorē
 Minus autem adūbiū est. q̄ cum positō positū
 ul̄ iūctum. contrarie significacōnis compatiuū de
 monstrat. ut minus stultus p̄ prudentior. Terent̄
 in eunūco. Dic nemo fuit minus ineptus p̄ pru
 dentior. Est tamen q̄n pro non adūbio poniū. ut
 minus bonus p̄ malus. Magis quoq̄ adūbium
 non solū positō s̄ etiam compatiō iūgitur. q̄n ip̄
 se compatiuus ul̄ ad se uel ad aliū comparatur. ut
 achilles enea fortior maḡ q̄ iustior. et ajax ulix
 e fortior magis q̄ diomedē. Compatiuus autem
 gradus ablatiuo casui iungitur utriusque numeri
 Interdū tamen et nō. q̄n q̄ adūbium sequiū Su
 platiuus autē genitō plurali ul̄ singulari iūgitur
 q̄n ip̄m nomē singulare multitudinem significat
 ut fortissime gentis. Est etiam regula q̄ quem
 cūq̄ casum regit positū. et eundem regit compa
 tiuū et suplatiuū. p̄ter eorū p̄ncipalem constructi
 onem. Vñ sicut bñ dicitur. Sum similis petri ul̄
 petro. ita bene dicitur. sum similior tui ul̄ tibi io
 hanne. Nota tamen q̄ fit abusio in comparati
 uo tribus modis. scilz significacōne. constructiōne
 et officio. Significacōne. q̄n non significat augm̄
 tum sui positui. ut potis potior. ut ponticū mare
 ē dulcius q̄ cetera maria. i. minus amara. Vñ dic
 ps. Est q̄n compatiuū ad contraria comparatur. et
 minus positō significat. ut mare ponticū dulcius.
 q̄ cetera. h̄ enim non ad dulcia. s̄ ad amara sc̄a
 compacōne oñditur. paq̄ aliqd̄ dulcedinis q̄ cetera
 habere ponticū mare. Constructiōne. q̄n non con
 struiū cū abltō. uel cū simili casu mediante q̄. ut
 maior iuuenum p̄ iuuenibus. et maior horū cari
 tas p̄ hijs. Officio. q̄n non significat posituiua cū
 magis adūbio. ut tristior. i. tristia. Vñ in apocal̄
 xxijj seniores p̄ xxiiij senes.

Suplatiuum ē quod ul̄ ad plures sui gene
 ris compatum supraponit̄ omnibus. ul̄ p̄
 se platū intellectū habet cū ualde adūbio
 positui. ut fortissimus grecorū achilles. i. fortis su
 per om̄es grecos. Si autē dicam. fortissimus hercu

les fuit. non adiungens quorū intelligo ualde fortis
 Construiū autem supelatiuū cū genitiuo plurali
 ul̄ cum genitō singulari nominis collectiui. ut for
 tes ē fortissimus romanorū. fortes est fortissimus
 romane gentis. Aliqñ tamen absolute ponitur et
 equipollet suo positō et ualde adūbio. ut petrus
 ē fortissimus. i. ualde fortis. Habz tamen suplati
 uū p̄ter suā p̄ncipalez constructiōnem. construc
 tiōnem sui positui. Vñ sicut bñ dicitur. sum simi
 lis platonis ul̄ platoni. ita congrue d̄. sum simili
 mus platoni ul̄ platonis. et sum dignissimus isto
 corū laudis ul̄ laudū. Item nota q̄ suplatiuū
 q̄nq̄ uenit superlatiue et p̄titiue. et fm hoc incon
 grue d̄. fortes ē fortissimus asinorū. i. ualde fortis
 de numero asinorū. Qñq̄ uenit superlatiue et non
 p̄titiue. Et fm hoc congrue d̄. fortes ē fortissi
 mus asinorū. i. ualde fortis super asinos. Item sci
 as q̄ superlatiua p̄nt concordare in genē cum se
 q̄ntibus genitiuis. ut homo ē dignissima creatura
 rū. p̄nt etiam discordare. Vñ orat̄. quid agis oul
 cassime rex. Sed uide. supellatiua sunt uera adiec
 tiua. q̄ nascūtur a nominibus adiectiuis. et ideo
 debent concordare cum suis substantiuis in tribz.
 in numero genē et casu. Vñ bñ dicitur. margar
 ita ē pulcherrima lapidū. Item suplatiua habent
 quandā naturam p̄titiōis. et ideo p̄nt concordare
 cū sequenti genitō. Vnde bene d̄. margarita ē
 pulcherrimus lapidū. sed cetera p̄titiua non sunt
 uera adiectiua. Et ideo tantum debent concordare
 in genē cū genitō sequenti. et non discordare. vñ
 bene d̄. homo ē una rex. Sed male d̄. homo ē
 vnus rex. Item postq̄ de p̄titiuis feci mencōne
 uolo te scire. q̄ p̄titiuū tenetur concordare cū ge
 nitiuo in quez p̄titur in genē. Sed ille ḡtis habz
 utq̄q̄ numez. ut aliquis hominū currit. ul̄ aliqui
 hominū currūt. Si uero ordinatur tantū in plu
 rali numero. d̄nt concordare in genere et n̄io. ut
 nuptiarū alie bone alie male. S̄ nuptiarū alia bo
 na alia mala incongrue d̄. Itē si fiat p̄titiō in ge
 nitō singulari nominis collectiui. tūc trahit gen̄
 a rebus suppositis. et non a genitō. Vñ si fiat p̄
 titiō p̄ mare ent masculini generis. ut vnus istius
 populi ē petrus. Si autē fiat p̄ femina tunc erit
 feminini generis. ut una istius populi ē berta. si
 autē fiat p̄titiō pro re insensata. tunc erit neu. ge.
 ut istius acerui aliud ē ferrū aliud ē lapis. Si au
 tem ponit̄ p̄titiū nomen cū nomine etro digro de
 bet respicere genus quod ibi ē quia compacōnez
 habet ad res p̄ genitiuū suppositas. fm genus qd̄
 accidit genitō. et sic ē dicendū. vnus celorū. una e
 pularū. et non vnū celorū et vnū epularū. non tñ
 sequitur vnus celus ul̄ una epula. q̄ genus plu
 rale ē fortius singulari. De hoc infra etiam dicaz
 in c de genē. cum de nominibus etroditis agam
 Dic nota q̄ p̄titiuū quinq̄ modis respicit ul̄ re
 git genitiuū. Qñq̄ sine discrecōne alicuius acc̄tis
 ut ubiq̄ terrarū. Qñq̄ cū discrecōne generis. ut v
 nus uiroz. Qñq̄ cū discrecōne generis et numeri
 sicut in complexiuis. ut nuptiarū alie sunt unum
 alie sunt plura. Non enim concedo q̄ bñ dicatur.
 nuptiarū alia ē hoc. alia est illud. Qñq̄ trahit ge
 nus a re supposita. ut huius populi alius ē fortes
 alius ē plato. ul̄ alia berta alia helena. p̄ feminis
 Qñ uero non subest aliquis sexus. debz in neutro
 sumi. ut huius acerui aliud est lignū aliud est la
 pis. Qñq̄ respicit nomen extra sumptū. ut ualde

mane una sabbatorum. Nam habetur ibi respectus ad hoc nomen die. fit etiam quoniam tenuis respectus. ut

Circa etiam te uolo. quod hoc regni. hoc anni etc. Quod per superabundantiam dicitur uni soli conuenit. ibi unum solum uenit complexiue. tam pro uno quam pro pluribus. uelut cum dicitur. isti sunt albiissimi hominum. Ecce illud quod supponitur per hoc pronomen isti dicitur unum solum.

Omnium superlatiuorum sunt octo. due quidem in quas plura desinunt suplatiua. rimus et simus. Sex uero in quas pauca desinunt. limus. ximus. timus. remus. finus. nimus. Et omnia suplatiua mobilia sunt. id est per mutationem uis in a faciunt feminina. et a in um neutrum. De singulis per ordinem uis

In rimus desinentia formantur ab **R**ecamus adiectiuis desinentibus in er. addita in hominatio rimus. siue sint secunde uel tercie declinationis. ut pulcher crior pulcherimus. acer acerrimus. tener tenerimus. pauper pauperimus. saluber. salubris. salubre. formatur etiam a masculino per analogiam addita rimus. ut saluber saluberimus. et sic de similibus. preter dextimus et sinistimus. pro dexterimus et sinisterimus. Matutus facit matrimus. Vnde dicitur per se in iij li. Matutinus cuius cum posituius matutus sit. quasi a nato matur qui nunc in usu non est nascatur. in er desinentium regulam seruauit. id est in rimus terminatur. Inuenitur et matutinus simus. secundum analogiam in us terminantium. Suprimus etiam preterebant antiquissimi. unde adhibium posuit cetero. et quoniam nuprime dictum. facile memorie mandatur. qui suplatiuus magis ab aduerbio in er desinente uidetur nasci. Nomen enim posituius in us desinit. ut capro uidetur uester nupreus cuius actus plantis preter. in caputis recens capiti hominem nupreus et nouissimus. et bene. ut super superus. sic nup nupreus debet esse. Veterimus etiam cum in us desinat eius posituius. tamen formatur in er terminantium seruatur in suplatiuo. ueterimus quasi a ueter posituius. quod cap quocumque approbat auctoritas. et usus antiquissimorum. Eminus cui ueter percutiuit pamaus. Cuius etiam compatiuus ueterior percutit plantus. In rimus etiam a libo unum inuenitur. detero deterior deterimus. et unum a normalis. pessimus.

In simus desinentia si ueniunt ab adiectiuis secunde declinationis formantur a genitio. addita s et simus. ut albus albi. addita s et simus fit albis simus. Si uero ueniunt a nominibus tercie formantur a genitio addita simus. ut felix felix felissimus. locuples locupletis locupletissimus. preter quamdam anormalia. id est. inequalia. que irregulariter comparantur. ut malus peior pessimus.

In limus autem tantum quinque desinunt suplatiua. cum suis compositis. et formantur ab adiectiuis. tercie declinationis desinentibus in lis. remota is et addita limus. ut facilis facillimus. difficilis difficillimus. Gracilis gracillimus. humilis humillimus. Similis simillimus. dissimilis dissimillimus. agilis agilissimus. Ista septem enumerat per se. quorum cum in is desinant positui. abiecta is et addita limus faciunt suplatiuos. secundum per se. Ex hoc patet. quod utilis non desinit in limus. sed in simus. utilissimus. Item ex hoc uidetur quod posituius preteritum scribuntur per unum l. sed suplatiua per duo l. De predictis uisus. In limus quinque dat facis cetera linque.

In ximus duo tantum inueniuntur. Unum anormalis ut maximus. quod fit a posituius secunde declinationis desinente in us. ut magnus maior maximus. Alterum ab adhibio. ut prope propior proximus. Quod tamen quoniam pro cognato accipitur est posituius. et habet comparatiuum. sed non superlatiuum ut proximior proximus.

In timus desinit unum anormalis optimus. Et ab adhibio siue prepositionibus deriuata habet interior intimus. ultra ulterior ultimus. circa circum prior citimus. et preterea dextimus et sinistimus extimus quocumque pro extremus dicebant antiqui.

In remus ab adhibio siue prepositionibus uenientia desinunt hec. extra exterior extremus. super superior supremus. post posterior postremus. Ex quo patet nec a supero nec a postero fieri comparatiuos uel suplatiuos. sicut nec ab infero infimus. nam si essent a nomine supero postero infero. seruassent regulam in us terminantium secunde declinationis. que in simus preteritum suplatiuus. et facerent supissimus et posterissimus et inferissimus etc. Et sciendum quod hec sola forma habet e pro d ante nunc cum omnia alia forma suplatiui habeat correptionem ante mus. ut pulcherimus. doctissimus. humillimus. maximus. optimus. minimus. infimus.

In finus unum solum desinit ab adhibio deriuatum. ut infra inferior infimus.

In nimus unum anormalis desinit. prout minor minimus. Illud quoque notandum. quod omnia comparatiua et suplatiua duarum syllabarum nunc excedunt exceptis prior et primus. et anormalis hijs minor et maior et peior et plus. nec minus cum posituius ex quibus nascuntur comparatiua et suplatiua bisyllaba sint. uel eo plus per genitios et unam uel duas assumptas syllabas faciunt supradictos gradus ut ditis ditior ditissimus. niger nignior nigerrimus. utilis utilior utilissimus. similis similior simillimus. infra inferior infimus. Suplatiuus uero est quando comparatiuus superat unam syllabam. ut quoniam in simus finitur. iustior iustissimus. Et quoniam in nimus suplatiuus finitur. Si posituius nunc et genitios pares habent syllabas. ut teter tetrus tetrissimus. Acer acris acrior acerrimus. Et quoniam par est ut in limus terminans agrior agillimus. facior facillimus. Et quando una uincitur syllaba. ut quoniam in finus. uel in timus. uel remus desinit. ut inferior infimus. ultior ultimus exterior extremus uel eximus.

Omniminitiuum est quod diminutiuum nomen primitiuum sui absolute demonstrat. ut rex regulus. id est. prius rex. Ideo autem posituius est absolute. ut dicitur per se in iij li. quia comparatiua quod non solum augent sed etiam est quoniam minuunt uim primitiuorum. si non absolute. Ad aliquid enim omnino fit comparatiuus. ut breuior dicitur ad breuem. et angustior ad angustum. Vnde quoniam in hijs quocumque comparatiuis inueniantur quedam diminutiuia apud latinos. non possunt tamen absolute esse cum a comparatiuis sunt deriuata. et ipsa quod comparisonem significant. ut masculus. minusculus. necesse est enim ad aliquid e a comparari. ut terentius in eunuchis. Chais uxor mea quod ego sum masculus est. id est. prius maior quam ego. Alia autem diminutiuia. id est. omnia que non a comparatiuis deriuantur ex se habent diminutionem et nulli comparantur ut regulus. Diminutiuia autem inuenta sunt tribus de causis. uel causa necessitate significationis. uel causa urbanitatis. uel causa adulationis. Unde dicitur per se in iij libro. ubi agit de dimi-

nutiuis. Solent autem diminutiva uel necessarie significacionis causa pferri. ut salustius Postquam reguli in unū conuenere. reguli. i. pui reges. Vel urbanitatis ut iuuenal. in sat. iij. Vnde fit ut malum fratriculus esse gigantum. Vel adulationis. et maxime puerorum. ut catulaster. ancomaster. petri ciolus. sergiolus. Deriuant ergo plerumque ab appellatiuis. pauca etiam a propriis. et seruant genera primitiuorum. plerumque et sepe inueniuntur diminutorum diminutiva in diuisas desinentia formas. ut homo. homuncio. homunculus. homullus. homullulus. Sūt autem forme diminutiuorum masculini generis hec. culus. ulus absque c. ellus. xillus. illus absque x. ullus. olus. cio. aster. teus.

De diminutiuorum desinentiā in culus formacōne sic dicit p̄s. Monosyllaba in es desinentia uocali antecedente cuiuscumque sint generis. et in er omnia que sunt tercie dedinacōnis. et in us neutro assumūt in masculino culus. in feminino cula. in neutro culus. ut flos flosculus. mas masculus. plus plusculus. os osculū. quod proprius sit forme diminutivae. tamen quod aliam habuit significacionē fecit ex se aliud diminutiū oscillū. Suis ratiō facit fucula uel fuscula. Similiter faciūt in er finiantia diminutiuum. ut frater fratriculus. pater patriculus. quod et proprium inueniuntur mulierum cula. paup paupculus cula culum. mater mascula. excipitur uenter uentriculus. Sic quoque faciūt in us neutra. ut munus munusculū. corpus corpusculū. opus opusculū. cuius cusculus. thus thusculū. Nec non et compatiua in us neutri generis similiter faciūt diminutiva. s̄ mobilia. i. masculini feminini et neutri generis. ut maius maiusculus la luz. gñ diusculus la lum. celenus celeriusculus a vm. vñ celenusculē adūbiū. sicut a sepius compatiuo sepiusculē adūbiū. Plus quoque proprius a masculino uel feminino compatiuis non ueniat. facit ratiō plusculus la lū. Vnde teneant in formā. Cum pluscule super lectile opus est. Lepus quoque quod solus in us desinens masculinū uel eprebnum dissillabū latinū tercie dedinacōnis est. assumit nō culus. et facit diminutiū ut lepus lepusculus. pannus pāni et panniculus facit. Ad hanc formam positua in er desinentia mutant or in us. et accepta culus faciunt diminutiva. ut rumor rumusculus. uel assumunt culus uel cula. ut amator amatorculus. Soror sororcula. In is uero uel in e desinentia omnia uel in ne monosyllaba uel in is dō corripientia 3 as sumunt predicās sillabas. i. culus cula culū. et faciunt diminutiva. ut ignis igni igniculus. testis testis testiculus. nauis naui nauicula. Cutis cuti cuticula. auis aui auicula. retia retia reticulus. fons font fonticulus. mons monti monticulus. dulcis dulo duloacula culū. securis securi securicula. Similiter fons fidi fidicula. fides enim fidicula facit. Et cū omnia huiusmodi diminutiva tam p̄n̄l̄ q̄ antep̄n̄l̄ cor. cuticula i antep̄n̄l̄ proū aliqñ necessitate metri. excipitur lapis qui lapillus facit diminutiū. etiā anguis anguilla. unguis quoque unguila facit. Que tamen et si non formā indeñt habent diminutiuorum. significacione tamen non sunt diminutiva Secūdū supradictam formā. q̄re quoque dedinacōnis nomina faciūt diminutiva. us enim uel unū conitunt in i cor. et accipiūt culus in masculino. In feminino cula. in neutro culū. ut curus curiculus. d̄s tamen et h̄ cunculū. ūsus ūsiculus

artus articulus. fructus fructiculus. anas anscula cornu corniculum. genu geniculum. Excipit ab aculeus. a domus domūcula. ¶ In es proū de finentia feminina tercie dedinacōnis uel q̄re. abiecta s̄ assumūt cula. et faciūt diminutiva. et seruant e proū. ut uulpes uulpecula. nubes nubecula. dies diecula. res recula. uepres ueprecula. Excipitur n̄ces. cuius is genitū in ula conāsa facit diminutiū n̄cedula. Et apes cuius diminutiū p̄ e longa i habuit. apicula. ita dicit p̄s in iij libro de diminutivis in vj li d. Quid in xviij metamorphoscos h̄ apes p̄tulit dicens. non apis in tulit hos sedula flores. Quod etiā diminutiū oñdit apicula. quō fidicula docet p̄mitiui sui nominatiū fides non fides esse. Ex his uidetur quod p̄stianus uelit. quod apicula sit diminutiuum de apes. et apicula de apis. quod olim in usu fuit. et hoc etiam uult hugo. ¶ In o desinentia si faciūt diminutiva conitunt o in un. et accipiūt culus uel cula. ut ti tiūculus. latro latunculus. carbo carbūculus pedo pedūculus. cuculio cuculinculus. uirgo uirguncula. rano ratiuncula. offensio offensiūcula. ioligo ioliguncula. homo homūculus. Dicit tamen et homūcio et homullus homullulus. Leno Lenūculus. rana ranūculus facit. Quod a alia desinunt in culus uel cula. de quibus dicam in desinentibus

Desinentia in ulus sic formantur. ¶ in ulus In x omnia uel in us sup̄ sillabā. uel in t desinentia genitū extremam terminacōnem in is. in u conitunt. et accepta lus uel la uel lum. faciūt diminutiva. ut rex regis regulus. corax codicis codiculus. et ex eo codicillus. fornax fornacis fornaculus. fax facis facula. ceruix ceruicis ceruicula. adolescens adolescentis adolescentulus. caput capitis capitulū. ¶ In us terminans unum tercie dedinacōnis cōmune triū generum abiecta s̄ assumit lus in diminutiuo. ut uetus uetulus. femininum uetula neutrum uetulus. Suis cōmune abiecta s̄ et assumpit cula facit diminutiū fucula. paulus facit paululus. capis capidis capidula facit. ut dicit p̄s in iij. Quod a alia diminutiva desinunt in ulus. de quibus dicetur cū determinabitur de desinentibus in olus. et de desinentibus in ellus et in illum.

In ellus et in illus uel xillus desinentia sic formantur. Nam ut dicit p̄s. In nus siue habeant añ n aliam consonantē siue non. et in lus si non habeant geminatū l. et in er secūde dedinacōnis nomina duplicant l añ us in diminutivis. ut asinus asellus. geminus gemellus. bonus bellus. pugnus pugillus. agnus agnellus. anulus anellus. oculus ocellus. populus popellus. catulus catello. tener tenellus. liber libellus. ¶ Et sciendū quod omnia e hñt p̄n̄l̄. absque pugillo. nisi p̄mitiua p̄n̄l̄ habeant naturā proū in omni genē. tūc enim suant p̄mitiui uocalem. ut vnus una unū. ullus ulla ullum. unū uillum. Excipitur unū in lus desinens Paulus quoque non geminat l in diminutiuo. Nec mirum. cū au dyptongus post se geminari consonantem prohibeat. facit ergo paulus paululus. et ē ex hoc paucillus et paucillulus. quas formas habuit et femininū et neutrum eius paulula. paucilla paucillula. paulum paululus paucillum. paucillulus. Similiter uelum uexillū facit diminutiū. Et puto ideo hoc assumpsisse x. quia hec in lus uel la uel lū desinentiū primitiuorum facientiū diminutiva penultimā naturā longam hñt. paulum paucillulus

uelū maxillū. id mala assūpfit x maxilla. et talus
 taxillus. Que uero geminant l añ uul a ul um
 in ulus ula ulum faciunt itaq̃ diminutiuā. ut ho
 nullus bomullulus. pauxillus pauxillulus. pau
 xilla pauxillula. pauxillū pauxillulum. femina
 quoq̃ in a desinentia siue habeant añ n aliam cō
 sonantē siue non. geminant l in diminutiuis añ
 a. ut catena catella. asina asella. gemina gemella.
 columna columnella. Excipitur rana ranūculus.
 Eandem formā in la quoq̃ desinentia ul in ra s
 uant. ut fabula fabella. tabula tabella. libra libel
 la. capra capella. umbra umbella. sacer sacra sacq̃
 sacellus a um. puer puera antiqui ex quo puella
 tener ra rum tenellus a um. miser misera miserū
 misellus a um. Excipiunt in ra desinentia. q̃ nec a
 masculinis in er desinentibus fiunt. nec hñt ante
 r aliā in eadem sillā consonantē. ut ara azula. ter
 ra terrula. litra littula. Neutra quoq̃ in um de
 sinentia. geminant in diminutōe l añ um. et si
 g hñt añ ti in pñt sillā diminutiuū } et non e ac
 ciunt. ut tignū tignillū signū sigillum. Abia uero
 e hñt in pñt. nisi sit quod supius docuimus pñt
 pñtitiuū naturaliter longa. ut bonū bellū. geminū
 gemellum. scamnū scamnellum. Quo uero in um
 desinūt i pñt añcedente. } ultima genitiui mutata
 in o accepta lum. faciūt dimi. ut palbū palliolū.
 ita dicit ps in iij li. ubi agit de diminutiuis. In ij
 uero libro ubi agit de possessiuis sic dicit. Ouinus
 quoq̃ ab oue deriuat. et suinus a sue. Nam ouil
 la et suilla deriuatiua sunt. In nus enim desinenti
 a ul na ul nū si faciunt diminutiuā. abiecta n ou
 as assumūt l. ut vnus ullus. vna ulla. vnū ullū
 bonus bellus. bona bella. bonū bellum. geminus
 gemellus. gemina gemella. geminū gemellus. vi
 nū uillum. Sic ergo suina suilla. ouina ouilla. Ita
 dicit ps in ij li. de possessiuis. Deinde subdit pns
 in iij libro. Similiter in illum et in ellum faciunt
 diminutiuā in lum ul rum desinentia. ut tantulū
 tantillū. lucy lucellū. terebū terebellum. fabry fa
 bellum. flagy flagellum. casty castellum. factū fa
 cellum. Et scire debemus q̃ in ellus ul ullus de
 sinentia diminutiuā. si a dissillabis deriuantur as
 sumunt vnā sillā. ut agnus agnellus. lib libel
 lus. culter cultellus. pautus pauxillus. Similiter
 femina in ella ul in illa terminantia. ut cap ca
 pella. libra libella. paula pauxilla. Sic etiā neut
 in ellum ul in illum exeuntia. tignū tignillum. sig
 nū sigillum. Lucy Lucellū. Excipiuntur uenientia a
 desinentibus in nus ul inga ul in nū. que nullaz
 hñt consonantem añcedentē in eadem sillā añ n
 ut a bono vno vino deriuatiua. et merito excipi
 untur. hec enim pares hñt sillās pñtitiuis bonus
 bona bonū. bellus a um. vnus vna vnū ullus a
 um. vnū uillum. Notandū etiā q̃ pannus pan
 niculus facit. A trissillabis quoq̃ uenientia dimi
 nutiuā que geminant l. pares hñt sillās pñtiti
 uis. ut oculus ocellus. catulus catellus. geminus
 gemellus. fabula fabella. tabula tabella. Excipiū
 tur que in pñtitiuis añ n aliam hñt in eadē sil
 laba consonantem. hec enim vnā addūt sillabaz
 diminutiuis. sicut etiam dissillaba eisdem termi
 nationis. ut columna columnella. sicut agna ag
 nella. tignum tignillum.

De diminutiuis desinentibus in ullus p gemi
 nū l. dictum ē sup̃ ubi determinau de forma
 tione desinentium in ellus ul in illus ul in xillus

De formatione desinentiu in olus ita teneas
 In us desinentia secunde dedinacōis nomi
 na. e uel i añcedentibus. mutant usin o. et accep
 ta lus faciūt diminutiuā. ut uceus uceolus. alue
 us alueolus. lueus lueolus. malleus malleolus
 aureus aureolus. capriolus quoq̃ uidetur a nomi
 natō capreus esse. cuius femininū ē in usu capā.
 Nam capra a capro fit. ex quibus capellus et ca
 pella fiunt diminutiuā. } quoq̃ añcedente. ut fili
 us filiulus. gladius gladiolus. A ppis sergius ser
 giolus. tullius tulliolus. patricius patriciolus. ex
 cipitur antonius quod antonia ster facit diminuti
 uū. femina quoq̃ e ul i añ l hñtia. in ola faci
 unt diminutiuā. ut laurea laureola. uicia uiciola.
 filia filiola. tullia tulliola. lutea luteola. Etā neu
 tra e ul i añ um hñtia. in diminuti hñt añ lum
 luteum luteolum. pallū palliolū. Laureū lauroo
 lum. Et que in um desinūt. } penl añcedente. mu
 tata i ultima geniti in o et accepta lum faciunt di
 minutiuā. ut pallū palliolū. ut dixi sup̃ in desi
 nentibus in ellus ul in illus. Et scias q̃ in omni
 bus diminutiuis pñtis corripit o añ lus uel la
 ul lum. Abia omnia in us terminantia secunde de
 dinacōis uero abiecta s accipiunt lus. et faciunt
 diminutiuā. ut cantus cantulus. uentus uentulus
 suus suulus. puus puulus. paucus pauculus. g
 cus greculus. primus primulus. femina quoq̃
 in a desinentia consonante anteposita. Et in um
 neutra. in ulum et in ula faciūt diminutiuā. sicut
 filia filiula. luna lunula. rubicōda cunde rubicū
 dula. lingua linguula. et p condicionez linguula. pu
 ella puellula. terra terrula. aqua aquula. Similit
 anima animula. Similiter equa equula. archa ar
 ctula mensa mensula. In ulum. pñmū pñmulus. tā
 tum tantulū. Et hoc tamen et in olus desinentia
 vna sillaba vincunt sua pñtiua. et cor pñt.

In aster cio ul leus satis pauca in usu inueni
 unt diminutiuā. et fere hec. In aster. antoni
 us antonia ster. sudus sudaster. catulus catulas
 ter. paficus paficaster. In cio. homo homūcio. se
 nex senecio. In leus. equus equuleus. h acus acu
 leus. oculus oculus.

Inueniunt multa ppā siue appellatiua. q̃ cum
 non sint diminutiuā. formas tamen habent
 diminutiuoz. ut agniculus cuniculus. metellus ca
 millus. tribulus. friuolus friuola friuolum. camil
 la tabula. vinculū. piculum. Et sciendū q̃ pauca
 inueniuntur diminutiuā que non seruant genera
 pñtitiuoz. ut h rana ranunculus. canis canicula.
 scutū ul scuta. i. rotunda forma. scutula uel scutel
 la. h qualus h quasillum. pñstrinū uel pñstrilla. h
 acus h aculeus. pñterea anguis anguilla. vnguis
 ungula. nubes nubilum. que magis sunt denomi
 natia existimanda q̃ diminutiuā. Quippe n hñt
 diminutiuoz significacōnem s formā tantū. p
 terea panus panicula. pbus etiā ponit h glandi
 um. hec glandula ps est intestinū. Ensis ensicu
 lus ensicula. Preterea h beta malua hic betaceus
 maluaceus.

Denominatiuū est illud nomen quod a no
 mine deriuatur. ut iusticia ab hoc nomi
 ne iustus. sed quia multe inueniuntur for
 me cōmunes tam denominatiuis q̃ ūbalibus nec
 non etiam pñcipalibus et adibialibus non incō
 gruu esse existimo de his quoq̃ in hoc loco sil
 In a desinencia denominat bre Determinare

uem hñt añ a uel n ul r. ut sapientia. acrimonia cautela. suatela. constra. armatura. Inueniuntur tamen in ubilibus etiam alias consonantes añ a lñtia. s. eas quas a ubis accipiunt. ut scribo scriba cōnuo cōnuia. colligo collega. secūde q̄ dedina tione nomina in us desinentia. c. añcedente. quot cūq̄ sint sillaba. nisi sint regionuz nomina que deriuant̄ ex hijs. Alia uero quacūq̄ consonante añ us posita tantū dissillaba. et que in is desine tia tercie dedinacōis. similem hñt nō genitiuz que secunde quidem sunt genitiuo. que uero tercie datō assumūt cia. ut amicus amīc amīcia. pudicus pudīc pudīcia. letus letī lētia. durus durī durīcia. mestus mestī mestīcia. stultus stultī stultīcia. segnis segnī segnīcia. tristis tristī tristīcia.) tñ penl q̄ ultima ubiq̄ cor. Et scribuntur omnia pōic ta et similia p c in penl. que forman̄ a genitō ul dō addita da. Alia uero a supradictis casibus as sumūt a. i. ubiq̄ in hijs cor. ut controuersus cōtro uis controuersia. ignauus ignauī ignauia. uolētus uolenti uolento uolentia. supbus supbi supbia modestus modestī modestia. miser quoq̄ quāuis in er desinat miserī miserīa. astutus astuti astutia Similiter faciunt regionū nomina pleraq̄. ut ita lius itali italia. gallus galli gallia. hispanus hispa ni hispania. scotus scoti scotia. dardanus dardani dardania. tuscus tuscī tuscio tuscia. grecus greci ḡ cia. Similiter faciunt tercie dedinacōis nomina. siue ptiopia. que una sillaba vincūt genitō nñ. assumūt enim dō a. penl i ubiq̄ sicut supra deñ est correpta. ut negligens negligenti negligentia. prudens prudenti prudentia. misericors misericordi misericordia. Iners inerti inertia. Inops inopis inopi inopia. ius iuri iniuria. nomē nomini ignomi nia. cesar cesari cesaria. Inueniuntur tamen quedā que in monia desinūt a nominibus siue ubis de riuata. castus casti castimonia. pco p̄si plimonia q̄ror q̄ri q̄rimonia. acer acri acimonia. ōnia p̄dō hñt

Consonante uo añcedente in a desī) i añ a. nentia denominatiua siue uibalia formal hñt tres la ra na. la e longa añte. ut cautus cauti cau tela. acutus acuti acutela. custos custodi custode la. mandatū dan mandarela. diens dienti dientela Et nota q̄ omnia extmā genitū uocalem. si secun de sint siue tercie dō in e longaz conituentia assu munt la. Que uero a ubis fuerint secūde coniuga cōis. a secūda p̄sona abiōūt s et assumūt la. ut candeo candes candela. Orarius in primo eplāū. Ac bene numatum decorat suadela uenus q̄.

In na uo desinētia denomi. siue uibalia ōnimō pō hñt penl natura ul pōne officiū officina lux cīs lucina. lateo latina constra strina. nā mut na. lagina. pagina. non uident̄ esse deriuatiua. In ra autem rminantia omnia ptiōijs femipinis fu turi tempis similem habent formam. Vñ penul tima u sine dubio pducitur. ut tritura. litura. Et sciendū. q̄ supra dō omnes forme. i. in a desinen tes pprie sunt feminini generis. Inueniuntur tam̄ pauca uibalia masculina siue cōmunia. consonātes uboz suantia. ut scribo ul scriba. lego h̄ collega fugio hic et h̄ profuga. assequor affeda. aduenio aduena. conuenio conuena. conuiuo conuiua.

In io terminantia. plerq̄ a ptiōijs sunt pre teriti tempis. quoz q̄tus assumpta o et cor) facit huiusmodi nomina. oratus orata oratum orati oratio. accusatus accusat̄ accusatio. datus da

ti datio. nexus nexi nexio. oblitus obliti oblitio auctus aucti auctio. p̄fectus p̄fecti p̄fectio. mi nutus minuti minutio. Interfectus autem interfec ti interfectio fecit euphonie causa. abiecta e p̄miti ui. haustus ti haustio Ex hoc patet q̄ omnia pre dō scribuntur p t. qd̄ tamen accipit sonum de c

In go desinentia siue sint deriuatiua siue p̄mi tiua. siue composita penl prod. ul natura ul positione. ut uirago compago. excipitur unum li go. cuius penl corripitur. Nec miq̄ cū sit masculi nū. et solum dissillabū uocalem i ante go habens

In do desinentia deriuatiua tam a nominibz q̄ a ubis ul ptiōijs ueniunt. Hoc qñq̄ mō e longam mō) mō tu hñt añ dō. Et sciendū q̄ prod añ dō hñtia. si a nominibus deriuant̄ ex treme sillabe terminacōnes in e conitunt. et ac ciunt dō. ut dulcos dulcedo. acer acris acredo. Sin a ubis secūda terminaciones p̄sonaz in e prod similiter conitunt. et accepta dō faciūt supra dō forme deriuacōnes. Interapio interapis intera pedo. torpeo torpes torpedo.) similiter añ dō hñ tia extremas sillabas secūde uel tercie p̄sone in) longam conitunt et accipiunt dō. ut cupio cupis cupido. libet libido. Excipitur formido formidinis a formido formidas. quod ideo fecit uibale nom̄ simile primitiuo uerbo. quia ipsa posicō ubi calē

In tudo uero desinentia si) habuit formam a nominibus ueniūt secūde dedinacōis non a ptiōijs ul ptiōipalibus genitō singulari. tercie dedinacōis dō assumūt tudo. i añpenul corrup ta. ut amplius ampli amplitudo. firmus firmi fir mitudo. solus soli solitudo. suauis suauī suauitudo Debes autē causa euphonie facit hebetudo. ul he bitudo p i. fm̄ quosdam. Sin a ptiōijs uel ptiō palibus in tus desinentibus deriuant̄. abiecta fas sumūt dō. ut habitus habitudo. a testa quoq̄ si ue testu testudo. quod ē corpale. Et scias q̄ non solum deriuatiua. si omnia in dō desinentia. q̄uis non sint deriuatiua. penl u hñtia prod eam natu ra ul pōne. ut hirudo hirudo azundo.

In u deriuatiua pauca inuenio. specus cu pe cus cu. testa testu. tonitrus tonitru. cornus nu nec interest aliqd̄ int̄ p̄mitiuoz et deriuatōz sig nificacōnem. ideoq̄ dubiū ē an sint deriuatiua di

In il ul in ul desinentia. siue a nomi) cenda nibus siue a ubis deriuata sint. siue abiectō ne extremaz uocalium siue sillabaz p̄mitiui. ut pugillus pugil. uigilo uigil. consul consul. exulo

In ur desinentia a ubis) exul. presulo p̄sul inuenio fieri abiectōne ō. ut murmur mur mur. augurio augur. saturio saturas satur. h̄ tñ fa cit et femininū satura. et neutrum saturum.

In alis desinentia ul ale siue sint a nominibz p̄me dedinacōis assumūt nō primitiuozū lis ul le. et producunt a penl. ut curia curialis me moria memorial. pluuia pluuialis. mensa mensa le mensalis. Sin secunde extremaz) genitiui. Sin tercie is mutant in a longam et assumunt lis. ut mercurius m̄curij mercurialis. fluuius fluuij fluui al. neuter neutri neutral. liber libri libral. theatr theatri theatral. iudiciū iudicij iudicial. marcijs marcial. fatum fati fatalis. gentis ti geni tal. ūgo nis uiginis. caput in̄ capital. cardo di nis cardinal. hospes hospitis hospital. nautis na uis naual. dos doris dotal. flos floris floralis. cor pus corporis corporalis. celebs celibis celibalis. mors

mortis mortalis. iuuenis iuuenalis. Inuenitur et iu uenilis. princeps principis principalis. municeps municipalis. criminis criminalis. uox uocis uocalis. Sima quarte dedinacōnis nominibus deriuatur abiecta s. Sin a quinque es ex nō assumunt a lie. ut manus manual. census census censual. species specialis. Verbalia quoq; a pma coniugacōne inueniuntur in alijs. penetrō penetrabilis.

In et pauca inueniuntur denominatiua. fidus hōi fidelis. crudus crudi crudelis. patruus patri patruelis. frater fratris fratruelis. (Et nota q; omnia extrema i genitiui in e prod mutanti assumpti sunt lis. frater uero fratris. si in u conuēsa

In ariis desinentia deriuant. **I**n assumpta elis a nominibus siue iibis. quorū extrema sillaba incipit ab l. uel alia consonante uel a uocali aliq. puta. sūt autem a gō nominū. siue a pōne ūbo rum sic. Quocumq; hā siue hē sequant l uel aliam cōsonantem. ex qua postrema incipiat sillaba genitiui. transeūt in a longā et assumūt ris. uel si a uocali incipiat ipsa extrema mutatur in a longā et assumūt ns. ut populus populi popularis. singulus singuli singulare. apollo apollinis apollina ris. consul consul consularis. miles militis militaris. scola le scholaris. peculū peculij peculiaris. familia familie familiaris. molo molis mola mole molans. Sic etiam neutra in are finita. uelū ueli

In ensis desinentia si sint a nomini **I**n uelare bus pme uel secūde dedinacōnis mutant extremas pte nō singulares uel plural in en et assumūt sis. ut oliua oliuensis. sardinia sardinienis. hispania hispanienis. castu castrensis. for forensis. iulii ilienis. utica uticensis. hostia ciuitas ē hostiensis. Ianua ianuensis. tremona tremonenis. Athena uero athenensis. euphonie causa i habuit antepnl. et halice halitensis. Sin uero recte sint dedinacōnis abijciūt extremam e geniti et assumūt ensis. ut pistis tor pistons pistonenis. cartago inis cartaginenis.

In bris stris uel stis desinentia sic formantur Que eniz duas consonantes hnt añ is uel a nō sunt pmitiuorū uel a genitō. Et a nō quidem deriuata abijciūt extremas lām et assumunt bris ut salus salubris. mulier muliebris. A genitō uero mutata eius extrema pre in e et assumpta stis uel stris. ager agri agrestis. celū celi celestis. terra ter

In tis quoq; inueniuntur deno **I**n re terrestria minatiua si antequē plata. penul natura uel pone longani hntia. ut samnitis pro samnis. sicut laurentis pro laurens. tiburtis quoq; p tibus. testre capro. sic quintis pro quiris. et centis uel ceretis p ceres. qui tamen nō nūc in usu non sunt. Vñ uigil in x. Qui cerere domo qui sunt memoris in annis. Inuenitur tamen et cor i hñs apud eunpē uigiliū. Est ingens gelidū lucul ppe centis annem

In ius desinentia siue a nominibus siue a uerbis deriuata. suant ante ius pmitiuorū suorū consonantes ex quibus incipiūt ultime uel penultime sillabe. Sed tūc penultime. cū et ipsa penul in uocalem desinit et ultima a uocali incipit. ut seruus serui seruus. seruulif seruilibus. agellus agelli agellus. silua siluus. uigula uigilius. martis martius. nūcio nuncius. saucio saucius. scio sciens. nescio q; nescius. Exceptis in eius desinentibz que

In ouis desinentia si sint nōna ex **I**n formant sic quibus deriuant uel pncipia secūde dedi. assumūt genitō singulari reide dō ouis i tñ tam pnt

q; antepnl cor. ut aduersus aduersi aduersicius cōmendatus commendati commendaticus. faber fabri fabricus. pignoratius pignerati pignoratius. tribunus tribuni tribunicius. pater patri patricius. edilis edilis edilicius. gentilis gentilis gentilicius. Inueniuntur tamen quedam a pme quoq; dedinacōnis nominibus eiusdem forme que hnt a ante cius. sic mbrana mbracius. gallina naciuf cortina

In uis diuisas tam a nōinibus q; a **I**n naciis iibis deriuata. sm in ius terminatoz regulā mutacōne extremaz lām uel hē in uis solent fieri. ut pater patri patruus. annus anni annuus. pro spicio prospicius. ambigo ambiguus. pigeo piguus. ardeo arduus. uacuo uel uaco uacuius. rigo n gius. Notandum inter hec mensiuus. quod euphonie causa assumpsit t et r.

In quus quoq; desinentia. similiter fiunt. equo equus. obliquo obliquus. Sed magis ab his nominibus iuba q; a iibis nomina sunt deriuatiua longis longinquus. Ideo assumunt n añ quus q; alit euphonie satisfacere n poterat

In bus uel cus desinentia. a uerbis b uel c antepostremam uocalem uel uocales hntia denuntur. mutacōne o. et si añ eam alia sit uocalis eius quoq; in us. ut pbo pbus. turbo turbus orbo orbis. supbio supbius. pco pcus. lucco luccus arceo arcus. Inueniunt pauca a nominibus uel iibis in uis. sus subulcus. Bos bubulcus. Pero petul

In dus tres sunt forme. scilz in idus. in uicus bñdus. in andus uel in endus. In idus tenat consonantem. ex qua ultima uel pnt pmitiu incipit sillaba. Sed tunc pnt si non intercedat consonans inter ultime et penultime sillabe uocales. et reliquā eiusdem sillabe uel sillabarū prem mutat in i cor. et assumit dus. ut herba turba. herbicus f bicus. uua uiuicus rabies rabidus. timeo timidus arceo aridus. squalco squalidus. feruico feruidus. in uideo inuidus. frigeo frigidus. ualeo ualidus. Et hec quidem in dus sup dicte forme nomina monstrantur in se habere ex quibus deriuant. ut herbicus qui habet herbas. turbidus qui habet turbam. timidus qui habet timorem. rabidus qui habet rabiem. inuidus qui habet inuidiam.

In bundus uero desinentia similitudinē habent signant. ut uitabundus similis uicanti. monbū dus similis morienti. funbundus similis funenti. et sunt pene omnia huiusmodi forme nomina uerbalia. et si a iibis pme coniugacōnis deriuantur a habent longam añ pnt. ut caufor caufaris causa lūdus. uito uitas uitabundus. Sin ab alijs i cor i. ludo ludis ludibundus. morior moris moribundus. Excapitur alreznitate causa rubicūdis qd in pml sillaba pro B c habuit. ne sit absonum si

In andus uel endus **I**n rubibundis dicamus ē forma pncipal. q; hz terminacōnem pncipioz futuri tempis passiuorū. et signat dignū esse aliquez eo quod demonstratur. ut laudandus laud dignus. Curandus dignus curari. Ordinandus dignus ordinari. legendus dignus legi. Loquendus dignus de quo homines loquantur.

In lus desinentia forme similes sunt diminutis. et ueniūt tam a nominibus q; a iibis. ut annus anniculus. pateo patulus. credo credulus. pendo pendulus. bibo bibulus. extremas pte sillabarū finalium siue extremas sillabas si sint pure in uis conitit. excepto anniculo dñte causa.

nā annulus di ē. nouacula a nouo uas deriuat

Il rus denominatiua siue ūbalia pauca inueniuntur que pñl prod. honor honorus. odor odoris. cano canorus. sono sonorus. quorū regula impmptu est. nam nomina uo ūbalia rus al

Il siue duplicem hñt formam. uel **I**l sumit.

Il enim pñcipalia sunt. i. pñcipijs pñterit tēpis similia. et res incorpales signant. et sunt qñte coniugacōnis. ut usus. cursus. aut mobilia sunt et se cūde. ut lassus. cassus. fessus ul o prod hñt ante sus. et signant plenū esse aliquid eius quod signatur. ut saxosus plenus saxis. spumosus plenus spumis. uentosus plenus uento. fiunt autem a pñmitiuis suis hoc mō. mutant extremā pñtem sillabe ul sillam si pñua est in qua terminatur genitiu9 in o prod et assumūt sus. ut saxi saxosus. curie curiosus. herbe herbosus. scelus sceleris scelerosus numerus nūi numerosus. Onus oneris onerosus. pñiore diosus. Notand q a metu meticulosus sit

Il tus si sunt pñcipalia aut denominatiua ul incorpalia et fixa sunt. et qñte dēdi et sunt ūbalia. ut motus. tumultus. sonitus. habitus cultus. consultus. tribunatus. ul mobilia et secunde scilz dēdinacōnis sunt. et non ūbalia. ut rogatus palliatus. tunicatus. gñtus. letus mutus. Et sciendū q si a pñme dēdinacōnis nominibus deriuant a hñt pñl prod. ut stellatus. barbatus. trabeatus Sin autē secūde ul tercie in quibusdam a. in alijs i prod. ut palliū pallij palliatus. anulus li anulatus. Excipiē manuleatus. quod qñtis a pñl prod habeat. tamen a quarta dēdinacōne deriuatur manus manuleatus. Gratē ul gracie gratus. I prod ut anitus. maritus. ceritus. ab ano mare cerē. Excipiunt uetustus et liberus. in quibz nñ pñmōrum tus assumptērit A quarta dēdinacōnis nominibus deriuata u prod hñt ante tus. ut cornutus uerutus. astutus. uesutus.

Il pñtus et xus pñcipalia sū ūbalia inueniuntur. amictus. acceptus. sumptus. aptus. raptus. laxus nexus. Nec enim omnia cum non significant tempus nomina sunt.

Il stus a nominibus ul ūbis nascuntur extre maz pñtem cōtinentibus in stus. e ul u añce dentibus. ut honor honestus. meror mestus. modus modestus. scelus scelerstus. robur robustus āgo angustus. pñterea uenus uenustus. onustus ab onus. que quō uetus uetustus assumpta tus faciunt deriuantia. et omnia una vñcūt sillaba pñmi

Il n ax pñter qñ ūbalia in pñtina. absqz mestus inueniuntur ab omni cōiugacōne. uoxo uorax audeo audeo audax. emo emis emax. pellioe pellicioe pellax. sagio sagis sagax.

Il ex cor similiter a ūbis. ut lateo latex. uerito tis ūtex. uoxo uomis uomex. In ex pñd similiter. rego regis rex. lego legis lex.

Il ix feminina inueniuntur a masculinis ūbalibus siue denominatiuis in ror desinentibz designata. que mutant or in rix ut uictor uictrix nutritor quoque nutritrix debuit facere. quod euphonie causa siue alternitatis mediam sillabam cōdedit. nutritrix enim dicimus.

Il ox uerbalia uel denominatiua. uoxo uox. uelum uelox.

Il n ux luceo lux. duco dux. In vnx et dix. cōiungo cōiunx. arceo dix.

Il et duas consonantes inueniuntur pñcipalia

sapiens amans cū sint sine tempe. Multa alia que pñnent ad denominatiua siue ūbalia sup posui. in secunda pñte ubi posui regulas de penultime sillabe accentu. Nec dēa de speciebus nominū suffi

Vñc de

I. cianf

Il genē nominū uideamus. Circa autem genus pñmo queratur a quibus causis genera nominū imponantur Ad hoc intelligendū nota. qd genus dē a genos quod ē natura. nullū autē accidens magis respicit naturā qd genus. nam qñz habetur respēctus ad sexum. ut h uir h mulier. hic petrus hec maria. hic et h homo. Qñqz ad pñmitacōnem sexus. ut h ignis h aer. h aqua. h terra. Nā supiora elementa quasi mares et inferiora quasi femine. quoniam illa agunt in inferiora. et h patiūtur ab illis. Propter hanc pñmitacōnem nomina arborū sunt feminini generis. qz naturā matris in suis fructibus pñmitant. ut pñus et ulmus. h eniz est quasi obsterex pñciparū bachī. vñ oleaster fuit masculini generis. quia non concipit cū sit pñm sue gentis concipē. i. oliuarū. Cum sit sermo d lignis iam non pñt concipē. Vñ magis sunt neutri generis. ut cerusa. pñuna. buxum. hanc pñmitacōnem habes in nominibus fluuiorū. qz sunt masculini generis. eo qz fortiter et cum impetu ruūt Et in hoc quandam naturam maritatis gerūt. h trutinū fuit neutri. pñpter qualitatem uocis maxime cū signaret rem inflexatam. Similiter lapis petra saxum aliquid naturale in suis generibus respēctant. Nam lapis quasi ledens petram dē. et in h pñmitatur marem. qui ē fortior qd femina in leodeo. et ideo fuit masculini generis. Petra autem qñ pedibus trita dē. et sic oñditur pati. et ob hoc est feminini generis. Saxū dictū fuit a lauciendo. id est fumando. qz pñpter magnitudinē suam ē firmū ita qz non mouet. et in hoc differt a masculino et feminino sexu. et sic est neutri generis pñpē. pñpter hanc eandē similitudinē sunt multa nomina feminini generis. ut ūtus. qualitas. et hñs similia qz fecunditatem quandā hñt racōne specierū qñs in se continent. Salus autem pñpter dēclacōnē fuit ut femina. morbus autē pñpter lēsiōnē ut mas Et ita pñt sagaciter de similibus iudicari. Ea uero que non pñnent ad rem sexatam. ul ut sexatam sunt neutri generis. ut h scamnum. Animal ergo quod dē non tantū de sexatis h ecia de inflexatis qz multe sunt spēs animalū que carent sexu. eo qz nascunt de putrefacōne ul conficacōne. Ideo fuit generis neutri. Sal similiter debet esse neutri generis quantū ad rem. h repugnat qualitas uocis neutrorū desinentiū in al. qz neutra desinentia in al prod pñl genitiui. et terminant ablatiū in i. sicut masculina desinentia in al. et sic qualitas uocis tali adiūcta racōni cogit h nomen sal esse tantū masculini generis. non eniz qualitas uocis sufficit. nec uolūtas alicuius. nisi racō nature ul rei tali generi sit adiūcta. Qñqz datur genus a compacōne accidentis ad substantiā. ut h et h et h felix Vñ ergo causas a quibus genus imponit hñter colligamus. dicimus qz genus qñqz accidit habito respēctū ad unū sexum p se. ut uir et mulier. Qñqz ad utqz. ut homo. Qñqz ad pñmitacōnem genis natural. ut lapis et petra. Qñqz ad rem inflexatam ut scamnū. Qñqz ad pñmitacōnem inflexate rei. ut animal. pecus. mancipiū. et scotū. Nā scotū contra racōnem nature peccat. Et iō nichil nā. citur

ab ea. Vñ non fuit masculini generis nec femi-
ni. Qñq; habetur respõs ad qualitatem uocis ra-
cõni tamen adiuncta. ut hoc sal. Qñq; ad compa-
cõnem accõtis. ut albus alba albũ. Epychenũ au-
tem et dubiũ diuísas pñt habere causas. ¶ Quer-
tur autẽ cur nullũ nomen quinte declinacõnis sit
masculini generis. pter dies et merdies. s; omnia
sunt feminini generis. nisi expes. quod ẽ omnis
generis. et caret obliquis. Ad hoc dico q; ideo no-
mina quinte declinacõnis sunt mag; feminini ge-
neris. q; masculini. q; qualitas illius declinacõnis
quandaz naturã feminini sexus importat. ppter
diuisionem quã facit in genitõ et dõ. q; genitũ
et datũ illius declinacõnis definit in ei diuísas ac
diuísio feminino sexui conuenit. ppter fecundita-
tem. Expes autem nõ potuit obliquos habere. q;
oporteret q; abltũ suus desineret in e et in i. cuz
sit omnis generis. quod in ista declinacõne esse ñ
potuit. Similiter oporteret. q; abltũ desinẽt in e
cõr. ut contingit in omnibus hijs que sunt om-
nis generis. ut felice ul felici. Sed abltũ quinte
declinacõnis non potest desinere in e cõrẽptã. De
die autem inferius dicemus.

Queri etiam pñt de illo uõbo ps. quod dicit m-
pncipio v libn. Genera nominũ pncipalia
sunt duo que sola nouit racõ nature. masculinũ
et femininũ. Genera enĩ dñr a generando. ppe q;
generare pñt. q; sunt mas et femininũ. Igitur nõ
nouit epychenũ. et hoc falsum ẽ quia sine dubio
reputat in aliquo animali. Itẽ si nouit illa ergo
sola natura ignorat neutri genus. ergo aliquid ẽ
ignoratũ nature quod tñ est notũ homini. S; p
bo q; neutri ẽ notum nature. q; sicut natura no-
uit reflexatas. ita et inflexatas. S; sicut illa diu-
pñt ad res sexatas. ita neutri pñt ad res in-
sexatas. ergo sicut racõ nature nouit illa diu-
nouit et neutri. non ergo nouit illa sola. Ad hoc
dico. q; ps h; appellauit naturã quandã formam
conseruatiã speciei. scz sexum. quod pñt uidẽ ex
eo q; ipse restrinxit hoc uõbum generare tantum
ad masculũ et feminã. q; hoc sola sexũ hñt. cum
generacõ sit omnĩ rerũ in uitate que sũt ex ali-
quo pcedenti. cui contrariũ ẽ creati. quia creati ẽ
ex nichilo aliquid fieri. ut in animalibus contingit
Rõ ergo nature. i. sexualis ppetatis ignorat epy-
chenũ. q; licet aliquod animal habeat utroq; sexũ
ut lepue. Non tamen hoc ẽ de rõne nature. pmo
ẽ quedam irregularitas. et ideo dñ racõ ignorare
hoc genus. Neutrũ autẽ licet notũ sit apud illam.
naturaz que generaliter ẽ in rebus causatis. Igno-
tũ est tamen apud illam que ẽ in rebus sexatis.
de qua ibi ps intendit. Item restringẽ natura in
legibus ad illam que ẽ in animalibus tantũ habẽ-
tibus vim generando et concipiendi. ubi dicit. ius
naturale ẽ quod natura omnia animalia docuit
.i. forma quedã naturalit; animalibus impñsa. hoc
etiam mō pñt natura restringi superius in uõbo ps.
ad illam que ẽ in animalibus tantũ. Et sic cessat
obiectio. Et nota q; generare potius tractũ est a
genere. q; genus a generando. q; prius oportet ge-
nera esse in animali q; ipsum generet. Sed ps cau-
sam uoluit p effectũ probare. cũ dicit. Genus dñ a
generando. quod non intelligitur tamq; a sua cã
s; tamq; ab effcũ. A genẽ enĩ puenit effcũ gene-
racõnis. causatiue autẽ et recte genus dñ a genos
quod ẽ natura. Et inde genelis. i. generano.

Quia neutri genus que.
nitur. An sit pura negacõ. an aliquis po-
nat. Si ẽ pura negacõ. ergo non est dispõ-
entis. Ergo neutri genus nichil ẽ Si ergo ponat
aliquis abstracte. Abstracta negacõne aliq; dispõ
relinquitur Queratur ergo que sit illa dispõ. Solu-
cõ. dico q; neutri pñt et ponit. Priuat enĩ dispõ-
nem masculini et feminini. et ponit dispõnem ñ
eam rei carentis sexu uel quasi carentis.

Queri etiam pñt. quare neutri semp eandẽ for-
mam seruat in accusacõ quam habet in nẽ
Ad hoc dico q; nũs significat rem ut agentẽ. ac-
cusatiuus ut patientẽ. s; masculinũ ẽ ab agente. fe-
mininũ a patiente. cũ itaq; neutri pñt masculi-
nũ et femininũ. nõ debet neutri de se generare ac-
cusatiuũ alterius qualitatis. ne rõnez agentis et pa-
tientis generis pmitan uideatur. Vocatiuũ autẽ
habet similem nẽ. sicut hñt fere omnia nomina
quia nominatiuus et uocatiuus intransitiui sunt.

Queri etiam an sit dicendũ pro ppo nomine h;
ferũ. h; desiderũ ul h; desiderius. et sic de consi-
milibus. Hanc qõnem mouet magister bñ ul bo-
nũ. querens an sit dicendũ. bonus ul bonũ ul be-
ne. et dicit q; est dicendũ. h; bene. bonũ. sicut hic
omne bonũ. h; gloriũ. q; nomen nũ est impossi-
tũ fm formã neutri generis. et non fm formam
adiuuij. uelut cuz dñ. deus dat tibi bonũ. uel deus
ẽ summũ bonũ. Vñ sicut aliquis uocatur omne
bonũ et non omne bene. ita ego suz uocandus bo-
nũ et non bñ. ut magister bonũ ita dicit. Tamen
est dicendũ q; grãmatica qñq; pcedit uulgariter
qñq; regulariter. uulgariter quantũ ad scripta ple-
beia in quibus est loquendũ magis apte. et tunc
iuxta pñoma pñt dici magister bene. Regulariter
tamen pcedit in hijs que pñt sentiũt. fm rõnem
arũ. Vñ nomina fm diuísas linguas diuísas uocis
qualitates fortiũtur. ut iheus hebẽce. sother gre-
ce. saluator latine. Ergo aliter ẽ loquendũ apud
uulgus. aliter apud pñtos. Si quẽ ergo uidẽs uo-
can ferũ. ul consiliũ ul desiderũ ul argumẽtũ bñ
poss; dicẽ. h; ferũ. et h; consiliũ. et h; desiderũ. ul h;
argumentũ. q; qualitas uocis essentia rei non mu-
tat. Concedimus tñ q; posset dici. h; ferus. ul h;
consilius. et ita de consimilibus. Similiter h; bonũ
ẽ dñdum. q; hoc nomen ẽ datũ fm illam formã
quã habet h; adiectiuũ bonus bona bonũ in neu-
tro genẽ qñdo ponitur substantiue. Nam quando
ponit substantiue fm respectũ masculini dicendũ
est hic bonus. De consimilibus.

Quia cõmune genus pñt queri. utq; cõmune
genus sit aliquid in natura. Si enim ẽ ali-
quid ergo aliquid genus pñcipat utroq;
sexũ. ergo homo cũ sit cõmunis generis. istud cõ-
mune puenit ex aliquo genẽ utriusq; sexus. Et
aliquis homo esset mas et femina. quod ẽ impos-
sibile. Si autẽ nichil ẽ in natura. ergo nullũ nomĩ
naturaliter ẽ cõmunis generis. ergo homo uel ci-
uis non uenit naturaliter p mare et femina. qd
falsum ẽ. quia simul accipitur pro utroq; sexu. ut
omnis ciuis. Solucõ dico q; nullũ genus ẽ cõmu-
ne quantũ ad naturã. nec aliquis sexus ẽ cõmu-
nis ad masculinũ et femininũ. Et hoc ẽ quod ait
ps. Cõmune genus magis qualitate uocis dinosci-
tur q; natura. Cõmunitas ergo a qua dñ cõmune
genus ẽ forma anime non nature. sicut affirma-
tio et negacõ. quoniam anima posuit cõmuni

nitatem in genere. propter opus generacionis. qđ
masculus et femina communiter exercent.

Quoniam ergo Quare non habeamus comune
ex masculino et neutro. uel ex feminino et
neutro. Et uidet̃ qđ possit inueniri. ut uir et man-
cipiū diligunt se. mulier et mancipiū uident se. di-
co qđ talis cōmunitas esse non p̃t. quia unū ē na-
turale et alterū innaturale. Item unū est puatiū
alterū positiū. et ideo non faciūt unū esse. Cū nō
dicit̃. uir et mancipiū diligunt se. hoc pronomen
se ibi ē neutri generis. qđ neutq̃ concipit masculi-
nū. Similiter mulier et mancipiū. uident se. hoc p̃
nomen se ē generis neutri. qđ concipit femininum
Et nota qđ solū masculinū qñq̃ genit naturaz cō-
munis ratione antonomasie. i. excellentie. ut qui
cūq̃ uult saluus esse. hoc enī intelligit̃ ita de ma-
re sic de femina. Similr diliges deū et proximū
et h̃ sepe repitur. h̃ femininū n̄ h̃ eangēz p̃z. Vñ
nūq̃ accipitur p̃ cōmuni. *De coniugue xliii*

Equitur de omni genē. quod adiectiuorū
est. qm̄ s̄gt rem compabilem mas femini-
no et neutro. Hec autēz adiectiua in tres
species diuidunt̃. Nam quedaz sunt mobilia per
tres terminacōnes. et hec tangunt p̃mam et secū-
dam dedinacōnem. et non sunt omnis generis cō-
iūctim. nisi in dīo et ablatiūo plurali. ut albus al-
ba album. Quedā tamen mobilia sunt omnis ge-
neris in genitīo et dīo singulari. qđ sunt secūdi mo-
di p̃nominū. ut unus una unū Gtō unius. Qatō
vni. Quedam uero adiectiua coniunctim sunt om-
nis generis. ut felix et prudens. Quedam in com-
mune et neutq̃ diuidunt̃. ut h̄ et h̄ fortis et h̄ for-
te. Pauca tamen terminant masculinum in er. fe-
mininum in is. neutq̃ in e. ut h̄ acer. h̄ acris. hoc
acre. Cur autem fiat talis diuisio patz. qm̄ adiecti-
ua coniūctim p̃dicata p̃ diuisionē reddunt̃. ut uir
et mulier et mancipiū sunt alba. ergo mulier est
alba et utr̄ ē albus et mancipium ē album. Alte-
ra uero diuisio que p̃tm ē composita et p̃tiz sim-
plex non p̃t fieri nisi p̃ cōmune et neutq̃. et sic ē
certū qđ suarius non habet compacōnem nisi ad
coniuncta simul ul̄ ad simplicia diuissim. ul̄ p̃tm
ad composita et p̃tim ad simplicia diuissim. Et h̄
ē racō quare adiectiua in tres partes diuidunt̃

Quoniam etiam p̃t. quare nulluz nomē desinens
in is potest esse omnis generis in nominacō-
nali. ut dicit̃ p̃s. Videtur etiā falsum dicere. qđ h̄
nomen semis in uno sensu ē omnis generis et in-
declinabile. ut hic et h̄ et hoc semis. i. dimidius a
vni. Dico qđ p̃s d̄ declinabilibz intellexit. h̄ hec se-
mis. huius semissis. i. medietas assis declinabile
ē. Sed adhuc obijetur de h̄ nomine tricuspis qđ
uidetur habere neutq̃. cū dicat oīd. posito qđ tri-
cuspidē telo. mulcet aquas. Ad hoc r̄ndet̃ p̃s qđ p̃
figuram recipit neutq̃. et sic tricuspis ē commune
duū genēz tantū. Ideo autē nullū nomē desinens
in is potuit esse omnis generis in nō. qđ ut dicit̃
p̃s. in vj libro ubi determinat de desinentibus in
in is. nullū neutq̃ p̃ se in is finire p̃t. quod in ali-
is uocalibus non contingit. Nam in as. in es. in
os. in us. recipiuntur neutra. ut uas uasis. Es eris
os ossis. ius iuris. In is autē nullū neutq̃ desinit
et hoc natura huius uocalis credimus peruenire

Quoniam etiam. si hec sit congrua. omnis cuius
ē albus. et uidetur qđ sic. qđ substantiū com-
munis generis p̃t recipē adiectiū in utroq̃ gñē

ergo et hoc nomen diuis. et ita ē congrua. Sed
probo qđ est incongrua. qđ hoc signum omnis co-
git hunc terminū diuis supponē pro maribus et fe-
minis. causa sue distribucōnis. sed hoc adiectiuū
albus restringit ipsum tantū ad mares ergo ē ibi
repugnantia. et si ē incongrua. dicimus qđ hoc ad-
iectiū albus p̃t ibi uagari ad femininū. et sic nō
restringit. Potest autēz restringē tantū ad mares.
suppōne huius termini diuis. et fm hoc quidā iu-
dicant eam incongruā. propter repugnantia offi-
ciōz. nos uero congruam. quia non fit distribucō
nisi pro maribus. Vñ nulla ē ibi repugnantia. nā
talīa sunt subiecta qualia p̃dicata p̃miserint esse
ut ait boetius in libro de trinitate.

Ubiatur etiā de quibusdam nominibus an
sint cōmunis generis. an omnis. ut diues pau-
per. ebes. et teres. degener. uber. comes. hospes. et
sospes. bipes. quadripes. compos. et memor. Vi-
dent̃ enim eia omnis generis. qđ compacōm h̄nt
ad masculinū et femininū et neutq̃. quod p̃ earū
construccōnem patet. ut diues uir. diues mulier. di-
ues regnū. Vnde oīd. Addidit extemo marmore
diues opus. Et boetius ait. Constat eternū bonū
esse sui compos. Itēz lucanus. Impenū qđ comes
Iuuenalis. Depositu tibi sospes erit. Et sic multa
exempla habere possimus. Item ea que compan-
tur ex istis bene h̄nt compatiū neutq̃. ut paup̃
paupenor paup̃nimus. pauper paupenor paup̃ri
ma. paup̃ pauperius paup̃nimū. Sed compatiū
neutq̃ nō p̃t oriri nisi a positiuo neutro. ergo po-
sitiua eoz habent neutra. Ad hoc dicūt quidā qđ
sunt cōmunis generis. h̄ p̃ figuram qñq̃ iūgunt̃
neutris. ut diues regnū. Quero ergo. An p̃ eandē
figuram p̃t dici. habeo diuitem regnū. ul̄ ista reg-
na sunt diuites. cū bene dicatur. loquor de diuite
regno. p̃pter hoc concedūt quidam qđ sint omnis
generis. quod et p̃s qñq̃ dicit de quibusdā eoz
ut h̄ et h̄ et h̄ memor. h̄ et h̄ et h̄ paup̃. quod si
ueq̃ ē. ergo terminant ablatiū in e et in i. quia
hec ē natura omnis generis. ut h̄ et h̄ et h̄ felix.
Ablatō ab hoc et ab hac et ab hoc felice uel feli-
ci. ergo paup̃ facit paupere ul̄ pauperi. et diues
diuite ul̄ diuiti. ergo neutq̃ p̃t d̄z desinere in a. et
hoc nusquā reperiūt. quia non dicimus hij et hee
memores et hec memoria. nec dicimus diuites et
diuitia. hebetes et hebetia. Inueniūt tamen hospi-
ta in plurali neutq̃. Vñ stacius. Accipias fessis
qđ libens iteq̃ hospita pandas. flumina. ergo eris
dicendū h̄ et h̄ et h̄ hospes. ergo hospite ul̄ hospi-
ti faceret ablatiū. quod nichil ē illos dicimus qđ
predcā nomina sunt cōmunis generis in declina-
cōne sed omnis in construccōne. et hoc ideo qđ si
in declinacōne p̃ponerent̃ tria articularia. de necessi-
tate facerent ablatiū in e et in i. et neutq̃ plura-
le in a. h̄ quia significacō eoz ē compabil̄ tribus
genenbus. ideo compantur quedaz ex eis. et om-
nia p̃nt adiōi masculino femino et neutro satis
p̃prie. sed non in qualibet sui terminacōne. Quia
qualitas accusatiui desinentis in em et forma plu-
ralis in es nullo mō p̃nt neutro generi adaptari
vñ nichil ē habeo diuitē regnū. ul̄ diuites regna
h̄ alie terminacōnes eoz p̃nt neutro generi adap-
tari. ut diues regnū. diuitis regni. diuitū regnoq̃.
diuitibus regnis. licet ergo sint omnis generis in
construccōne. nō tamen oportet qđ sint omnis ge-
neris in declinacōne. quia racōne legis que in decli-

nacōne omnis generis obſeruat. in pꛛedcā inco
uenientia puenirent. Certe bñ dicitur uir aduena
mulier aduena. mancipiū aduena. non qñ in dēdi
nacōne dicam h et h et h aduena. ¶ Et nota q
iſta tria memor habes et res. q̄uis a ps q̄ndocq
tantū cōmunis generis iudicentꝛ rē pñt dici om
nis generis in dēdinacōne. ſed neutꝛ pluzale ipſo
rum in a non repitur uſualitꝛ. de hoſpes dicimus
q̄ eſt cōmune. h et h hoſpes tam in ſingulari q̄
in pluzali. Sed h hoſpita. huius hoſpita in ſingu
lari femininū. in pluzali ē neutꝛ. hñs tantū nñ
accuſatiuū et uocatm. et ſic ē ethꝛoclitū. ut h hoſ
pita. accuſatō hec hoſpita. uō o hoſpita. Idem ē
dicendum de hoſpita. quia h et h hoſpes dicimus
et h hoſpita te. et in pluzali h hoſpita. ¶ De uber
et de gener dicimus quod de paup. Licet p̄ auctori
tatem qñq̄ finiant ablatiuū in i. Sed memor tā
in e q̄ in i. teſte ps. De compos. comes. bipes. q̄
diupes. idem dicimus quod de diues. et ſic omnia
pꛛedcā ſunt cōmunis generis et omnis. diuſa cō
ſideracōne. Quedam ramen ex illꝛ terminant ab
latiuū tantū in e. quedam uero in e et in i.

Q Veritur etiā de plus. uictrix. ultrix. cuius ge
neris ſint. Ad hoc dico. q̄ plus in nō accuſa
tō uō eſt neutri generis. h in alijs caſibus habet
tria genera. vñ facit ablatiuū tam in e q̄ in i. ut
plure uł pluri. Hoc autē contingit. q̄ nullum mo
noſyllabū in us potuit eſſe omnis generis. At q̄
compatiuꝛ erat huius nominis multus ta tum
opoſuit q̄ in reliquis caſibus eſſet cōmune triū
generꝛ ut ſui poſitiui omnibus generibus rñderet
et ppter hoc dicimus q̄ fuit hoc nomen plus om
nis generis in conſtruccōne. h neutri tantꝛ in dē
dinacōne. quia erat compatiuū ad tria genera. ut
iñe panis ē plus illo. et hec farina ē plus illa. et
hoc frumentꝛ ē plus illo. Hoc de cauſa contin
git q̄ in illꝛ caſibus qui hñt omne genus compo
nitur cū con. ut compluris compluri complures.
et non in forma neutri. vñ nichil ē complus. Et
hoc ideo. quia hec prepō con impoſtat collcōnez.
et ob hoc potuit cōuenire cū omni genē. ſed non
cū neutro. q̄ multitudo recipit collcōnem. ſimplici
tas uero non. De uictrix et ultrix dixi ſupꝛ in ij p
te. ubi determinauit de accentu deſinentium in trix

Epychenū genus. ¶ Epychenū. ſub vna uoce et vno ar
ticulo animalia utriusq̄ ſexus ſignat. ut
coruus et aquila. Et dicitur epychenū. i. ſupꝛ cōmune
quia ſupꝛ utriusq̄ ſexus animalia cadit. Videtur
ergo q̄ hoc nomen p̄ximꝛ ſit epychenū cuz dicitur
dilige dēū et p̄ximū. q̄ ſub vna uoce et vno arti
culo uenit p̄ maſculo et femina. Dico q̄ h habet
ex impropetate. i. p̄ figurā. et ideo nō ē epychenū
Item demonſtrato mare et femina. bñ dicitꝛ. iſti
duel currūt. Ecce hoc nomen duel vna uoce vno
quoq̄ articulo ſumiꝛ p̄ maſculo et femina. et ita
uidetur q̄ ſit epychenū. dico q̄ hoc contingit ex
impropetate. qñ ē ibi conceptio gñm. et ſic nō ē

Q uidetur etiā q̄ hoc nomen ibi epychenofitas.
homē ſubſtantia ſit epychenū. quia ſub vna
uoce et vno articulo cōphendit animalia utrius
q̄ ſexus. Ad hoc dico q̄ in regula ps ſubintelligi
tur tantū. At ſubſtantia ideo non ē epychenū. q̄
nō cōuenit tantū animalibus utruſq̄ ſexus. imo
etiā alijs rebus. Idem dicimus de omnibus ge
neralibus. ¶ Item uidetur q̄ animal ſit epyche

nū. q̄ ſignificat animalia utriusq̄ ſexus. vna uo
ce et vno articulo. Ad hoc dico q̄ nullꝛ nomen
neutri generis ē epychenū. q̄ non ſignificat rem
ut ſexatam. pmo ut infexatam. Animal etiā cō
uenit animalibus infexatis. mancipiū ergo non ē
epychenū. cū ſit neutri generis. q̄uiſ vna uoce et
vno articulo ſignificet animalia utriusq̄ ſexus. q̄
neutꝛ genus datꝛ eſt a puacōne utriusq̄ ſexus
Item nomina piſciū non ſunt p̄miſcua. ut lucuſ
et anguilla. q̄ non generantꝛ p̄ coitu. h per ſolā
conſtruccōnem. et ita p̄prie non hñt ſexū. et hoc
ut in pluribus intelligas. hoc dico. q̄ quidaz piſ
ces dñr ſexꝛ habere et coire. ut focē et murena.

Q Veritur etiā. quare nomina rōnabiliū nō
ſunt aliquo mō epychena. Dico q̄ certa ſex
uſ diſcrecō fuit in cauſa. Sed uide quedā nomina
rōnabilia uidentꝛ habere utꝛq̄ ſexum. ſicut hmo
fzoditus. Nam ut dicit Iſid xi. et hi. De amofzodi
ti appellati ſunt. eo q̄ in eiſ utꝛq̄ ſexꝛ appareat.
herma quippe apud grecos maſculus. afzodi femi
na nūcupatur. hij dextera manillā uirile ſiniſ
trā muliebre hñtes. uiciſſim coeūdo. et gignūt.
et pariūt. Hoc enim dicit augꝛ in xvj li de ci. dei.
Sed p̄t dici q̄ huiusmodi animalia ſunt quedaz
monſtra nature et irregularitas.

Q Veri etiā p̄t. In quibus animalibus epyche
noſis habeat locum. Ad hoc dico. q̄ in qui
buſdam animalibus ē ſexꝛ multū incertus. nec
erat uocis qualitas niſi vna. et in illis potuit ha
bere locū epychenofis. ut dama. talpa. miluus et
pica. Sed nomina quaduipedū in a pñt eſſe taz
maſculini q̄ feminini generis. ut h dama uel hec
dama. h talpa h talpa. Et in utꝛq̄ genē accipi
ūtꝛ p̄ animalibus utriusq̄ ſexus. At nomina bi
pedū in a tantū ſunt feminini generis. de hiſ ſau
tem dico que ſunt epychena. ut h aquila. h pica
h noctua. h columba non ſunt epychenū. quia dici
mus h columbus p̄ mare. et hoc ppter fecūditā
tem accidit. ſicut gallus et gallina. Palumbus rē
fuit ergo epychenū. ppter indiſcrecōnem ſexus et
razam fecunditatem. Nomina autem auū epyche
na que deſinūt in a. ideo ſunt feminina magis q̄
et aues cuiuſdam leuitatis ſunt ſicut femine. et ē
minacō uocis in a maiorez conuenientiam habet
cum feminino q̄ cum maſculino genere. ¶ Nota
etiā h. q̄ omne epychenū ē maſculini ut femi
nini generis. ut h turtur. h aquila. et cū ſimili ad
iectiuo p̄t eandem p̄miſcuitatem ſuare. ut vnus
turtur uolat. mō non diſcernit ſexū. ut conſueuit
fieri cū cōmuni qñ dicitur albus ciuis. Similiter ſi di
cam alba aquila. non ſit mō reſtrictō ad feminā
ſic ſit in cōmuni. ut alba ouis. Poſſe ergo dici
vnus turtur. et alba aquila. tam p̄ mare q̄ p̄ fe
mina. ramen qñq̄ promiſcua iſta recipiūt adiecti
ua contra naturaz ſui articuli. cā diſcernendi ſexū
Vñ Anſer erat cuidam p̄cioſo germine feta. ſimi
liter eſt dictum de turture. ſola uolabit. ſola ſede
bit. ramen nobiliores auctores hijs abuſionibz nō
utiūtꝛ. h etiā alijs ſubſtantijs adijciūtꝛ adiec
tiua contra ſuū articulū. qñq̄ racōne ſuppoſitorū
ut apud ſaluſtiū. Pax in cruce poſiti ſunt. pſ beſ
tijs obiecti ſunt. Qñq̄ cauſa aliter ſubſtantiui.
quod ſubintelligitur. ut pñeſte ſub ipſa ſubaudi
tur eniz urbe. Qñq̄ cauſa expmendi naturam rei
ut triſte lupus ſtabit. i. res naturaliter triſtis. hoc
ē triſtidam inferens. non enim maſculinū et femi

nisi exprimit naturam ut neutrum. *de genere*

Incerti genus. incerto xlv

Isiue dubium est ab anima propter diuinitatem utrumque opinioniones. ergo secundum hoc non sumus certi cuius generis sint nomina que dominus incerti generis ergo altera istarum locutionum est incongrua. dies est serenis dies est serena. sed nescimus utrumque. Modicum autem fermentum massam paste corrumpit. ergo utrumque repudianda est. Dicit quidam quod siue dubio altera illarum est incongrua. Sed quia priores debemus esse ad saluandum quam ad condemnandum. ideo dicunt utramque esse recipiendam. Non enim sciunt cuius generis sint huiusmodi nomina. Et similiter nesciunt que illarum locutionum sit incongrua. Nos uero dicimus quod nullum debet esse nobis dubium de genere isto etiam nominum propter autoritatem ueterum. qui utroque genere usi sunt. Autoritas enim est sententia ymitatione digna. Dicimus itaque quod omnia nomina incerti generis sunt dum generum siue dubio. et hoc sepe dicit philosophus. non tamen sunt communis generis. quod nulla est ibi communitas quo ad animam uel naturam. Nec contraxerunt illa duo genera ex autoritate sed ex diuinitate. Cum ergo dicitur hoc nomen est dubium generis uel incerti. illa dubitatio non est ad modum referenda. sed ad primos inuentores. uelut cum dicitur. cecidi uident. dauidi ambulant. surdi audiunt. id est. qui prius habuerunt cecitatem. uel claudicationem uel surditatem. sed modo non sunt tales. Et forsitan aliqua ratio traxit antiquos ad hec duo genera. quod dies quicquid sumitur per certo tempore. quicquid per incerto. quando uenit per certo debet esse masculini generis. quod certitudo est in maribus. Quando uenit per incerto debet esse femininum. quod nichil incertius quam femina. Iuxta illud. quod leuius fumo flamen. quid flamine uentus. Quid uento mulier quid muliere nichil. Similiter est finis consummans. et est finis consumens. In eo quod consummat habet se ad modum maris. in eo quod consumit habet se ad modum femine. Similiter cortex in eo quod munit arbores habet se ut mas. in eo quod ab arbore patitur est sicut femina. et ita potest de alijs iudicari. Et sciendum. quod ita sunt incerti generis in plurali sicut in singulari. propter dies. quod in plurali tantum est masculini generis. quod non habet se nisi ad certum tempus in

Quero si cum secundum autoritatem uel plurali numero nomina quicquid sint generis neutri. Quicquid masculini. ut si punctus et si punctum. et si stadii et si stadium. et si catinus et si catinum. quare non dicuntur multi incerti generis. Soluendo dicimus quod masculinum talium nominum iam cessauit. quod non utimur nisi neutro genere istorum nominum. Esto tamen quod uteremur hijs nominibus in utroque genere. non tamen essent dicenda incerti generis. quod uarias terminationes habent sed diuisa genera. quod in nominibus duobus non contingit. Item queritur quare non habeamus aliquod adiectiuum incerti generis. multa enim adiectiua ponit philosophus de quorum generibus uidetur dubitare. ut pauper et diues. Ad hoc dico quod non potuit neutrum incertitudinem cum masculino uel feminino uel communi habere. quod requiritur quod ubi est incertitudo ibi sit una et eadem terminatio diuisorum generum per omnes casus. Hoc autem non habet neutrum cum alijs generibus. Nam in quibusdam terminationibus conuenit cum alijs generibus. et in quibusdam discrepat. et id neutrum ad incerti generis naturam non potuit peruenire. Et hec est ratio quare nullum adiectiuum est incerti generis. cum omne ad

iectiuum propriis habeat in se neutrum. *de etheroditis xlvj*

O etheroditis nominibus genere consuevit queri. Ad cuius euidentiā scias. quod quedam nomina etheroditis patiuntur generis. id est diuinitatem. uel irregularitatem quandam ut si celi hij celi. hoc epulum. et hec epule. si locus hij loci si loca. si pelagus et hij pelagi. hic carbasus et in plurali si carbasus soci. Et ita contingit in quibusdam alijs. Queritur ergo. unde ista irregularitas fuerit in generibus. Ad hoc potest dici quod ab autoritate diuisorum usum hoc processit. et forsitan non sine ratione quod uidetur quod etheroditis semper immutet significationem ut si celum per continentem. Sed hij celi per his qui continent in eo. ut celi enarrant gloriam dei. Et si epulum pro corporali. si epule epulae per spirituali id est pro refectione scientie uel uirtutis. Unde dicit plato in thymeo. Venistis ad epulas bestinas. et si locus proprie quantitas est circumscribens corpus. Sed si loca locorum. proprie hijs dominus in quibus possessiones habentur. hij loci pro locis dialecticis. Item hoc pelagus est alia nimis aquarum profunditas. Sed hij pelagi pelagorum ad certitudinem profundae aque restingitur. Et si carbasus uestis sinuosa. que tamen uiro uel mulieri conuenire potest. Si carbasus carbasorum ad uel nauium pertinent. Hic infernus pro loco generali omnium penarum. si inferna infernorum per locis particularium penarum. Hic sibilus est hominum. si sibula sunt serpentinum. Hec topica est per scientiam. si topica topicorum per librum. Item est dictum de rethorica et analectica. Item si menalus pro totali monte. si menala menalorum per appendicis et collibus sibi adiacentibus. Hic per gamus per ciuitatem. si per gamam per gamorum per edificium suis. Hoc ponitur pro maioribus. hij porci per minores. Hij freni frenorum per se. Sed si frena frenorum cum suo apparatu. Hoc rasti per una specie lignorum. Sed rasti rastorum per omnibus speciebus lignorum. Et ita potest diligens perscrutator inuestigare diuinitatem in huiusmodi etheroditis. sepe tamen iste appetitus ab autoribus non suauis. Videtur ergo. quod hoc nomen felix et cetera similia sint etheroditis. quia si nomen felix in neutro est omnis generis. si in accusativo est neutri. ergo uariat genus. et sic est etheroditis. Illi qui dicunt omne genus esse quoddam accidens per se. bene concedunt quod est ibi etheroclisis. Nos uero dicimus quod non. Cum uero felix sit omnis generis. dicimus quod est neutrum. et sic non uariat genus.

Venitur etiam. an sit dicendum unum celorum an unus celorum. Dicit quidam quod utrumque bene dicitur diuise respectibus. Quia primum potest respectu generis quod illic est. id est. genus genitum. et sic est dictum unus celorum. et potest respectu id solum pro quo patitur singulariter. et sic est dictum unum celorum. sicut unus celus de nullo celorum. et unum epulatum sicut unum epulum de nullo epulatum. Nos uero dicimus. quod debet respectu generis quod illic est quod comparationem habet ad res per genituum suppositas. secundum genus quod accidit genitum. Et sic est dicendum. unus celorum. una epulatum. et non unum celorum. nec unum epulatum. non tamen sequitur unus celus uel una epula. quod genus pluraliter est fortius singulari. In genitum autem nominis collectiui potest fieri partitio. ita quod genus a rebus suppositis contrahatur. Unde bene dicitur. unus istius gentis est fortis. et una istius populi est maria. Et scias quod etheroditis sit quatuor modis. scilicet genere quod dictum est alterius generis in singulari quam in plurali. ut si celum. hij celi. Declinatione quod dictum est alterius de

dinacōnis in singulari q̄ in plurali. ut si uas uas
 sis. Et pluraliter si uasa uasorū. Numero qñ nume
 rus pluralis non recte formatur a singulari. ut e
 go pluraliter nos. Casu qñ gñs non recte forma
 tur a suo ntō. ut si iupiter. Huius iouis. Multa
 ad genus p̄tinentia infra ponā. ubi agam de decli
 nacōne nominū. et in iiii pte ubi agetur de silen
 si siue concepcōne. Amodo de numero uideamus.

Venerius inter actū de numero xlvij

Natura enim distinxit genera ut ipsa mul
 tiplicetur nūo. Quorū generū multiplicacō retinen
 da est ad consuandas spēs in esse. Et certū est q̄
 non p̄nt species teneri in esse nisi p̄ multiplicata
 tem p̄ticulariū. Hoc autem non p̄t fieri bene nisi
 p̄us exñte generū multitudine. Vñ post specē de
 genē et post genus de numero est agendum.

Queri solet cui p̄ti accidat nūs. Dico q̄ nume
 rus accidit cuiusq̄ accidit p̄sona. et econiūsc
 q̄ p̄sona d̄r quasi p̄ se una. et sic vnitas ē p̄fectō
 vnius p̄sonae quo ad quid. Vñ gerūdia et supina
 carent numero. q̄ carent p̄sona. Adūbijs autē nō
 accidit nūs nec p̄sona. licet quedam aduerbia sint
 nūalia. ut bis. ter. Et quedam p̄sonalia. ut meā
 et tuatim. q̄ non hñt numerū nec p̄sonam p̄ acci
 dente. s̄ p̄ significacōne. et s̄m hoc p̄t nūs diui
 di a p̄sona. Videtur tamen q̄ age et agite hēant
 numerū pro actūte. q̄ age requirit ūbum singula
 re. ut age lege. s̄ agite ūbum pluzale. ut agite le
 gite. ergo accidit eis nūs. Ab hoc dico q̄ indīn
 iunguntur cum uerbo singularis nūi. et pluzalis
 sicut age legite. Et agite lege. Vnde Strabus En
 age ab diūsis thalamos suate mantis. Item pro
 sper. age iam p̄cor meaz comes in remota reuz
 trepidam buem q̄ uitā dñō deo dicemus. et hoc
 uult p̄s. qui in v li ubi agit de nūo dicit. Nūos au
 tem hec hñt dēōnes que p̄sonas quoq̄ hñt ul̄ si
 mitas ul̄ infinitas. i. nomina ūba p̄ticipia prono
 mina. vñ si deficiat in p̄sonis ūbum deficit et in
 nūo. qualia sunt infinita. imp̄sonalia. gerūdia ul̄
 supina. adūbiū uero q̄uis sepe demonstrat nume
 rū ad significacōnem nominū nūaliū. non tamen
 q̄i actūtem hunc habet. et sic patet q̄ nūs nullo
 modo accidit adūbijs. Vnde ille ūsus ē repudian
 dus. Pluribus ē agite dicendum s̄ age soli.

Venerius autem put si sumitur diuidi si in
 singularem nūm et pluzalem. quia satis ē in
 hac arte vnū a multo ul̄ multū ab vno discernē
 et relique dīstie numeroz ad aliam p̄tinent sicut
 ratē. Iste nō sunt principales. q̄ vnitas et binari
 us sunt duo p̄ticipia nūoz. Tamen dīstet. q̄ vni
 tas est p̄mū p̄ticipiū et simplex. Binarius autē
 est p̄ticipiū secundū et compositū. Ab vnitate. er
 go ē singularitas. a binario autē pluzalitas ē. vñ
 sicut bina geminant vnitatē. sic pluzalis nūs si est
 uere pluzalis debet geminare suū singulare. ut hō

Ed queri de quibusdam nō. Iet homines
 minibus. quoz pluzalia suū non geminant
 singulare. ut uter alter. uterq̄. neuterq̄. et alterut̄
 ita enim dñr de duobus in pluzali sicut in singu
 lari. Vñ boet. Inter utraq̄ lās. i. inf̄ ambas. q̄ri
 tur ergo vñ hoc contingat. Ad hoc dico q̄ si no
 mina data sunt ad dualitatē. q̄i p̄ticipali significa
 cōne. vñ non p̄nt eam relinque in singulari neq̄
 in pluzali. Sicut nec homo relinquit humanitatē
 siue dicatur de vno siue de pluribus. Dicimus er

go q̄ non geminant dualitatem. q̄ in utroq̄ nu
 mero distribuūt siue p̄tunt̄ resp̄cū duoz. s̄ tam̄
 geminant numerū a p̄tendenti dualitatem. q̄ p̄t
 dualitas a p̄tendi ut vnū. Et hoc faciūt predicta
 nomina in singulari. Et p̄t a p̄tendi ut plura. Et
 hoc faciunt eadem nomina in pluzali. et sic gemi
 nant sine dubio singulare. Numerus enim apud
 naturam ē pluz. s̄ apud animā est vnū. et ideo
 p̄t duobus rē modis a p̄tendi. Item etiam du
 bicatur de hoc nomine vnus. q̄ inueniē qñq̄ in
 pluzali. ut vne et altere scale. similiter vna menia
 Et illud Terentij. Ex vnīs nupcijs fecistis michi
 geminas. Ad hoc dico q̄ non geminat vnitatem
 q̄ illa est p̄ticipalis eius significacō. Sed vnitas
 p̄t a p̄tendi ut vnū et ut plura. et merito. q̄ est
 vnitas p̄ua. et vnitas imp̄ua. Sic ergo geminat
 singulare. quantū ad modū a p̄tendi. Et si sit
 racōne quozdāz nominū que tantū in pluzali nu
 mero declinant Et qñq̄ signant vnum ut plura.
 et qñq̄ plura ut plura. vñ bñ dī. vna arma. vne
 nuptie. s̄ male dī vne homines. vne mulieres. in
 masculino autem genē non inueniē apud auto
 res in pluzali nūo. Posset autē dici vni manus
 vni penates. nisi usus resisteret. Et nota q̄ vnus
 qñq̄ significat vnitatē animoz. Vñ in actibus a
 plōz. Multitudinis credentiū erat cor vnū et ani
 ma vna. Et s̄m hoc posset dici. Iste muliēs sunt
 vne. i. vnanimes. et corda nra sunt vna. i. vnani
 ma. Vñ lucanus. fecere nefas in p̄tibus vnīs. id
 est vnius animi et uoluntatis.

Vnc de utroq̄ numero uideamus. Sciās ergo
 q̄ singularis nūs ē forma dēōnis significan
 tis ut vnū. Pluzal autē est forma dēōnis signan
 tis ut plura. Iste utiq̄ modi notant̄ qñ pueris dī. cu
 ius nūi singularis. quare q̄ singulariter p̄fextur. i.
 vnū designans. Et profertur pluzaliter. i. plura de
 signans. Secundū hoc ita obijctur. chimera ē
 inopinabilis. s̄ nomen chimera signat rem suam
 ut vnā. s̄ ipsa non ē vna nec p̄t esse ergo s̄gt̄ eā
 falso. ergo s̄ debet iudicari falsa chimera ē inopi
 nabil. quemadmodū chimera iudicaretur ut alba
 cū ipsa non sit alba. hec iudicaretur falsa. chyme
 ra ē alba. Querit̄ etiam cui tal̄ singularitas inest
 Dico q̄ inest a p̄tendenti. et non ē forma nature
 s̄ racōnis Et licet aliter sit q̄ a p̄tendatur. non
 tamen falso. q̄ aliud est de albedine. aliud de mō
 a p̄tendi. Albedo enim ē forma natural̄. Sin
 gularitas autē est forma racōnis siue intellectus
 unde inest tm̄ anime Et ideo non surgit inde falsi
 tas. q̄ bene inest cui debet inesse Possumus etia
 dicē q̄ tal̄ singularitas inest chimere put ipsa ē
 apud animam p̄ intellectum solum. quia tale fig
 mentum est vnum p̄ a p̄tensionem. q̄uis nichil
 sit in natura Et hoc est quasi idem quod prius

Queritur que nomina discernant numerū. et q̄
 non. ad hoc dico q̄ substantiua. ut homo et
 homines Et adiectiua substantiue retenta ut albū
 discrecionem q̄ntitatis in rebus suppositis faciunt
 ut est homo. ergo vnum. Et sunt homines. ergo
 plura Et albus currit. ergo vna res alba Sunt ta
 men quedam substantiua que in eodem nūo. ue
 niunt tam p̄ uno q̄ p̄ pluribus. ut uinum et ar
 ma. et hec dñr nomina complexiua. q̄ quoddam
 vinū ē unū. q̄dam ē plura Similiter quedam
 arma sunt unū et quedam arma sunt plura non
 tamen huiusmodi nomina hñt duos modos signi

ficandi. scilicet singulariter et pluraliter. si vel singulariter tantum ut vinum. vel pluraliter tantum ut armenta. Adiectiua autem sicut et uerba carent numeri discrezione quantum ad appetitum quam significant. quoniam attribuitur eam complexione. id est tam per unum quam per plures. ut albus. id est participans albedine uel albedini. Verum uerba potest dici proprius est albus. quia tot importat albedines sed nomen albus quot sunt homines in populo. Similiter populus currit. Tot enim cursus attribuitur populo ex quot hominibus populus constat. non tamen adiectiua habent numerum complexiui. sed uel significant singulariter tantum ut albus. uel pluraliter tantum ut albi. Non ignoro tamen quod multa nomina sunt singularis numeri et pluralis in eadem uoce. ut dicitur pes in uerbis ubi agit de numero. ut poeta. albi. sedes. manus. et res. illi et illa. Sed hoc simul et eodem respectu nulla deo casualis habere potest. In uerbis autem hoc non contingit. ut dicitur pes. quia nullum uerbum in eadem uoce apud Latinos est utriusque numeri. Si obijciatur de hoc uerbo audire quod est pluralis numeri in presentis actui. et est singularis numerus in futuro passiuo. et hoc habet in eadem uoce proprius. Dico quod aliud est uerbum actiuum et aliud passiuum sicut alba est actio quam passio.

Quentur autem uerba utrum contingat quod substantiua ex maiori parte faciunt discrecionem numeri si adiectiua non. Ad hoc respondendum. quod causa formalis hoc facit. quia forma substantiua agit ad numerum cum ab ea sit perfectio et esse rei. et hanc designant nomina substantiua. forma uero accidentalis non facit ad numerum. quia non facit quid sed alterum. et ideo adiectiua non habent numerum qui sit a rebus sed a modo significandi tantum.

Exapiuntur autem numeralia. quous non dicantur proprie adiectiua. ea enim attribuunt rem suam cum discrecione numeri. ut isti sunt duo. id est uno binario participant. Si enim carent numeri discrecone iam sequitur quod quatuor essent duo. quia quatuor participant binario uel binarijs. Eadem ratione mille possent esse duo. Patet ergo quod numeralia copulant cum discrecone numeri. Et merito. quia inuenta fuerunt ad indiscrecionem numeri remouendum. et sic quantum ad hoc ymitantur naturam substantiuorum. quia semper numerus comitatur formam subalem. Verum pes numerum appellauit formam. Hec est ratio quare alterius nature adiectiua non copulantur numeralibus sicut nec substantiuis. Verum male dicitur isti sunt duo et albi. sicut male dicitur isti sunt albi et homines. sed hoc uidetur quod omnia numeralia sint dicenda singularis numeri. quia copulant rem suam cum discrecone singularitatis. quod si uerum est ergo sunt singularis numeri quo ad intellectum. et sic potest dici. duo currit. Soluco dicimus quod omnia numeralia sunt pluralis numeri etiam realiter. propter unum quod numerus apud naturam est plura. Nam duo uenire per binario. idem est quod uenire per duabus unitatibus quoniam signat ipsum in compactione supposito. sed quoniam numerus signatur adiectiue fit primo de ipso tamquam de uno. ut binarius est discreta quantitas. quia est unum apud animam. et sic nichil est dictum. duo currit.

Unt autem quedam similia numeralibus. que sunt in singulari numero dicitur de pluribus. et est geminus. duplex. binus. et similia. ut iste habet geminum bouem. id est duos. et iste laborat duplici morbo. id est duobus. et iste fertur bina ceruice. id est ceruice duorum. et sic substantiua que proprie dicitur de uno nature talium nominum pertinent ad plura modo significant

di singulariter reuocato. non enim bene dicitur geminus bos currit. et uidetur quod possit recte concedi. geminus bos est duo boues. non tamen bos est boues. quia cessante causa. id est adiectiuo cessat effectus.

Quero si. an uigintiunus sit singularis numeri an pluralis. Retet enim multum. an sit dicendum uigintiunus homo. an uigintiunus homines. Dicitur quidam quod utrumque bene dicitur. quia tale nomen habet in se tam singularitatis et pluralitatis. Dicitur alij. quia tale nomen est pluralis numeri tantum. quia maior numerus vincit minorem. uerum uigintiunus homines est dicitur. et non uigintiunus homo. sed istos continet quod ablatiue pluralis definit in o. ut uigintiuno. et nomen pluralis in us. quous non sit quare designatiouis. ut uigintiunus. et quous pluralis in ius ut uigintiunius. quod totum est contra regulas huius artis. Nos uero dicimus quod recte dicitur uigintiunus homo et non uigintiunus homines. quia finis uerbi et principium restante pes. uerum probat quod huiusmodi debet esse nomen potius quam pronomen. ratione nominis quod est in fine. Similiter dicit in libro constructionum. quia terminacio maxime obtinet preteritio. et sic in compoone huius nominis uigintiunus magis est tenenda constructio huius nominis unus propter finem. Unde hoc in arismetica tale ponit latinitatem. Si septies tres addant in uiginti unum numerum cadit. non enim dixit in uiginti unum numeros. Si ergo usquam inueniatur constructio cum plurali dicitur hoc non esse de arte. sed est abusus quod ut si diceret. Iste habet uigintiuna marcas. Dicitur mus ergo quod hoc nomen homo ratione sue communis trahitur ad collectionem. et hoc habet ibi ex adiuncto. ut uigintiunus homo non est unus homo sed plures homines. non tamen homo est homines. potest esse tale nomen in plurali numero designari. sicut unus ut uigintiune scale. et uigintiuna encenia. solumus etiam pretere. quia quidam ista distinguunt. Si substantiuum preterit tunc debet pluraliter sumi. ut habeo denarios uigintiunum. Si uero postponatur debet singulariter sumi. ut habeo uigintiunus denarium. Et certe ista sententia multum elegantie habet. quia respicit impressionem numeri proportionis.

Quod appropinquat nominibus locorum que in plurali numero tantum designant queritur an possint constructi cum uerbo singularis numeri. ut dicatur pise est pulchra. et uidetur quod sic. quia huiusmodi nomina sunt singularia intellectu. sed uoce pluralia. Ad hoc dico quod incongrua est. quia modum significandi habet pluraliter. Et hoc est quod dicitur pes. quia huiusmodi nomina sunt singularia intellectu. id est unam rem singularem designant. intellectu tamen plurali. id est designant eam ut plura. Et ideo non possunt supponere uerbis singularis numeri. nisi fiat alia institutio in singulari.

Sed queritur quare propria ut pisa est bona nomina locorum sepe in plurali numero instituantur et inueniantur. cum de iure sue significacionis nomen proprium careat pluralitate. Ad hoc dico quod locus potest considerari ut unum et ut plura. Ratione continens tunc unum. Ratione contentorum est plura. quia est locus continens et est locus contentus. et hac consideratione possunt nomina locorum institui tam in singulari quam in plurali.

Cum si quod ut dicitur pes quedam nomina sunt semper singularia. uel natura uel usu. natura ut propria. quia non significant qualitatem communem ut achilles sol et luna. Vsu tamen sunt singularia. que licet qualitatem communem significant. usus tamen in

gulariter pferri tradidit. ut sanguis et puluis. Et scias q sol et luna sunt ppria sm opinione; planetonis. qui putabat planetas habere spūs rationales. et illum sequi ps. dñdo q sunt ppria sed cōsiderata natura rerū put eas anima specularē communia sunt. et hoc uult aristoteles quem ps qñq; imitatur dñdo q sint appellatiua. Cetera uero nomina planetarū. ut saturnus. iupiter. mars. uenus. mercurius. ppria sunt. quia sunt imposita stellis astrologice. occasione sumpta a quibusdā personis

OVincit tamen modis ea que semp sunt singularia natura ul' usu ad pluralitatem trahuntur scz euentu. ut duo cathones. Particōne. ut gallia ruz alia comata alia togata. Opinione ut duo soles Lucan in ix. Europam q alios soles asia q uidentem. Auroritate veterū. ut mella et uina. Officiū appellatiui. ut apud omi. Illic et multos heciores esse puta. i. multos fortes. Sunt tamen quedam ppria que rōnabiliter in utroq; nūo accipiuntur qz cōueniūt cōmuniter omnibus de cognacōne. s; hoc non de natura communis qualitatis pcessit pmo ex quadam accōmodacōne. quia funguntur loco pñonomicoz apud latinos. ut cornelij metelli camilli cesares. Vñ ouid. Cesaribus utus conigit añ diem. ¶ Sunt et alia que singulari numero carent. qz sunt semp pluralia. ul' natura ut pisces et gemini. ul' usu quemadmodū complexiua que tam p uno qz pro pluribus supponūt pluraliter. qz magis hñt se ad multitudinē qz ad unitatem. ut manes moenia. S; ea que sp sunt pluralia natura ul' usu rarissime ad singularitatem descendunt. et h ideo qz pluralitas ē fortior singularitate. ul' quia unitas non nascit a multitudine si multitudo ab unitate. Quedā tamen ex illis qñq; accipiuntur in singulari. ul' auctoritate ut teneb et scala. ul' alia institucōne facta. ut theba be. unde stacius Viue supstes ait dire qz ad mdenia thebe solus abi. Et tamen p eadem diuitate dicimus et thebe theba; Vñ orat. Thebis nutritus an argis Qñq; contingit ibi etheoclis. qz mutant significationem mutato nūo. ut uespē uesperaz. et uespera uespē in alio sensu. et hee opes opum. sed ops opis in alio sensu. Predcā pñt confirmari p ps in li v ubi determinat de nūo. sic dñtem. Sunt qdā nomina semp singularia ul' natura ul' usu. Statu ra ut ppria que naturaliter indiuidua sunt. Iupiter achilles sol et luna ytalica. usu qz singulariter pferri tradidit. usus. ut sanguis et puluis. in hijs tñ ipsis ē qñ ul' euentus ul' particō regionū uel diuise opiniones ul' auctoritas ueterum cogit. ul' qñ p appellatiuis quoq; pferuntur. ut etiam plurali nūo proferant. Similiter sunt quedā nomina semp pluralia. ul' natura ul' usu. natura ut gemini. pprium in signo celesti ut pisces. Vsu ut manes. arma. moenia. saturnalia. kalende. none. idus et omnia pere festoz diez nomina. Sunt quedā singularia uoce. intellectu pluralia. qz et cōprehensiuua dñr. ut populus. exercitus. legio. Alia circa intellectum singularia sed uoce pluralia. ut atbene thebe. Inueniuntur tamen quedā in hijs et singulariter. plata idem significantia. Stacius in ij thebaidos. Viue supstes ait dire qz ad moenia thebe hec ps.

O E quadam usuali locucōne dubitatur. ut cū dicimus uni causa honoris. uos estis bonus ul' boni. Pluralitas ista significat plu

res psonas. i. psonatus illi cui loquimur inesse. Et p hoc capratur quedā beniuolentia. Hoc autē prius introductum fuit a cesare. qui solus omīs dignitates uerbis accepit. Sed hoc in abusione; maximā deuenit. qz iā cuilibet populari dicimus uos et ita falso loquimur et incongrue. teste donato. qz si uni dixerimus saluete soloecismū facimus. vñ quidam Tullianus. vñ uosamus falso uere qz tuamus. traxit enim uoso fas ab hoc plurali uos. et tuo tuas ab hoc singulari tu. Dñt ergo quidā qz debet adiectiuū in plurali nūo poni. ut uos estis boni humiles et benigni. Nos uo dicimus qz si quis loquatur in pma persona de se pluraliter. omnia debent in nūo rñdere. ut nos sumus pati et pñi ad honorem uestz. Loquitur enī qui sic loquitur potius conceptiue. et sic aliquos alios sibi consociat. ut facit apostolicus ul' alius dñs. nam qñ non loquitur conceptiue tunc singulari psona utitur dñs cum ppheta. Ventrem meuz doleo Cum ergo pmo dirigē ad secundam psonā causa honoris. si ē adiectiuū nomen significacōne tantū dco sequē debet in singulari nūo poni. ut uos estis pater meus. dñs meus. bñfactor meus. si uero ē adiectiuū uoce et significacōne et est nomen. et immediate ueniat cuz substantiuo debet poni in plurali nūo. ut uos albi curitis. Si mediate ueniat debet potius in nūo singulari sequi. ut uos estis bonus et pius. Et hoc ideo. ut p adiectiuū singulare oñdatur qz pñomen ibi sumitur pluraliter tantuz causa honoris. non causa uere pluralitatis

Preterea cū adiectiuū sit tercie persone non pōt ad hanc improprietatem accedere. qz tercia psona causa talis honoris nunq; pluraliter sumit. eo qz caret discrecōne pñonis. est ergo dñdum uos estis bonus et non boni. sicut etiā ipm ydroma sonat. et minor improprietas est si dicam uos estis bonus. qz si dicam uos estis boni. ¶ De pñcipio autē dicimus qz pōt in utroq; nūo sequi. eo qz habet naturā ubi et naturā nominis adiectiui. Nam bñ dñ. uos estis uocatus epūs. uel estis uocati episcopi. Rectius tñ ē qz sumatur pluraliter sicut uibum. qz maiorem conuenientiam habet cum uibo ex quo et nascitur. vñ dñdum ē diligo uos bñfacientes michi. et non bñfacientem. Ad talem pluralitatem si sequitur relatiuū substantie in ntō casu. debet eiusdem nūi esse. qz tñc est eiusdem psonae cum uibo añti. ut diligo uos qui bñfacitis michi At si sequatur in obliquo debz singulariter poni qz tñc non amittit naturalem psonā. i. terciaz. Qz quidem nunq; istam improprietatem recipit. Et qz relatiuū in obliquo teneat in ui tercie psonae quā uis añcedens sit secūde psonae. patet ex eo qz pōt reape hoc relatiuū suus. quod nunq; refert nisi ad añs tercie psonae. Vñ bñ dicitur. tu quem diligo suus filius ueni huc. et ideo pōt fieri in cōiuncta locucō. ut dicatur. Tu qui diligens a filio suo ueni huc. qz relatiuū positū in ntō casu. esset ut suum añs secūde psonae. vñ n possz reape h relatiuū suo relatiuū eniz refertur ad alterū relatiuū dicendū ē ergo ut ex dictis patet. diligo uos ad cuius dignitatem recuro. et non ad quoz.

O Vero etiam h. an causa honoris possit hoc nomen dño geminari in salutacōnibz. ut patri et dño plurimū reuerendo dño petro addidit acono lanuensi. ad hoc dicit quidam. qz ē ibi cārologia. ppter inutilem repeticionem huius dñ co

mino. Et idē s̄ eos non ē talis saluatio admittere da Alij uō predictam saluationem recipiunt dñi res q̄ primū domino p̄minetiam signat alterū ponitur causa urbanitatis tantum. Et h̄ recte p̄t sustineri in lombardia. q̄ lombardi causa urbanitatis fere omnes diuites uel nobiles dñōs appellant indr̄nter. et hoc intelligo si mediate iūganē. Nam si immediate iūgerent non r̄tē diceret. ut patet quamplurimū reuerendo et dñō dñō petro archidiacono ecclesie x̄c. *Figura n̄rē x̄lxx*

Que figura apte agitur post numerū. q̄ post q̄ res fuerunt distincte n̄rō. figuraciones rerū inueniente sunt causa determinandi cōfusione. et causa h̄ndi certitudinem per ea que p̄nt circa aliquid dephendi. Et ita figura sequit̄ n̄m sicut ea q̄ sunt extrenus sequunt̄ id qd̄ interius ē

Uero quid sit figura in gr̄matica. dico q̄ figura ē ex eodem uel diūso. pueniens quedaz dispō d̄cōn̄is. Ex eodem. i. ex indiuiduo prouenit simplex figura. q̄n̄ dictio non p̄t diuidi in partes intelligibiles. quaz sensum habeat. Nec ē a cōposito deriuata ut magnus. Ex diūso pruenit figura composita. ut magnanimus. q̄ p̄t diuidi in intelligibilia suo toti cōuenientia. scilicet magnus et animus. Similiter figura decomposita. pruenit ex diuerso. ut magnanimitas. q̄ licet non p̄ se in magna animitas possit diuidi. q̄n̄ animitas nichil est tamen t̄xit diūsitatem a composito quod ē maḡ

Res sunt figure sc̄z simplex. com̄. *Y. nimus.* *Y. posita. decomposita.* Simplex figura ut tactū ē d̄r que non p̄t diuidi in duas intelligibiles partes p̄ntis sensus capaces. nec deriuatur a composito. Et scias q̄ d̄cō dicit̄ esse figure simplicis rōne intelligē. non simpliciter. s̄ compati ad uocem. que ipsum anime rep̄ntat. et sic tal̄ simplicitas p̄uat diuisionē intelligibiliū. Vnd̄ figura simplex dicit̄ accidere d̄cōni. et licet omnis intellectus d̄cōnal̄ sit simplex. Refert tamen inter intellectum simplicis d̄cōnis et compositi. q̄ simplex non habet multitudinem in potentia. s̄ composita h̄nt multitudinem in potentia intelligibiliū. sicut mixtū ex aq̄ et uino potentialiter habet aquam et uinum.

Quid sit figura composita querē. Dico q̄ que cūq̄ d̄cō p̄t diuidi p̄ se in aliqua intelligibilia a toti cōuenientia nec ē a composito deriuata. ē figure compositi. Itē dico p̄t. q̄ quedaz d̄cōnes sunt compositi que non diuidūt̄ in intelligibilia. p̄pter usū deficiente. p̄nt tamen diuidi. ut cōpleo et offendo. Nam pleo uel fendo non sunt in usu. Per se dico. q̄ quedam d̄cōnes p̄nt diuidi in intelligibilia. s̄ non p̄ se. vnde sunt figure decompositi. sicut magnanimitas. Hoc enim diuiditur p̄ aliud quod ē magnanimus. Toti cōuenientia. Ideo dixi. q̄ quedam p̄nt p̄ se diuidi. s̄ non in talia ex quibus suam significationem p̄ducant. ut uirgo. quod diuidi p̄t in ui et res. et ideo non est figure compositi. q̄ totū non cōuenit cū significatione illaz p̄tiū. Sunt et quedam alie d̄cōnes que bene p̄nt diuidi in duo intelligibilia toti cōuenientia. ut edoctus. nec tamen sunt figure compositi. q̄ trahūt suam compōnem et cōpaginē altunde. et ideo non sunt figure decompositi. nam si cōpaginem n̄ fiant licet a uō compōnem trahāt p̄ se tamen componūt̄. ut contractus. cōt̄ctus collatus. et compactus. Est enim compago iūctura principalis uocal̄ in ipso p̄nti uel p̄tenti. que si

non remanet in p̄ncipio preteriti temp̄is uel sup̄no. d̄ndum ē q̄ in talibus ē p̄ se compō facienda In uōbo enim dicimus confingo confregi. s̄ in sup̄no contractū. ergo contractū p̄ se componitur ex con et fractum. quamuis habeat compōnem a uerbo. Et sic de alijs est dicendum.

Ex dictis patet q̄ quedaz nomina sunt dubie figure. ut impietas et infidelitas. q̄ p̄nt p̄ se diuidi in duo intelligibilia. et p̄nt hoc a compositione habere. ut impietas ab impius. et infidelitas ab infidelis. Et nota q̄ magis hec p̄pō in q̄ aliq̄ alia facit hanc ambiguitatem. Quod ideo continet. q̄ plures mutaciones habet q̄ aliqua alia p̄pō. Et fm̄ q̄ p̄uat magis conuenit cū nomine q̄ cum uōbo. Habet enī exilem negacionem. s̄c̄ nomen habet exilem compōnem. s̄ uōbum habet uehementē. q̄ p̄ficit suam compōnem et nominis. ut homo albz currit. et sic albedo et cursus in homine conueniūt. Sed p̄fectio compōnis tota ē a uōbo. Nomen enim quod ē albus signat compositionē. s̄ uōbum ostendit formā componi. Et sic nomen habet se ad compōnem debilit̄. s̄ uōbum fortiter Et ideo hec p̄pō in raro uenit ad compōnem uōbi. q̄n̄ negat. q̄ exilis negacō non p̄t remouere fortem compōnem. Inuenitur tamen in bono ras ubi quidem negat honorem. s̄ magis ponit cōt̄rariū honoris. i. dedecus. In alijs uero significationibus sepe adiūgitur uōbis. ut incolore. in quo inquirō. nominibus autem q̄n̄ p̄uat frequenter adiūgitur ut p̄tim p̄uat et p̄tim ponat. q̄ non p̄t nominis auferre formā q̄n̄ aliquam imp̄mat. cuz omne nomen datū sit a forma. ut impius. p̄uat enī pietatem a subiecto et ponit cōt̄rariū. Similiter impietas p̄uat pietatem abstractiue. et ponit uiciū si bi cōt̄rium abstractiue. Sicut autē se habet hec p̄ticula in nominibus. ita se habet in participijs. q̄ participiū p̄ntis temp̄is uel p̄tenti nominalit̄ positi nullam aliam prepositionem q̄ in. potest recipere p̄ compōnem q̄ suū uōbum. ut impotens et indoctus. Et hoc ideo q̄ in exiliter inuenit. ut dixi s̄ alie p̄pōnes uiolenter. Et ideo p̄ncipiū t̄nsiens in vim nominis nullam p̄pōnem p̄ se recipit ad sui compōnem. p̄ter in. que ē nominibus approp̄ata. Vñ p̄ncipiū futurū temp̄is nominaliter positi eam non recipit. q̄ sapit naturaz ubi causa infinitiui per quem exponitur. ut docendus dignus doctus. et ita nichil ē dictū in docendus. sicut nichil ē indoctus. ergo incultus. i. non cultus nomen est s̄ incultus. i. habitatus. p̄ncipiū ē ab incoloris

Ovenitur quare non recipiamus istas compōnes. imbonus. infortis. sicut impius et indignus. Ad hoc dico q̄ habemus opposita istoz sine aliqua compōne. q̄ malus opponitur bono. et debilis forti. Nam cū d̄r malus puatur bonitas. et imp̄mitur uicū. Similiter cum d̄r h̄ ē debilis tollitur fortitudo et imp̄mitur suū cōt̄rium. Sed q̄ uis non sit d̄ndum imbonus. uel immalus. tamē ē d̄ndum non bonus. non malus. absq̄ ulla compōne. et tūc fit ibi puacō sine ulla imp̄ssione sui contrarij. ut loquor de homine non bono. uel loquor de homine non malo. Sciendū tamen q̄ bonū et malū sunt immediata circa rōnalem creaturā. vnd̄ sequitur de homine q̄ si est n̄ malus ergo bonus est. si ergo est malus ergo ē n̄ bonus Sed circa alias creaturas h̄nt mediū quod est in d̄ntis. ut iste lapis est non bonus. et similiter est

nō malus. et ita nō sequitur qd sit malus ul' bonus
s; indifferens.

Quod hac autē negacōne non sciendū ē qd p
posita nomini p compōnes pūat tantum
ut nullus et nemo. Non enim pūat rem si
ne qualitate istoz nominū. s; attribucōnem seqū
tis ubi. ut nullus homo currit. nemo disputat. si
militer nichil. ut nichil currit. S; qñ p compōnes
adiūgitur ubi. sine dubio pūat et ponit. ut no
lo. nequeo. nescio. Nec enim sola ūba componū
tur cū non. ut cōndatur pena inflicta homini. pp
ter originale peccatū. qd punitus est in bonitate
scientia et potentia. Si autem ueniat p infinitatē
tūc h; exilem negacōnem. qd pūat et ponit. ut nō
homo. i. ens aliquod quod non ē homo. S; tale
nomen dī infinitū a dyalectico. et non ē hic com
pō grāmaticoz. s; lorcoz tantū. qui utitur ea pp
ter necessitatem conuisionū. In arte autē grāmati
ca dicimus. qd non qñ facit exilem negacōnes. et
tūc sicut dicit ps. pūat et ponit. ut nō bonus
uir. nō bona mulier. non bonū mī
cipiū. qd non ē dñdum qd non bonus sit hoc qd
dī nomen compositū infinitū. qd si hoc ess; corū
petur accentus. ut oportet et nos dicere nō bonus
anpenultima acuta. Ex pōictis habemus qd h;
ē recipienda. iste lapis ē non pius non tamen ē
impius. qd cū dico non pius. non uenit p apposi
cōnem. et pūat tantū. s; impius pūat et ponit. Et
nota qd qñ non uenit p infinitates. nullo mō pū
infinitate dōnem que in se habz finitatem. et sic
non infinitat ūbum pme ul' secūde psonē. quāuis
infinitat ūbz tercie psonē. ut fortes nonlegit. h;
ē agit aliquid. s; non legit. Hac enī rōne nō in
finitatē aliquid pronomen. Vñ nichil ē dictū. for
tes ē non hoc. qd si hoc ess;. bñ diceretur lego nō
ego. i. aliquid quod non ē ego. et hoc nichil ess;
Ex dictis iam hēmus. quare magis h; negacō in
componatur cū nominibus qd cum ūbis. et quali
ter hec pticula non. qñq; faciat uehementē nega
cōnem. ut nullus. qñq; tenem ut non bonus. qñ
q; infr. am. ut non homo.

Quod composita figura ut ait ps in v li. ubi a
git de figura. in omnibus ptibus orōnis
inuenit. excepta interiectione. que ē figu
re simplicis. Participia uo sunt omnia figure sim
plicis ul' decompositae. pter pauca non suantia cō
paginē suoz ūboz. vñ sunt figure compositae. ut

Quentur hic. quid obess; si di contactus.
cremus. contactus ē figure decompositae. Di
cimus qd hoc foret cont' naturā. qd sm hoc integ
et pfecta fluere a corruptis et impfectis. Nam
contactus constat ex integris. s; contingo ex inte
gro et corrupto Et id fuit compago suanda. naz
minus pfecta uenit a mag; pfectis et nō econuīso
Sed queritur h; de hoc pticipio ptesum ubi in
psonal. ut tēdet tēdebat ptesum ē Et h; dicit
ipse ps. ergo compositū descendit a simplici quod
ē non pū Dico qd sicut rollo accipit mutuo sustu
li compositū ita hoc simplex tēdet. accipit mutuo
supplecōne a composito pncipio. qd ab h; ūbo p
tēdet ppe uenire dī. Et certū est qd sepe simplici
ponuntur pro compositis et econuīso

Quidetur autē qd interieccio qñq; sit figure com
positae. ut pcholor et heu oe Similiter est
querendum quare interieccio non potuit esse fi
gure compositae ad h; dico qd idō non pū interiecc

tio habere figuram compositā. qd psum est passi
onis desinere. unde cū interieccio affectum passio
nis designet. naturam h; compōni contrariam et
ppter h; consuevit abscondita pferri uoce. Ergo
pcholor non pū esse una ps. rmo sunt due Sed
heu oe sunt due interieccōnes absq; compōne. sic
o utinam sunt duo adūbia optandi sine compo

Quod repositiōes autē apud g; repositiōes uenientia.
cos omīs sunt figure simplicis. sed apud lati
nos uidentur esse figure compositae. ut adūsuz. et
inter qd ex in et ter componit qd ternarius me
dium h; unde inter mediacionem notat. s; conū
drata ueritate. omīs fere pōnes sunt figure sim
plicis Nam quedam nūantur inter pōnes que
mag; adūbia sunt Et causa illoz dicit ps qd figu
ra composita in preposicione inuenitur

Quidetur in compōne re; naturaliz quedam cor
ruptiōes ut farina et aqua in compōne panis
Et quedam integ; remanent. ut fundamentū. rec
tū. panes. in compōne domus. ita in grāmatis
contingit. qd sit compō qñq; ex integris. ut pulc
Qñq; ex corruptis. ut patricida. Qñq; ex integro
et corrupto. ut maledictus. Qñq; ex corrupto et in
tegro. ut impius. Corruptiōes autē iste sūt in hui
iusmodi compositis causa cuiusdāz elegantie atq;
cōuenientie. Quod in naturalibus etiā contingit.
ubi supflua refecant. et enozmia et aspera poliunt
tur. Sed consuevit obijci sophisticē. Patricida cō
poni ex parente et cecidit. Nec autē integ; sunt er
go componit ex integris. Item omīs dō cōpo
sita componit ex hīs que integra sunt. ergo om
nis dō composita componit ex integris. Soluco
Dicimus qd hec prepō ex signat causam materia
lem cū dico. nonien componit ex integris. i. inte
gre sese hñtibz in compōne. Similiter ex corrup
tis. i. corrupte uenientibus ad compōnem. unde nō
sequitur. hoc componit ex hīs que sunt integra

Quod vero de hoc quod dicit ergo ex integris
qñq; cuiuscumq; modi ē compositū ex quatu
or. Naz nulla dō pū ex pluribus componi qd ex
quatuor. Hoc non uidetur ueq;. qd ipse dicit in tē
ctu pōnum. qd hec pō cum non uenit p cōposi
cōm s; con. Ad hoc dicūt quidam. qd ps accipit
cum pōnem qñq; large. qñq; stricte. large cū dic
sillabicam adieccōnem p compōnem uenire. et h;
mō cuiuscumq; modi ē compositū ex quatuor. nā
cūq; ppne ē sillabica adieccō. s; ipse accipit ibi cū
q; p diabus ptibus. Stricte autē loqñdo. non di
at sillabicam adieccōnem uenire p compōnem. et
sic non ē contrarius sibi. Cum enim pō nō uenit
p compōnem. s; qñ ē sillabica adieccō. sic itaq; qd
compō large accipiat. Nos uero dicimus qd cum
pū p ueram compōnem uenire. non tamen per se
s; ūtute huius conuēccōnis qd. Et hoc uult ps cū
dicit. qd cū non uenit per compōnem. Illud enim
qd dicūt sillabicam adieccōnem uenire per cōposicō
nem. hoc nichil ē quia ps ubiq; dicit. qd sillabica
adieccō non accipitur per compōnem. dicimus er
go qd quicūq; componit ex qui et cū et qd. Ab h;
relcō qui trahit vim relacōnis. qd requirit duo ū
ba. sicut hoc relatiuū qui. A pōne habz ut sit col
lectiuū. A coniūctione ut sit distributiū. Similit
cuiuscumq; modi habet vim relatiui a cuius. A p
pōne uo habet collcōnem. a conuēccōne distnbu
cōnem. Ab hoc autē grō modi habet qualitatem
adiectiuam. quia talis genitiuus regitur ex ui ac

dicentis. ut liber huiusmodi.

Componuntur autem nomina ex omnibus partibus orationis. excepta interiectione. quia ipsa est alienius nature quam alie. Non enim est ad placitum simpliciter. nec exit a ratione existente in sua potentia sed ab inascribilitate vel concupiscibilitate procedit. et ob hoc nullum nomen cum interiectione componitur. Sed potest nomen componi cum nomine. ut paterfamilias. Cum uerbo ut armiger. Cum participio. ut senatusconsultum. Cum pronome. ut huiusmodi. cum prepositione. ut impius. Cum aduerbijs. sicut maleficus. Cum coniunctione. ut uterque. siquis nequis.

Non uidetur nomen componi posse cum uerbo. ita quod ex eis compositum sit nomen ut armiger. quoniam uerbum trahit potius quam trahatur sicut per in hoc uerbo edifico. quia uerbum est in operatione. sed nomen in quiete. ergo armiger non debet componi a nomine et uerbo. Non enim est armiger idem quod arma gerit. ymo armiger. id est arma gerens. ergo armiger non est compositum a uerbo. et hoc est contra premissum. Similiter non uidetur posse componi cum participio retento in ui participij nisi componatur aui cum suo uerbo. ut edificans ab edificio. quia participium similiter est in operatione. et nullam potest habere compositionem retentum in ui participij. nisi contrahat illam a suo uerbo. Sed decretum non habet compositionem uel gentium a suo uerbo. ergo cum hoc genitio senatus non componitur. in eo quod est participium. sed in eo quod est nomen. Et ita debet dixisse premissum. quod senatus decretum componitur a nomine et non a participio. Idem potest de similibus obijci. ut homicida. celicola. armipotens. quia non uidentur hec posse componi a participijs in ui participiorum positis. cum uerba ipsorum has compositiones non recipiant. Oramus quod est compositio immediata et mediata. Immediata que fit per prepositionem. Mediata que fit per remotiora. Item hoc dicimus quod armiger quantum ad immediatam compositionem componitur ex nominibus. scilicet armorum et gerens. sed quantum ad mediatam reducitur ad uerbum et ideo dicitur componi a uerbo. quod dicitur armiger qui arma gerit. Similiter senatus decretum quantum ad immediatam compositionem componitur ex nominibus. scilicet huius genitio senatus. et nomine quod est decretum. Sed quantum ad mediatam compositionem componitur a participio. quia senatus decretum est illud ius quod est a senatu decretum. Et ita premissum quicquid habet respectum ad immediatam compositionem. quicquid ad mediatam. unde ipse dicit quod armipotens componitur quicquid ab huius genitio armorum. quicquid ab hoc actio arma. quod secundum predictam distinctionem soluendum est. quia componitur cum genitio immediate. id est per se. cum accusato autem mediate. id est per gratiam genitum. et sic est iudicandum de similibus ut homicida. celicola. id est hominis occidens. et celi colens. et hec ad participium reducuntur. scilicet hominem occidens. et celum colens. ¶ Et nota quod quicquid ista nomina uerba uel parthopia cum obliquis nominum componantur. formationes tamen istarum compositionum quicquid sunt a nominibus. ut homicida et armipotens. nec tamen componuntur ab hijs nominibus homo uel arma. sed ab obliquis eorum. Quicquid formantur a genitibus. ut lucifer. et sic formatio semper recipit maiorem humilitatem uocis. compositio uero maiorem conuenientiam intelligibilium. ex quibus ipsum compositum est productum. Possumus etiam dicere. quod principium in ui participij retentum componitur cum obliquo. et a tali compositione habet ut transeat in nomen. ut si faciens componatur

cum hoc actio doctum. necesse est quod transeat in nomen unde doctificus componitur a doctum et faciens. Et sicut participium transit in nomen compositione. ut in doctus et doctificus. ita uerbum transit in nomen compositione. ut armiger.

Componuntur nomina fere per omnes casus. per nominatiuum. ut respublica. per genitiuum. ut legillator. Per datiuum. ut tribunus plebi. Per accusatiuum. ut agricola. id est agri colens. Per ablatiuum. ut moniceps. id est mente captus. fere dixi propter utrum. quia per ipsum retentum in ui uerbi non fit compositum. Nam macta. id est magis apte. accipitur per hoc nomen mactus. qui apud antiquos fuit in usu. Similiter plura cum singularibus componuntur. ut obsterator. et ascretus. et alaculus. arsis. abatis. acomentarius. Nec enim componuntur ab assistens et illis dominis. et nomina sunt officiorum indedimabilia. Similiter per accusatiuum pluralem fit compositum. ut gemellipa. id est gemellos pariens. et per ablatiuum pluralem. ut quidam uolunt de illis eisdem. scilicet ascretus. alaculus. ab a prepositione latina et ab hoc ablatio secretus. quoniam ab ipsis secretis que ei committuntur dicitur aliquis ascretus. Et idem potest de alijs iudicari. ¶ Et hic est distinctio notanda inter participium et alias orationes casuales. quia nomen et pronomen componuntur etiam per obliquos. ut alius modi. istiusmodi. sed participia non possunt componi. teste premissum. nisi per nominatiuum. et hoc habent a suis uerbis. quoniam uerba vim denominationum habent. et non obliquorum. ergo si aliquod participium in obliquo casu ad compositionem uenire uideatur. ostendit quod amittit naturam participij. et compositione transit in nomen ut doctificus. id est doctum faciens. Si obijciatur de edificans. dicimus quod faciens non habet hanc compositionem a se. rmo a uerbo. quia est figure decompositio.

Um uerbis etiam componuntur nomina per omnes casus. excepto nomen et uerbo. componuntur enim per genitium. ut magispendo. floccipendo. Per datiuum ut crucifigo. Per accusatiuum ut edifico. id est edificatio Per ablatiuum ut usucapio. Istis autem non potest uenire ad compositionem ubi integre. quod dico. propter possum. quod componitur ex hoc nomen potes et suus. Nec utis. et hoc ideo. quia compositiones sunt causa perfectionis. ac si ex nomen siue uerbo et uerbo. produceretur unum uerbum compositum. talis compositio de perfecto facit et imperfectum. quia nomen cum uerbo. uel etiam utis cum uerbo generat perfectum sensum. sed omnis oratio simplex uel composita in eo quod oratio habet imperfectum. et sic talis compositio stare non possit. Unde si quis uellet ita ponere. quod tantum ualeret iste minus a quantum ista oratio. fortis ciuit. iniuste ponet. nec esset illud possibile. quia perfectum et imperfectum non equipollent. similiter nec simplex et uere compositum. Ex predictis habemus quod cum dicitur mactus. id est tullius. uel mactus hoc est tullius. id est uel hoc est non potest esse dictio composita. quia constat ex nomen et uerbo. et ita non sunt coniunctiones expositiue ut quidam dicunt. quia nec etiam talis species coniunctionis inuenta est Et sic est ostendit quod sunt orationes expositiue. et non orationes compositae. et illud pronomen huius uenit ibi demonstratiue. et hoc pronomen id relatiue. et respicit intellectum precedentis orationis et non superpositum. et ideo sumitur in neutro genere. et in singulari numero. Et scias quod omnis oratio composita principaliter resoluitur in duas partes. sed ille potest adhuc simpliciter resolutam et compositionem habere. ut imperitus perus enim compositum siue decompositum fuit peruenit

tus. et inde compositū fuit Imperitus. Vnde ps
dicit q̄ quodam accipiūt secundā compōnem ex
iam añ compositis. ut inexpugnabilis. imperfec
tus. et hys similia.

Que compōne autē integroz ita dicit ps in
v lib. ubi agit de figura. q̄ si fiat compō
ex duobus nñs uterq; dedinatur. ut her
respublica. huius reipublice. Si autē ntis compo
nitur ex duobus obliquis. uterq; obliquus manz
indeclinabilis. ut huiusmodi. Si uero componat̄
ex ntō et obliquo ul̄ ex obliquo et ntō. ntis de
clinatur. et obliquus remanet indeclinabil. ut hic
tribunus plebis. huius tribunus plebis. et h̄ senatus
decretū. huius senatus decreti. Excipitur alteruter
quod q̄uis componat̄ ex duobus integris nomi
natiuis. tamen dedinatur tantū in fine. Requirit
enim predcā regula. q̄ h̄ masculinū alteruter faci
at alterius futurius. h̄ alia regula uult q̄ sequat̄ eū
dem genitiuū cū suo feminino et neutro. que faci
unt alterutrus. Omnis gñs desinens in ius debet
esse cōmunis triū genex. Nec itaq; regula pōna
tur. q̄ duo sunt potentiora vno. et sic alterut fac
gñ alutrius. sicut suū femininū et neutū. Et
sciendū. q̄ femininū et neutū non dedinant̄ ex
utraq; pte. nec componūt̄ ex integz. et causa ui
candi hyatū si diceremus alterut. ul̄ causa uitandi
metacismū si diceremus alterutū. et sic maior ele
gantia fuit in compōne facta ex corrupto et inte
gro. et sepe uidemus q̄ vnū coijt duobus. vnde
uterq; acuit pñl. et similiter plezaq;. ppter mascu
linū et neutū suū que idem faciunt. Potest tamē
endetica coniūctio esse causa in hys. q̄ sepe indi
cat accentū pcedentis sillabe in compōne integz
sicut extra compōnez. ut utraq;. plezaq;. ubiq;. qñ
q̄. ut dicit ps libro quinto in tractatu de figura.

Consuevit tamen obijci de pluribus alijs cō
tra predcām regulam. vñ ps insufficiens eē
uidetur. Obijcitur enim de pñalus. lopdus. duode
nus. capapellis. Et de quibusdam pñis nominibz
ut omnebonū. ofaureū. q̄ componūt̄ ex duobz
integz nñs. et tamen dedinant̄ tantū in fine. Ad
hoc dicimus q̄ ps satis sufficienter dixit. Nam dici
mus q̄ pñalus non componit̄ q̄ fuit impositus
a grecis. qui nunq̄ hūerunt respectum ad hec no
mina latina. par et nasus. Duodenus autem non
componit̄ ex duo et denus. h̄ denatur a duode
cim. et sic ē figure decomposita. Si obijciat̄ de du
odecim. in quo non dedinatur ntis iste duo. Di
cimus q̄ non oportet q̄ regula intelligendā est
tantū de integz. Duodecim autē componit̄ ex in
tegro et corrupto. Leopdus autem componit̄ ex
corrupto et integro. scz ex lea ul̄ leena et pdo. q̄
non dī leopdus eo q̄ sit pñm leo et pñm pardus
Sed quia natus ē ex leena et pdo. Capapellis uo
componit̄ ex ablō et ntō. sicut legis quod in
uenitur in rethorids. q̄ dī capapellis quasi pell
cū capa. In pñis nominibus certe possumus dicē
q̄ regula ps tenz. ut h̄ montepessulanus. huius mō
tis pessulani. et h̄ montleo. huius montleonis. qñ
q̄ tamen facimus grecismū. q̄ dedinamus nomē
compositū sic in fine tantū. ut h̄ omnebonū. hu
ius omneboni. Et uidetur hoc esse de rōne. quia
illa compō non ē uera s̄ tantū ymaginaria. non
enim traxit aliquā significacōnem ab eo quod ē
omne. Idem dñdum est de ofaureū ofaurei. Gredi
autē non declinant aliquod nomen compositū in

medio s̄ in fine tantū. Verbū uo compositū qñ.
q̄ dedinant in medio et in fine. ut cataglypho. i.
scnbo. et cataglyphe. i. scnpfi. Et quotiens h̄ apud
eos contingit. facit compōnem p se in pñti. et p se
in pñto. Et hoc idco sicut diximus supius. ne
corrupta ex integris ul̄ integra ex corruptis com

Illud etiam notandū est. q̄ pponi uideant̄
qualiscumq; fuerit compō in ntō. talis rema
net in obliquis. Si enim fit ex integz integra re
manet in obliquis. ut neutpassiuus. neutnpassiu
si fiat ex corrupto et integro. ut multimodus. ul̄
ex integro et corrupto. ut pspicax pspicacis. Ex
Si autē fit ex corruptis eandem corrupcōnem re
tinet in obliquis. ut patricida patricide. Idēz dico
cipiūt̄ ista quatuor. alteruter alterutrius. tñtū
dem. tantidem. quidq; cuiusquam. idem eiusdem
Nāz alteruter componit̄ ex integz. h̄ alterutrius
ex integro et corrupto. Tantidem ex corruptis. h̄
tantidem ex integz et corrupto. Quidq; ex corrup
to et integro. h̄ cuiusquam ex integris. Idem ex
corruptis. h̄ eiusdez ex integro et corrupto. sicut
uult magister bene.

Querendū est h̄. utz ūbum cum ūbo possit
componi. sicut nomen cū nomine. dicit pris
q̄ sic. h̄ non nisi cū infinitiuo. ut tepesacio tepesa
cis. i. tepere facio. q̄ infinitiuus ē quasi nomē ū
bale. h̄ abj modi inter se non componūt̄. et h̄
idco. q̄ vnaqueq; inclinacō habet suū finez et cer
tū terminū. vñ non pñt ad vnū reduci sine medi
o. i. sine coniūctione. et idco ex alijs modis non
potuit fieri vna compō. q̄ diuisas motus et finis
impediebat vnius intellcūs simplicitatē. Inueniē
tamen iure ciuili. compō facta ex duobus integris
ūbis. que dedinantur ex utraq; pte sicut duo nñ
scz urozruor. utensruens. usufructus sum. et ta
lis compō in nullis alijs ūbis inueniē. Similiter
ē vna mirabil̄ compō orbiumueij. quod ē compo
sitū ex integz diuisoz genex et nūoz. Et dedina
tur orbiumueij. Genitō orbiumueioz. Orō orbium
ueijsat̄. Ciuitas enī ē que uocatur orbii et uoca
ueij. Sed corrupto nomine dī orbuetus. Et inde
pñie dicebantur ciues orbiti siue ueientani. ul̄ cō
iunctim orbiumueientani. qui nūc dñr orbuetani

Quen nunc p̄t. vñ p̄t contingere. q̄ obliquus
rō coniūctus maneat indeclinabilis. cum d̄
sui natura sit dedinabilis. ut tribunus plebis. dicit
mus q̄ hoc contrahit ex adiūcto. quia natura il
la p̄ quam rōs constituit̄ cū obliquo. vna ē sibi
et omnibus suis obliquis. et ita ē simplex et indi
uisibilis. et hec natura fuaui obliquū indeclma
bilem in tali compōne. Similiter si fiat compo
siti ex duobus gñs debet uterq; gñs indeclinabil̄
pmanere. ut huiusmodi. Quod etiam ex natura
obliquitatis contingit. quemadmodū si absq; com
pōne uenirent. Nam si isti genitiui huius mōi ad
iūgerent̄ alicū ntō ipsuz et omnes eius obliquos
uniformiter respicerent. et h̄ eadem est natura et
causa que fuaui eos indeclinabiles in compōne

Quero. an sicut fit ista compō respublica pos
sit fieri hec compō mulier alba. Item sicut ē
vna compō tribunus plebis. magister militū. agile
tū. maleficus. et maleficus. possit esse vna cōpo
siti potestas bononienis. magister platonis. socra
tis filius. maleconcor. malefortis. et sic de cōsimi
libus queri p̄t. Ad predcā rñdemus q̄ omnis com
pō immutat et cōmoditatem habet. alioquin est

inutil et non ē tenenda. dicimus ergo qd id respu-
blica ē una compō ut aliquid immutet. Nam qñ
respublica sunt due ptes. idē ē res publica quod
res notoria et manifesta. Vñ orac. Publica mate-
res puati iuris erit. i. matenes iam notificata. cū
autem ē una dco iam composita. idē ē respubli-
ca quod cōmune. Nec mutacō non contingeret in
mulier alba. qz siue esset una dco composita siue
non. semp heret supō p muliē alba. et sic nulla
esset utilitas in tali compōne. vñ non ē faciendū
Ad secundū dicimus. qd aliud ē tribunus plebis in
compōne. et aliud extra compōnez. qz extra com-
pōnem potest uenire pro tribuno cuiuscūqz ple-
bis. Sed in compōne p illo solo qui habebat tri-
bunatū in plebe romana. Similiter magister mili-
tum qñ est una dco. notat dignitatem magnam.
quam quis habebat in urbe romana. et is mō dī
marescalcus. Sed qñ sunt due ptes pñ fieri supō
pro quocūqz aliquos milites magistrante. Argile-
tū uero una dco. ē nomen loci ubi fuit argus in-
terfectus. s. qñ sunt due ptes dī mors argi. Oaleh
dus una dco. significat illū qui leuitatem habet
et non fuit fidem. Sed qñ sunt due ptes. signat
illū cui non fuatur fides. ut iste ē fideus male in-
ter hostes. Oalesanus signat illū qui ē leprosus
Sed qñ sunt due ptes. signat illū qui habet sani-
tatem imperfectam. Paterfamilias una dco. signat
illū qui est dñs vnius hereditatis de iure. et si nō
esset natus dñmō essz vnius in utero matris. sed
qñ sunt due ptes. signat illum cuius ples iam ē
una familia. Tales autē immutacōnes non proue-
nient si essent composita illa que obijciuntur. nā
potestas bononiensū non sumeretur p alio in cō-
pōne qd extra compōnem. nec magister platonis.
ul' foratissimus. nec maleconcoris. ul' malefortis.
Idco tales compōnes recusantur. Sed miles iusticie
mō tempe possumus dicere qd sit una dco cōpo-
sita. quia pñnet ad quoddam officiū reddendi ius-
ticiam. Sed qñ sunt due partes. miles iusticie. dī
quicūqz ē miles iustus. Similiter dñs legum. i. iuris-
pentus. ē una dco. Sed qñ sunt due partes dici-
tur dñs legum solus imperator. qz ipse solus ha-
bet ptatem condendi et destruendi iura. Idem est
in iudicibz dicendū. qz non sicut dicimus male dico
beneficio. malefacio. possumus dicere qd sit una
compō. malecuro. ul' benelego. Nam aliud ē ma-
le dico. bñfacio. malefacio. qñ ibi est compō. et a-
liud qñ non est. Sed in malecuro ul' benelego nō
erat aliud. et idco inutilis fuisset ista compō. simi-
liter aliud ē satisfco ul' satisfacio. quando ē ibi com-
pō. et aliud qñ non est. Sed si uellem eodem mō
componē satisflego ul' satisfscribo. non possez. quia
nichil immutaret compō. Similiter aliud ē usura
pio p compōnem et aliud sine compōne. qz p cō-
ponem pñnz ad quoddam ius. s. absqz compōne
pñnet ad quemcumqz capiendi usum Et ita de si-
milibus est dicendum uel iudicandum

Queritur etiam quare magis sit compo ex duo-
bus genitiuis qd ex duobus alijs obliquis.
Sicut enim dicimus huiusmodi. possemus dicere
huncmodi. huncmodum. ul' assignetur ratio qre
non Ad h dco qd ex null obliquis magis sit cō-
positio nominatiua nisi ex genitiuis. qz tales ge-
nitiui qñ ueniunt p appōnem. reguntur ex ui ac-
cidentis. qz demonstrant essenciam rei sicut adiec-
tiua. Nam genitiui causāz formalem designant. ut

equus albi coloris. et liber istiusmodi Vnde uide-
mus qd talibus gñs. i. qui regunt ex ui acciden-
tis pñt accidens copulan. i. adiectiuū. ut equus ce-
ler et albi coloris currat Nulli autem alij casus re-
guntur ex ui accidentis pñe et naturaliter. quod
dico pñter obliquos ablatiuos. qui aliquñ pñter
affinitatem quam hñt cū genitiuis ex hac natu-
ra reguntur. ut equus albo colore Soli ergo gñ
hñt hanc naturaliter cū adiectiuis conuenienciāz
Et idco ex gñs solis. qui ex ui accidentis regunt
pñt fieri nominatiua compō. que uice vnius ad-
iectiuū sumatur. ut huiusmodi. istiusmodi. alterius
modi. aliusmodi. cuiusmodi. patet ergo quare nō
fiat talis compositio ex alijs obliquis.

Quero h. que cōmoditas sit in hijs compōni-
bus. et quare nunqz fiant sine hoc genitiuo
modi. Ad hoc dico qd fñt causa immutacōnis. qz
qñ non (stibi) compō reguntur duobus attentibus
Et ille gñs modi sumitur p mensura ul' quanti-
tate. ut liber istius modi. i. istius quantitatis s. qñ
est ibi compō. itatim reguntur vno pñcipali accētu
sicut natura dconis requirit. et tale compositum
designat tñc qualitatem. et non quantitatem. ut li-
ber huiusmodi. i. talis. antequā enim mō acuiē
Quare autē magis fiat p hñc genitiui modi. h
ē racō. qz sumptum sine compōne in tali respēcū.
qñ regitur ex ui accētis. accipitur p quantitate.
Sed modus p quez reguntur tales genitiui ē quantitas
quedam respectiua. Et idco iste gñs modi solus
fuit utriqz nature cōueniens. scz ad quantitatem.
quando non interuenit compositio. Et ad qualita-
tem. quando est ibi compositio.

Queritur an tal compō sit recipienda bo-
nimodi. sicut alicuiusmodi. cū bene dicatur
liber bonimodi. Dico qd non ē recipienda. ut bo-
nimodi sit vnū nomen omnis generis. inter mabi-
le. sicut huiusmodi. Et dico qd speciale adiectiuū
impedit. quia compō producta ex talibus genitiuis
requirit generalitatem. Vnde faciendū ē p nomē
generale. ut cuiusmodi. ul' p nomen. quod quid
pñnet ad omnem materiam. ut istiusmodi. et eius-
modi. Sunt enim huiusmodi adiectiua generalia
et idco adiectiuū speciale ad talem compōnez ue-
nire non potuit. Similis nō compō uidetur posse
fieri ex hijs genitiuis vnius monis. ut sit vnus no-
men omnis generis. et erit sensus. vniusmonis id
ē concors. ut isti homines sunt vniusmonis. i. cō-
cordes et vnanimes. Vnde ps. Qui habere facit
vniusmonis in domo. i. vnanimes et concordes. ni-
si enim ueniant p compōnem non uidetur latine
dictum. qz non habent a quo reguntur.

Quoniam in sup. Quare in huiusmodi compō-
nibus qñqz pñcedat obliquus. qñqz postpona-
tur. ut senatus decretū. et magistratus militū. ad h dī
eo qd in ordine compōnis ē magna uis faciendū
Verbū enim semp in compōne possidet finem qz
magis finis qd alie ptes. et in fuit necesse qd semp
uñbum ordinaretur in fine. Idem facit et pñcipiū
qz tenet naturam ubi. Nomen autē in tali compō-
ne qñqz tenet pñcipiū. qñqz finem. pñcipiū dñt
ei. quod ē dignius. finis autem indigniori. et hac
rōne dicimus. senatus decretū. et magistratus militum
qz senatus ē dignior suo decreto. cum possit illud
condere et destruē. et magister ē dignior militibz
quibus pñdet. Similiter in compōne facta p hñc
genitiui modi. debitus ordo fuatur. qz finis debe-

tur nomini. cū ad nomen reducant̃ adiectiua ita composita. ut huiusmodi. istiusmodi. Et etiā alia rōne. q̃ iste gēus modi p̃ficiat intellectum q̃litanis in talibus adiectiuis. et p̃m hoc illa que magis p̃ficiūt et specificant in componibz deberent h̃re finem. et quantū ad hoc finis dignior ē q̃ sit p̃fectio rei. Vñ nunq̃ est adūbium tempis rōne finis. et nusquam adūbiū loci rōne finis. ergo nāq̃ uidetur q̃ deberet esse copulatiua. quod tamen n̄ ē ymo est causalis. Dicimus q̃ hec p̃ticula q̃ hic alia de causa postponit̃. scz q̃ ē ordinis subiūcti.

Queri p̃t hic. quare contingat q̃ quedaz geminata ueniant ad compōnem et quedam nō Nam deus deus non ē vnū nomen compositum. nec fuit fuit ē vnū compositū ūbum. Ad hoc dicimus. si compō sup̃addat aliquid geminacōni. ut lis est compō. Si nichil sup̃addat nulla tūc debet composicō sup̃uenire. Dicimus ergo generaliter q̃ omnia interrogatiua nomina ul̃ aduerbia p̃nt geminari et de iure componi. q̃ compō sup̃eaddit geminacōnem. ut quisquis. qualisqualis. quantus quantus. quotquot. cuiuscuius. possessiuū. ut cui iascinas. ubiubi. undeunde. utut. quandoq̃n. et ita de omnibus que p̃nt recipere cumq̃. ut q̃ncumq̃ hec enim absq̃ geminatione. sumpta interrogatiua sunt et infinita. nec h̃nt generalem p̃nūciacōnem. i. non sunt distributiua. Sed si geminantur absq̃ compōne. adhuc nichil immutant. ut quis faciet hoc quis. geminata ē ibi interrogacō. Si uero componant̃ amittunt interrogacōnem. et h̃nt collectiua et distributiua. ut quisquis currit mouetur. i. omnis qui. Similiter qualisqualis. i. quilibet qualis. et ubiubi ē ignis est calor. i. ubicumq̃ et utut legit fortes legit plato. i. utiq̃. et ita de alijs dñum ē Quare non geminatur alterq̃ cōponentiū. scz hunc ablatiuū re. De constructiōne autē huiusmodi q̃sq̃ uel et dōnū recipientiū cūq̃ sci as. q̃ dō geminata ut quisquis. ul̃ recipiens cūq̃ ut quicūq̃. habet vim duoz casuū scz aūtis et re latiuū. vñ requirit duo ūba poni in constructiōne et ponenda sunt in tali casu in quo ponit̃ relatiuū facta explicacōne. siue in eo casu poni debent quem requirit ūbum seq̃ne immediate. Ut uideo quicūq̃ homo currit. i. uideo omnē homines qui currit. et quemcūq̃ hominē uideo currit. i. omnis hō currit quem uideo. Similiter uideo quidquid ē hic intus. i. uideo omne illud quod ē hic intus et quidquid uideo ē hic intus. i. omne illud ē hic intus quod uideo. ul̃ uideo quisquis homo ē albus. i. uideo omnem hominem qui est albus

Aon autē hoc ē ignorandū q̃ tria p̃nomina geminata compōnem h̃nt in accusacō et ablatiuo tantū. ut mēme. tete. sese. et hoc tantū in singulari faciūt. p̃ter sese quod geminat̃ tā in singulari q̃ in plurali. Si ergo dicatur nosnos illeil le. non est compō. s̃ geminacō tantū. Querit̃ vñ contingat h̃ compō tantū in duobus casibus Ad hoc dicit ps q̃ isti soli casus monosyllabi recipiuntur singulares in h̃is tribus p̃nominibus et inde p̃cessit compō q̃ regunt̃ uno acuto accentu Et scias q̃ hec p̃cedā compō est utilis. q̃ ubi talis geminatio repitur in accō et ablatiō istoz p̃nominum. statim habetur respectus ad compōnem que in nob̄ est. scilz ad animam et corpus. ut diligo mēme. i. diligo me s̃ utiq̃ hominem. unde in la lustio habetur Omnes homines qui student sese

prestare ceteris animalibus. sese dixit q̃nti ad animam et corpus Et uidetur in hoc imitari q̃cos qui duobus obliquis casibus istoz p̃nominū uñ sunt in singulari nūo. monosyllabicas adiectiōnes addunt Nam habemus q̃ geminatio facit compōnem interrogatiuis. et in h̃is tribus. me. te. se. ubicumq̃ abibi fit geminacō. nulla ibi est compō q̃ nichil ibi compō sup̃addit. ut deus deus. tantū enim ualet ista geminacō si est compō. quantum si non est composicio Et sic tal̄ composicio tāq̃ prorsus inutilis. recusanda est

Ubiatur autē multū d̄ p̃ponibus que cū nominibus componunt̃. ut impius. q̃ uidetur hec p̃ticula in. habere naturam adūbij negatiui in huiusmodi compōne Negare enim magis p̃tinz ad adūbiū q̃ ad p̃pōm Similiter si dicam remitto. uidetur q̃ hec p̃pō sit censenda fieri magis ex adūbio inseparabili et ūbo. q̃ ex inseparabili p̃pōne. Nam p̃ intellectū adūbij exponitur. et non p̃ p̃pōnalem. ut remitto. i. iteq̃ mitto. Cum ergo uis significacōnis sit in omnibus p̃tibus contemplanda ut dicit ps. dñdum ē q̃ remitto componẽ ex adūbio inseparabili et ūbo. Item p̃pō semp̄ ē in cū sicōne. ut dicit ps. unde non p̃t constitui cum nō p̃pter intransicōnem suā. Nec cum uis. ergo repugnat nō. Non ergo debet secū p̃ compōnem iūgi q̃ repugnantia non b̃n conueniūt. nec in vna se de morant̃ ergo in non rē componit̃ cū pius. si ē ibi dicenda p̃pō. Ad p̃cedā dicimus. q̃ impius componitur ex in p̃pōsicōne et pius. q̃ licet in in appōne non neget. Potest tamen in compōne negare. quia sepe facit p̃pō in compōne. quod nō p̃t facere in appōne. Si dicat negare p̃pōm esse adūbioz. Dico q̃ sic quantū ad rem ūbi. s̃ quantum ad rem nominis b̃n cōuenit p̃pōni. Si opponat de p̃pōsicōne inseparabili. ut remitto. quia dicit q̃ potius debz dici adūbiū inseparabile. Dico q̃ n̄ ē uerū p̃pōnes enim inseparabiles b̃n constituunt intellectū explicabilem p̃ adūbiū. s̃ non debet ideo dici adūbiū inseparabile. quia in hoc sunt adūbia ex ilis nature. sicut p̃pōnes. que ab adiūcto trahūt certitudinem intellectus. et intellectus quem innuūt non ē adūbialis s̃ affinis adūbiali. Preterea imutant sicut p̃pōnes. quia q̃nq̃ augent. ut infusio. i. ualde fusio. Qnq̃ p̃uant. ut inhomozo. similiter recludo. i. apio. et recludo. i. iteq̃ claudo. et sic uagā naturam h̃nt sicut p̃pōnes. q̃ magis in naturā p̃pōnū cōdiunt. Non enim adūbia sunt adeo debilis nature ut p̃pōnes. q̃ illa egent vno extremo s̃ p̃pōnes duobus extremis. Quod autē obijcit de transicōne non obstat. quia p̃pō duas faces habet ut ūbum transitiuū. Respicit enim seq̃ntem casum transitiuū. et in eo finit dependentiā suam. Id autē quod añcedit siue sit ūbus siue dō casu alis respicit intransitiue ut. suz in domo. et ex parte uagatus ad omnes casus. ex parte autē post finem suam terminet in accusatiuo casu ul̃ in ablatiuo. qui apud latinos p̃cipue sunt transitiuui. s̃ apud grecos a tribus casibz eaz transicō et de p̃denia terminatur. scilz genitiō. datō. et accō. dicitur itaq̃ q̃ quantū ad intransicōnem quaz h̃nt ex pre añ p̃pōnes sunt uare componi. q̃ intransicō magis ē compōni apta. i. vniuersimodati cōpositi. s̃. quantū ad transicōnem quam h̃nt a parte post ueniūt p̃ appōnem sequentis casus. i. p̃ regimē. ul̃ ideo dictum ē p̃ appōnem. i. seq̃acōnem.

q̄ non ē de rōne ut componantur cū accō uel ablatiuo p se. cū incidat ibi magna transiōnis diuīsiō. s̄ per compōnem dī p̄pō uenire quantū ad p̄cedentiā. quibus confet ipsum quod desīgt. ut sum in domo. Sic q̄nditur q̄ ego sum localis res p̄cū domus mee continentis. vñ ūbum cōstruīt cum p̄pōne adiūcta suo casuali intransitiue. sed cū ipso casuali intransitiue. sicut et p̄pō. Ex p̄dictis patet q̄ p̄pō rectissime componit cū suo nō cum sit intransitiua ex una pte. et sic cōuenit nō q̄ si militer intransitiuus ē Eadem rōne debet cū ūbo componi. q̄ intellectum nō habet. nec p̄ appōnez secū uenire p̄t. p̄pter intellectum nō. Cū p̄ticipio autē iungitur utroq̄ mō. sicut cū nomine p̄ compōnem ad modū sui ūbi. ut p̄legens. Et p̄ appō cōnem. ut uado ad legentem. loquor de legente.

Quero h̄. quare magis adūbiū ueniat ad compōnem p̄nominis. ut ecū et ellum q̄ p̄pō Nulla enim p̄pō iūgitur pronomini p̄ compōnem q̄ me cū. tecū. secum. nobiscum. uobiscum. n̄ sunt adūbia composita. s̄ h̄nt hanc p̄pōnem cum per appōnem. i. p̄ regimen. interueniente anastrophe. i. p̄pōsteracōne simonis. Ad h̄ dico q̄ cum p̄nominis iungitur p̄pō per solam appōnem. sicut cum p̄prio nomine. ut ad illū. de illo. sicut ad platōnē et de platōne. q̄ non inuenit quod imutet in p̄prio nomine uel p̄nominis. Propriū enim nomen non significat dependenter. in eo q̄ p̄pō. Similiter nec p̄nominis. id neutq̄ eorū p̄t unū cū p̄pōne que p̄pter suā infinitatē se applicat tantū aū uel dependenti ex pte intransiōnis. sicut hoc signum omnis p̄pter suū officiū non b̄n iūgitur p̄pō nomini uel p̄nominis. ut omnis plato. uel omnis iste Adūbiū autem potuit cū p̄nominis componi cā demonstracōnis cuiusdam que simīl ē finitati p̄nominū. ut ecū et ellū. i. ecce cum et ecce illum Et q̄nq̄ trahitur pronomen ab adūbio ita q̄ ce dit in p̄tem ipsius. ut p̄terea et interea. Naz p̄ter et inter p̄pō sunt adūbia que adiūcta huic accō eandem determinacōnez faciūt adūbialem. q̄ cū ille accūs desinit in a correptam. propter naturā adūbialem trahitur ad productam.

Quidetur tamen q̄ p̄pō p̄ compōnem ueniat cū sequenti casuali. ut inui. ē. exemplo et nō exemplo. q̄ p̄pō non corrumpit casum cui t̄n situe adiungitur. i. accūs uel ablatiuū seq̄ntem. et ita nichil ē dictū exemplo. Similiter uidentur cōpōnes cōsimiles esse. de cetero. defacili. exemplo uiso. euelligō. Ad hoc diamus q̄ omnes predicte in ueritate non sunt compōnes. s̄ irregulares uocū congeries. et hoc ideo. q̄ casus cū sua p̄pōne fungit loco adūbij uel adūbialis determina cōnis. Vñ p̄nt casualia cū suis p̄pōnibus ad in rogacōnes adūbioz n̄ d̄n. ut quo uadis. ad urbem. qualiter fiat hoc defacili. Qualiter intrauit iste eximproquiso. quando uenistis exemplo id ē statim.

De sillabice adiectionibus

Nunc de sillabice adiectionibus ē uidendū Dicit p̄s q̄ sillabica adiectō q̄nq̄ inueniat spēm s̄ non figuram. q̄ sillabica adiectō nichil intelligibile anime resp̄ntat. q̄uis immutū aliquod officiū dōnis. Ent ergo dō que recipit sillabicam adiectionē speciei deriuatiue. ut p̄lexus q̄ a p̄lexus. et egomet ab ego. non tamen ē figurē composita. q̄ nō p̄t in plura intelligibilia

consueuit q̄n. q̄n h̄ p̄ticipula q̄ sit sil

labica adiectō. et q̄si ueniat p̄ compōnem. ad hoc dico q̄ q̄ndo hec p̄ticipula q̄ nullam vim coniunc cōnis retinere uidetur non uenit p̄ compōnez. sed ē sillabica adiectō. ut p̄lexus. ita q̄. utiq̄. Sed cū vim aliquā coniūctionis exerceat p̄ compōnez uenit. ut uterq̄. quisq̄. ubiq̄. In talibus enim q̄ndā aggregacōnem importat ipsa coniūctio. ut uterq̄. i. unus et alter. et quisq̄. i. quicūq̄. uel quisq̄. i. unus et alter. et ubiq̄. i. ubicūq̄. uel ubiq̄. i. in vno et in alio loco. et sic de singulis.

Nota h̄ q̄ sillabice adiectiones semp debent esse finales. ut quisnam. egomet. q̄m alteracōnem quandā faciūt circa officia p̄cedentiū dōnū vñ sicut accidentia que quidem alterant solēt ad uenire post compōnem substantialiū. ita sillabice adiectiones debent ultimo aduenire et nūq̄ in p̄ticipio poni. Et p̄ h̄ eorū p̄s q̄ si quis. nequis nūquis composita sunt et non sillabica. sicut aliquis et ecquis. eo q̄ nichil ē additū fini eorū. quod ē p̄pō sillabice adiectionis. Pris autē p̄bat alia ratione q̄ n̄ sit sillabica. scilz q̄ corrūpitur femininum eorū. ae dyptongo mutata in a. ut siqua. nequa. nūqua. sicut aliqua et ecqua. et hoc faciunt in singulari. feminino et neutro plurali. At sillabica adiectō non corrumpit dōnem cui sillabica tur. q̄m accētia non immutant esse substantiale rei. et sic patet q̄ sunt composita et non sillabica. Donatus uero dicit. q̄ in illis quinq̄ non mutatur ae dyptongus in a. s̄ dicit antiquos dixisse que uel qua. sicut masculinū et neutz. In eodem nomine geminamus. ut quis uel qui quid uel qd. Et inuenitur illud femininū apud ūgilū dōntem Et qua cū puero ē amisse cura p̄ntis. Nūc autem non utimur illo nisi in hijs compositis. siqua. nequa. aliqua. nūqua. ecqua. et ita s̄m donatus qua uenit integre ad compōnem illorū s̄ corrūptē. s̄m

Consueuit multū dubitari de cō p̄ntianū pōnibus et sillabice adiectionibus huius nominis quis uel qui. unde de illis. aliquid h̄ dicam Scias ergo q̄ quis uel qui ē omnīū nominū cōfissimū. h̄ns se ad modum materie infinite. Unde p̄pter multitudinem officioz habuit multitudinem formarū et terminacōnū. ut p̄ diuisas formas et compōnes et sillabicas adiectiones explicita ipsius natura et confusio posset in aliquam certitudinem redigi et melius comprehendī. Habz ita xvi intercompōnes et sillabicas adiectiones. Cōpōnes enim sunt septem. siquis. nequis. aliquis. nūquis. ecquis. et unusquisq̄. quisq̄. Quis autēz habet quinq̄ adiectiones. quisnam. quispiāz. quis putas. quisquam. et quisq̄. Sed qui recipit quatuor adiectiones. scz quidam quis. quilibet et qui cūq̄. Unde ūsus. Cū quis nam q̄ piam sine q̄ cōiūge putas q̄. dam uis cūq̄ libet qui sine quis retinet. Cetera autem nomina interrogatiua uel in finia non recipiūt sillabicam adiectionem nisi vnā scz cūq̄. ut qualiscūq̄. quantuscūq̄. quodcūq̄ et similia. hec enim geminant. ut qualisqual. Et componūtur cū aliis. ut aliqualis. et recipiūt cū q̄ sicut diximus. nec ullam aliam h̄nt compōnez uel adiectionem cōmunem cū quis uel qui. Cōfussimū ergo inter nomina fur quis uel qui. vñ causz confusionis et infinitatis habet xvi intercompōsiones et sillabicas adiectiones. Ac cetera nomina interrogatiua non h̄nt nisi tres. ut cuiuscūq̄ aliquid et cuiuscūq̄ possessiua.

OE adubijs autē interrogatiuis uel infiniti-
uis. Dico qd vnū ex illis scilicet ubi recipit
xj intercompōnes et adiectiones. ut sicubi
neubi. alicubi. nūcubi. ecubi. ubiq. ubiubi. ubiuis
ubiūbet. ubiūq. ubiūam. Sed alia adūbia inter-
rogatiua uel infinita non hnt tot uarietates. preter
quo qua. vñ qz ista pnt xj intercompōnes et sil-
labicas adiectiones habere sicut ubi. nisi usus in
aliquibus eoz forsitan repugnaret. ut siquo. neq
aliquo. nūquo. ecquo. quocq. quoquo. quouifquo
libet. quocūq. quonam. Adūbiū uo tempale reci-
pit pauciores. qz non ē tante confusionis ut loca-
le. habet enim compōnes sex. ut siqñ. nequando.
aliquando. qñq. qñquando. qñcumq. Cetera autē
adūbia interrogatiua uel infinita adūbia non ha-
bent aliam compōnem qd nomina interrogatiua
a quibus dñdunt. geminant enim. ut qualiterq
ter. Recipiūt cumq. ut qualitercumq. et hnt eā-
dem compōnem. ut aliquater. Idem ē tenendus
in alijs. Inter adūbia siquidem confusissima sunt
localia interrogatiua. ut quo. qua. ubi. vñ. que
xj compōnes et sillabicas adiectiones pnt habere
Tempale autem recipit quinq. qd minus localibz
ē confusum et infinitū. s. plus alijs. Alia uero in-
terrogatiua adūbia non pnt recipere nisi tres cōpō-
nes. sicut interrogatiua nomina a quibus dñdūt

Querit quare interrogatiua sui infinita sui no-
mina sui adūbia subam siue locuz signitia re-
cipiunt sillabicas adiectiones. alia uero non. ut
quisnam. ubinam. s. nichil ē qualisnam uel quan-
donaz. Ad hoc dico qd alteraciones non adueniūt
nisi rei contente uel contnenti. et sic tantū substan-
tie uel loco. Et hac rōne interrogatiū substantie.
uel loci recipit sillabicas adiectiones et non alia in-
terrogatiua. Tempus enim licet uideatur alterari
qd mō est obscurū modo serenū. tamen hoc nō cō-
tingit rōne tempis ipsius sed aeris qui apprie se-
rens dñ uel obscurus. Accñtibz autem non adue-
niūt alteraciones. pmo accñtia sunt illa qd alterāt

OE si et ne queritur quare non componan-
tur cū iibis s. potius cum nominibus. Et
quare magis cū interrogacōne substantie
uel loci uel tempis. ut siquis. sicubi. siqñ. qd cū ali-
is infinitis. qz nichil est dictum siqualis uel siqua-
litrer. et quare magis cū quis qd cū qui. Ad hō dic-
mus qd sicut ubi potuit nō esse interrogatiū ita
non potuit p compōsicionem recipere cōiunctiones
qd cōiunctio signum ē diuisionis. que vniformitati
compōnis repugnat. Si tamen et ne hnt ut pos-
sint componi. cū quibusdam nominibus et adū-
bijs infinitis. et hoc ideo. qz inueniūt generalem
infinitatem in eis. In iibis autem non. At si obij-
ciatur de sisto et nequeo. qz uident componi a cō-
iunctionibus. Dicimus qd sisto est figure simplicis
Sed nequeo componi ex non et queo. et sic nul-
la cōiunctio pnt cum iibo componi. nec enaz cum
nomine. pter si et ne. Que ppter suam infinitatē
sunt applicabilia nominibus uel adūbijs infinitis
Quia sicut hoc nomen quis requirit duo uerba.
quando poni infiniti. ita ille due cōiunctiones si
et ne. et ita fuit apta compō ex illz pueniens. cuz
alijs uo infinitis componi nō pnt. ppter debilitatē
ipsoz. Si enim ē acquisitiua. s. ne repulsiua. dñs
autem acquisicō uel repulsiō ē substantie loco uel
tempis subiactis. et non ē accñtiū. que quidem
acquirūt uel repellūt. et hac rōne ille due cō-

iunctiones non cōponūtur cū alijs infinitis. vñ ni-
chil ē siquantus uel nequantus. Cū quis iō magis
componitur qd cū qui. qz quis habet plus infini-
tatis qd qui. et hō patet ex eo qd pñcipiū sibi dat
et qui traxit originem suam ab eo.

Sic etiam debet qd aliquis ex alio et quis
componitur. quasi ab alio quis Vnde non
est dicendum credo in aliquem deum. ne diuina-
tem ponē uideamur. Hanc compōnem habent ce-
tera infinita que interrogatiua sunt. ut aliquis.
alicubi. aliquando. aliquantū. et ita de similibz.
Et hoc ideo. qz omnis diuinitas a forma substan-
tiali uel accñtali puenit. siue illa designetur nomi-
naliter siue aduexbiallyter. sed non recipit eam qui
singulare. et hoc facit eius relacō que duo uerba
requirit. Si quis dicat. Et qui ē infinitū sicut qd
et ideo pnt componi cū alio. ut dicatur aliquis uel
aliqui. Dicimus qd alterū supflueret. qz non esset
cōntia inter vnū et reliquum. Magis ergo debuit
poni cū quis. eo qd habuit infinitatē sine ulla re-
lacōne. Num uenit ad compōnem quis. uel local
adūbij. ut nūquis. nūcubi. nunq. s. alia non siue
ni. et hoc ideo. qd nū querit de inherencia. ut num
fecisti hoc. Omnis autem inherencia dñ quidā lo-
cus respē substantie de qua fit sermo. Et ideo cō-
ponitur tantū cū interrogatiuo substantie uel loci
Cū qui autē non componitur. qz minus se habet
ad infinitatem qd quis. nec ipso interrogatiuo uti-
mur adeo frequenter ut quis. En componitur cū
quis ut ecquis. mutata n in c. Nec cuz alijs infini-
tis componitur. nisi forsitan ecubi. quod uidetur
similiter posse dici. Dicimus qd infinitas materie
magis excedit qd infinitas accñtis. qz anima plus
laborat in apñensione materie qd forme. et ideo
interrogatiū substantie magis recipit hoc adue-
biū en. qd interrogatiū accñtis ubi similiter pnt
recipere. qd adūbiū locale magis infinitū ē alijs Et
ob hoc habuit plures dñas qd alia adūbia. Cum
itaq anima plus in apñensione tante infinitatis
laboret. mento adūbium locale recipit en. ut ecq
et ecqua et ecubi. qd hoc adūbium en animā ex-
orat uehementer et magis applicatur huic inter-
rogatiuo quis. eo qd uehementiorem habz infini-
tatem. Nam qui ē nomen articulare. quis autēz n
Vnusquisq autem componi ex vnus et quisq
Sed hec compō nulli alijs cōuenit nisi infinito. v-
nitas enim ē solius substantie p se. Accñtis autem
per aliud. Quisque ergo colligit et distribuit sicut
dñs. S. vnus quasi pñtiū. ut sit sensus. vnusquis
q. i. quisq p se. Quisquis geminatū componitur
et hoc faciūt reliqua infinita. preter cur et quare
ut qualisqualis. ubiubi. quandoqñ. Hoc autēz iō
contingit. qd infinitas addita infinitati auget cō-
fusionem. et sic introducit cū distribucōne collec-
cōnem. siue multitudinem. s. non debet geminari
relatiū in eo casu huius nominis. ubi infinitū a
relatiuo seceñitur. Nichil ergo dictum ē quiqui q
que. quodquod. ne includi relacō gemina uideat
At si a relatiuo nō seceñitur infinitū pnt per om-
nes casus geminari. sicut uidemus in alijs infini-
tis. Et ita pnt dici cuiuscuius. cuiui. sicut dicimus
qualisqualis et qualiquali. Potest ergo quisquis
in quolibet casu geminari. tam in singulari quam
in plurali. sicut qualisqualis et quantuquantus si
usus haberet. Vnus tamen nō habet nisi dñsquis
quidquid et quoquo. et hoc tenemus cōmuniter

Nec ē ibi s̄m rōnem uis aliqua facienda. nisi ubi infinitum a relatiuo seceritur.

Eprem p̄dē compōnes adiūgunt̄ reliquis terminacōnibus huius nominis quis t̄z in singulari q̄ in plurali. p̄ter vnusquisq; quod non habuit pluzale. causa huius nominis vnus. Credo tamen q̄ posset dici vnaqueq; menia. et vneque q̄ scale. et p̄ter quisquis s̄m usum. Nec vllē ip̄ius compōnes uel sillabice adieccōnes h̄nt qui in ablatiua singulari. nec quis in d̄cō et ablatō plurali. quod contigit ex debilitate simplicis. qm̄ iste ablt̄is qui ē in rarissimo usu. Eodem mō quis d̄at̄ius et ablt̄is pluralis. Debilitas enim simplicium sepe naturam impedit compositorū.

Que autem postponuntur huic nomini quis ul̄ qui. magis videntur esse sillabice adiectiones. ut supra dictum ē. ut quisnam. quispiam. &c.

Nota etiam h̄. q̄ sicut dicit ps̄ in xij li. ubi agit de figura pronominis. Quatuor sunt sillabice adieccōnes. que adiūguntur p̄nominibz. sc̄z met. de. pre. ce. Met additur huic pronomini ego p̄ omnes casus. excepto genitō plurali. Additur etiam huic p̄nomini tu p̄ omnes casus. excepto genitō plurali. et excepto ntō et utō singularibus quibus non apponitur met simpliciter. ad diffentiam huius ubi timeo times timet. Sed interponitur hec sillabica adieccō te. et d̄i tute met. ul̄ additur aliqñ hec sillabica adieccō te sine met. et d̄i c̄i tute. Luc̄ in primo. Accipe p̄terea q̄ corpa tute necesse est. Idem in eodem. Tute met a nobis iam quous temp̄e natū. Additur etiam huic pronomini sui p̄ om̄s casus. ut suimet. sibimet. semet. Pre qñq; additur ablatiuis femininis possessiuorum p̄nominū. ut meap̄te. tuap̄te. suap̄te. nostrap̄te. uap̄te. Sciendū tamen q̄ et met et te adiūnt̄ sū p̄dictis p̄nominibus. ul̄ discretionis causa plezū q̄. ul̄ significantie. ut terentius in adelphis. Ego met rapui. Intelligitur enim ego et non alius. Cicerō. Pro miurena quid ē quod cū admoneris. qñ tam tute noris ita et saluras. Tute dixit p̄ tuip̄e p̄ te et non aliū. Ce addebatur huic p̄nomini hic hec hoc p̄ omnes casus apud antiquos. et dicebatur h̄ce. hec̄ce. hoc̄ce. p̄ duo c. Nunc autē addit̄ eidem p̄nomini in h̄is casibus qui in s̄ desinūt. uphonte cā. huiusce. h̄isce. hosce. hasce. Necnō illicce dicebant antiqui. Vñ illi quasi apocopa facta in fine fuit attentū. Itēz illiusce. istiusce. illucce. istucce. ueteres dicebant. Tēte papinano. qui de orthographia hoc dicit. Et concludit ps̄. h̄ ergo hoc est met. te. pre. ce. adieccōnes esse ipse sensus arguit. qui nullus in h̄is sepat̄is p̄t inueniri Ergo egomet. tute. suap̄te. huiusce. minime d̄nda sunt composita. q̄ adieccō si sepetur nichil signare posset p̄ se. Scias etiā q̄ de heccine cum deberet dici heccene p̄ e. q̄ ce ē sillabica adieccō. q̄ additur ad hec. s̄ mutatur q̄ in j. et ne est d̄cō p̄ se et ponitur pro an̄te declinat̄e n̄m̄.

E casu ammō dicendū. Sed q̄ declinacō p̄ casum cognoscitur. ideo prius q̄ de forma cōne casuū determinē. aliqua de declinatio ne dicaz. Scias ergo q̄ declinacōnes nominū sunt quinque. sc̄z prima. secūda. t̄cia. quarta. et quinta et cognoscunt̄ p̄ casum. Vñ nō oportuit q̄ assignaretur declinacō p̄ acc̄ntē nominū. Cognoscitur autem declinacō maxime p̄ ḡm̄ et etiam datiuū Prima declinatio ē cuius genit̄is singularis desin

nit in ae dyptongon. et d̄tis in ae. ut poeta poet̄e poet̄e. Secūda declinacō ē cuius genit̄is singularis desinit in j̄ prod̄. et d̄tis in o similiter prod̄ ut dominus d̄ni domino. T̄cia declinacō ē cuius ḡtis desinit in is correptam. et d̄tis in j̄. ut mater̄ matris matri. Quarta ē cuius genit̄is desinit in ul̄ prod̄ et d̄tis in si diuisas. ut h̄ uisus. huius uisus. huic uisui. Quedam tamen neutra desinūt in u. et sunt indeclinabilia in singulari n̄o. ut h̄ cornu. huius cornu. huic cornu. Quinta uero ē cuius genit̄is desinit in ei et d̄tis similiter in ei diuisas. ut hec res huius rei huic rei. Predicta p̄nt comprehendī b̄uiter in hoc ūsu. ita q̄ pro qualibz sillaba sumatur vna declinacō. s̄ ordinem. Se minis us ei genitiuus desinit omnis.

Nunc circa declinacōnes p̄dēas aliqua dubia moueamus. Quero ergo p̄mo. cur in prima declinacōne ul̄ quinta nullū nomen neutri generis inueniatur. sicut testatur ps̄ in vj li b̄ a. Ad hoc dico q̄ qualitas uocis erat contraria. q̄ cū omnia nomina neutra que regularitatem seruant in plurali numero desinant in a oportuiss̄ q̄ nt̄is singularis et nt̄is pluralis p̄me declinacōnis habuissent eandem terminacōnem in neutro genē. qñ ambo desinissent in a. quod contra rōnem fuiss̄ q̄ neutz pluzale debz a qualitate uocis sui singularis differre. Nec etiam nt̄is pluzal̄ p̄me declinacōnis potuisset in a desinē. q̄ s̄m hoc ḡtis pluzalis non habuisset a añ rum. Item dico q̄ p̄ma declinacō ē appropriata tantū masculino et feminino generi et cōmuni. et in hoc ē p̄ncipalior alijs declinacōnibus. sicut masculinū et femininū p̄ncipaliora sunt alijs generibus. et hoc patet in genitiuo p̄ime declinacōnis. qui desinit in ae dyptongū. q̄ iste due uocales naturam maris et femine demonstrant. Nam mares nascentes p̄mo p̄ferūt a. s̄ femine e. quod a p̄mis p̄ntibus contraxerunt quoniā. A dat adam genitor. e parit eua parens Si obijciatur de hoc nomine pascha. quia inuenitur hec pascha &c. dicimus q̄ abusus ē. nec vnq̄ inuenimus in pluzali n̄o p̄me declinacōnis. debet ergo p̄pe declinari h̄ pascha. huius paschis. Idem dicimus in quinta declinacōne. q̄ oportuiss̄ nominatiuū pluzalem desinē in a. quod erat contra naturam q̄ntē. Preterea quinta declinacō non habet nisi vnā terminacōnem. vñ nec p̄prie debuit nisi vnū genus habere et magis femininū p̄pter hanc uocalem e. que ē signum diuisionis.

Queri etiam p̄t. quare non habeamus adiecti uū omnis generis in ntō singulari alicuius declinacōnis nisi t̄cie. Item queritur quare nullum adiectiuū sit quarte uel q̄ntē declinacōnis. Ad h̄ dicimus. q̄ ideo nullū nomen adiectiuum p̄t esse in n̄is aliaq; declinacōnū. q̄ nullam formā in eis posses inuenire sup̄ quas cadunt masculinū femininū et neutz diuisim. q̄ nec simul concurrere poterūt. Et hec eadem est rō quare nullū nomen adiectiuū sit quarte ul̄ q̄ntē declinacōnis. T̄cia uo aptissima fuit cuilibet generi. p̄pter multitudinem terminacōnū quas habet. Idēq; causa sue dignitatis mediū locū inter declinacōnes possidet. Quedam uero mobilia sequūtur regulam secūdi mōi p̄nominū. ut vnus. rotus. solus. ullus. alius. uerz aliter. q̄ ul̄ faciunt discrecōnem. ul̄ ueniūt ad expōnēdis discrecōnis. et sic h̄nt cū p̄nominibus qñdam affinitates. vñ in genitō sunt omnis generis

et datiuo. sicut pronomina secundi modi. Aliquot tamē adiectiua tercie declinationis habuerūt mobilitatem trium generū. ut h̄ alac̄. h̄ alacis. hoc alacte. ne tercia declinatio videretur insufficienti habē. et magis data fuit masculino h̄ terminacō er. et feminino is. et neutro e. q̄ in adiectiuis mobilibus sepe masculina desinunt in er. ut miser et sacer. vñ altera terminacō que quondā fuit communis in illis nominibus. q̄ ut dicit ps̄ in vij li ubi agit de ablatō tercie declinacōis desinente in i. Olim dicebatur h̄ et h̄ celer ul̄ celeris. h̄ celere. Oportuit q̄ remaneret sub feminino genē tantū q̄ fuit masculino generi spoliata. S̄ in e cor̄ de finit neutū. q̄ in is nullū nomen omnis generis in nō casu p̄t esse. ut dicit pristinus. et ideo oportuit neutū abiam formam h̄re. et maḡ in e. quia is correpta dicit nūq̄ transit nisi in e correptam restante ps̄. ut fortis forte. Preterea in e correptā nullū nomen latinū desinit. nisi neutri generis ut mare et p̄neste. Et sic pater quare masculinū in er. et femininū in is. et neutū in e desinat. h̄ aut sunt nomina que faciunt masculinū in er. femininū in is. neutū in e. s̄m grecos Siluester uoluer alacer q̄ saluber equester. Campester celeber acc̄ q̄ celer q̄ pedester. Horū bis quinq̄ tenet hic er bec is et hoc e.

Qonsuevit etiam dubitari. cur nullū nomen quinte declinacōis sit masculini generis. preter dies et merdies. s̄ potius sunt fe. ge. S̄ hoc supra determinatū ē in c de genere. b.

Queritur etiam quare mobilia p̄me et secūde declinacōis non sunt omnis generis cōiunctim. nisi in dō et ablatō plurali. ut albis. Ad h̄ dico q̄ prima declinatio non potuit habere ge neutū. ut sup̄ dictum ē. Secūda uero habet neutrum in us ul̄ in um. ut uulguis et templum. Neutrum uō secūde declinacōis non concurret masculino et feminino simul. nisi in dō et ablatio plurali. ut albis. q̄ in hijs solis casibus cōmunicant sua genera. et penitus ad cōmunitatem reducūt. In utraq̄ enim dt̄is et ablat̄is desinūt in is producta ut porcis et asinis. exceptis paucis femininis ut anima animabus. formant̄ etiam similiter ab ablatiuo p̄ducto. ut ab hoc poeta. in poetis. et ab hoc asino. in asinis. Et ē hoc de rōne. q̄ sicut a2s diuidit ita colligit. Vñ oportuit q̄ masculinū et femininū et neutū que in nulla alia forma p̄me ul̄ secūde declinacōis simul concurrebant in hac terminacōe is finaliter conuenirent. Que forma ob hoc fuit cōmunis p̄me et secūde declinacōi et magis tracta fuit a secūda. p̄pter hanc uocalē i. que p̄pria ē secūde declinacōis. In illa enī forma concurrūt masculinum et neutū ex p̄te secūde. et femininum ex p̄te p̄me. Rō autem talis cōmunitatis inuinitur in donato. qñ pueris d̄i albi alba album ē p̄me declinacōis ex p̄te feminini secūde ex parte masculini et neutri.

Quius ut dicit ps̄ in v li. Est declinacō nominis ul̄ aliarū casualium dōcōnum. que fit maxime in fine. Ordo q̄ naturalis casibus datus ē. quippe nt̄is quem primū natura p̄tulit ipse sibi locū p̄mum defendit. Vnde ubi quoq̄ intransitiue iste quasi egregius adheret. Genit̄is secūdum locū sibi defendit. h̄ quoq̄ naturale vinculū generis possidet. et nascitur a nt̄o. Generat autem omnes obliquos casus

sequentes. Datiuus qui magis amicos cōuenit. terciū locū tenet. eo q̄ ul̄ eandem habet uocem cu3 genit̄o. ul̄ unius abiectione uel mutacōe h̄e ab eo fit. Qui uō magis ad inimicos p̄tinet. i. accusatiuus quartū extremū locū apud grecos obtinuit. Vt̄is quippe imperfectior ceteris esse uidetur. Nisi enim secūde p̄sone cōiungi non p̄t. cū sup̄iores q̄ tuor omnes p̄sonas possint complecti figurate ad iuncti p̄nominibus. ut ego pristinus scribo. Tu pristinus scribis. ille pristinus scribit. et cetera. Similiter ablat̄is tribus adiungitur p̄sonis. ut a me pristino accipis. a te pristino accipio. ab illo ps̄ accipit. Nō egent autē nomina p̄nominibus. q̄uis omnes circūeant p̄sonas. Si cum uis aut substantiuis ubi cōiungant̄. ut uigilius nominor ul̄ sum. uigilius nominaris ul̄ es. uigilius nominatur ul̄ est. Igitur ablat̄is prius ē roma nox. Nūc de p̄cedō casu formacōis uidēam9

Quarta declinatio ut uult ps̄ in vij li a. habet terminaciones in nō tres. a. au. eo. Et habet illas h̄as terminales. scilz a et s. In a tam latinorū q̄ grecorū. tam masculinorū q̄ femininorū et cōmuniū. In as uero et m es grecorū tantū et masculinorū. ut hic scriba. poeta. h̄ roma. musa h̄ et h̄ aduena. h̄ eneeas. h̄ enchises. Cuius genitiuus et dt̄is in ae dyprongon desinit. et p̄res habent syllabas nt̄o. ut h̄ poeta. huius poetae. Huic poetae. hic eneeas. huius enee. h̄ enchises. huius enchise. Et in vj li. in p̄ncipio dicit ps̄. In a desinētia nomina p̄me declinacōis. siue latina siue greca. masculina ul̄ feminina ul̄ cōmunia addita ē in ae dyprongon faciūt genitiuum. ut hic scriba. huius scribe. h̄ musa. huius muse. Inueniūtur etiam quedam ex cōmuniibus. etiā neutro gen̄i ad iuncta. sed figurate p̄ allothecam. ut aduena man op̄iū. ¶ Valerius autē maximus in ij moralium ponit. alienigena studia. quod p̄ma declinacō nō habet. Nullū enim neutū nec p̄me nec quinte declinacōis p̄t inueniri. nec idem esse singularis nominatiuus neutri generis in a desinens. et nominatiuus pluralis. s̄ antiquissimi hic alienigenus h̄ alienigena. et h̄ alienigenus dicebant. ex quo p̄t esse hoc plurale. necnon cetera similiter a genere composita p̄ferebant. caprigenus. terrigenus. taurenus Et subdit post pauca ps̄. Ciusdem. i. p̄me declinacōis femininū genitiuū ē in as more greco solebant antiquissimi terminare. Vnde adhuc paterfamilias et materfamilias pro familie solemus dicere. et frequens h̄ habet usus. Dicitur tñ et p̄familie. et p̄ressamilie et familiaz et familie Que uero desinūt in es ul̄ in as. mutant es uel as in ae dyprongum. et faciūt genitiuū. ut h̄ andreas. huius andree. h̄ enchises. huius enchise. Inueniūtur etiā terminaciones in prima declinacōe in am et in e s̄ grecos. ut adam. Que ūsa in e faciūt genitiuū huius ade. et similiter datiuū. quia dt̄is similis ē genit̄o. et omnes alios casus habet similes ipsi recto. Que uō desinūt in e addita es. faciunt genitiuū. ut libie libies. et accusatiuus in em ul̄ in en. Alios uero casus habet pares recto. unde quia hec due forme nō sunt lanne in omni casu ultima acuitur. Item dicit ps̄ in vj. b. In e proō greca sunt feminina. et ul̄ grece declinantur. ut libie libies. ul̄ mutata ē in a in nt̄o et accepta ē fa ciūt in ae dyprongum genitiuū. ut belena belene

libia hīae. Accūs ac dyptrongum genitū siue dñ
 murat in am. ut poete. hūc poetaz. muse musam
 frequentius tamen inuenimus in grecis nomi
 nibus in as et in es terminantibus accusatiui gre
 cū pferre autores hūc enean. hūc enchilē per n
 Romane tñ dēdmacōnis rō. exigit hūc enea et
 hunc enchilē dicere p m. Vtūs pme dēdmacō
 nis in a corruptam effertur. ut poeta. Nisi sit gre
 cū. et apud grecos pducens a. fuet eandem etiam
 apud nos pductam. ut enea. Est tamen qñ in es
 prod terminantiū grecorū utis in e longam exit
 fm grecos. ul' communiter ul' poetice. ut achate
 enchilē. Abltūs huius dēdmacōnis in a pductaz
 desinit. ut ab hoc poeta. Est autē qñ hūc quoq
 poete in e prod terminant in grecis nominibus.
 que datiuū grecū in E finiunt. ut uigil in j encid
 Vno graditur comitatus achate. pro achata.

Aominatiuus et utis plural' pme dedi simil
 ē genitō et dñ singulari. Nam p ac dyptrō
 gum pferuntur. ut hij et o poete. Otis pluralis
 eiusdem dēdmacōnis fit addita ablatiuo singula
 ri rum sillaba. ut ab h poete. hoū poetaz. Prod
 oniz a tam in ablatiuo singulari q in genitō plu
 rali. Et notandū q omnes casus tam singularis
 q pluralis numeri. pares hnt nūo sillabas in hac
 dēdmacōne. excepto genitō plurali. Dic eniz abū
 dat vna sillaba. Est autē qñ hūc quoq p concisi
 onem pferunt. et maxime in compositis. et in pa
 rtonomicis. ut grauigenū p grauigenaz. caprige
 nū p caprigenaz. omnigenū pro omnigenaz. Et
 celicolū p celicolaz. et trinudinū p trinudinaz
 eneadū p eneadaz. dardaniōū p dardaniidarum
 Otis et ablatiuus supradct dēdmacōnis mutant
 a extremā ablatiu singularis in is prod. ut poe
 ta. hijs et ab hijs poetis. Inueniūtur quedā pau
 ca tamen feminini generis que ex masculinis tñs
 figurant non hntibus neutra. que et animalium
 sunt demonstratiua naturaliter diuisus genus ha
 bentia. que dñtie causa abltō singulari bus sumē
 tia faciūt datiuū et ablatiuū pluralem. quod nul
 lia alia habet dēdmacō in bus terminans supdic
 tos casus. ut a longam in eis penul' habeat. Vt
 hijs uacabus. filiabus. deabus. equabus. mulabz
 asinabus. Oazcus caro. in originibus dotes filia
 bus suis non dant. et filijs tamen in eodēz genē
 dictuz ē. Ennius in endromeda. filijs ppter te ob
 iecta sum innocens nerei. Item inueniūt uacos pro
 uacabus. et asinis p asinabus in pmo reg. Gabz
 et p eis dñtie causa ennius protulit in iij analiū
 Oulta tñ alia teste ps contra regulam uicose et
 in hijs et in alijs casibus uetustissimi protulisse
 inueniūtur. in quibus non sunt pmitandi. Ambe
 etiam et due quāuis nulla simili dñtie causa co
 gente. similem hnt datiuū et ablatiuū. ambabus
 duabus. Quamq genitiuum ambaz duaz faciūt
 De sup dictis nota usus mgtāles. A ueniens ex
 us sine neutro transit in abus. Nec animatorum
 sunt discernentia sexuz. Accūs quoq pluralis fit
 addita ē abltō singulari. producit enim. ut hos
 poetaz. De pñonomico autē pme dēdmacōnis
 formatione sup dictum est. *De pñonomico*
Secunda dēdmacōnis habet tres hās terminales. scz r. s. m. Ter
 minacōnes uero habz nñ sex. er. ir. ur. us
 eus. vm. In er masculinoz. tam latinoz q grecorū
 ut caper capri. hiber hiberi. quod per apocopam

extreme sillabe prolati. solū in hac dēdmacōne
 prod er. et ab eo compositū ut celtiber celtiberi
 Celte enim dñr galli et hiberi hispani. In dicunt
 celtiberi mixti ex utraq gente populi. Vñ lucan
 Et celte miscentes nomen hiberis. Didit tamē et
 hiber hiberi pro hispanus. et hiber hiberis qñ de
 illa gente loqmur. que ē iuxta armenios Et hibe
 rus hiberi fluuius. Lucanus in iij. Qui pstat eis
 aufert tibi nomen hiberus. In ir etiam ul' in ur
 tantū latinoz et masculinoz. ut uir uiri. satur sa
 turi. In us latinoz et grecorū masculinoz et femini
 noz neutroq. ut h homerus homeri. h opillus
 huius opilli. h uulgus huius uulgi. In eus grecorū
 tantum masculinoz. ut h orpheus. huius orphoi
 In vm neutroq tantū tam latinoz q grecorū. et
 figurate femininoz. apud comicos. ut h regnum
 huius regni. h peliū huius pelij. h glicetium hu
 ius glicetij. h sophronium huius sophronij.

Oenitiuus secūde dēdmacōnis in omni nomi
 ne 3 longa terminatur. s; in quibusdam pes
 habet sillabas nō. In quibusdam vna sillā abun
 dat. In ir et in ur et in eus desinentia semp vna
 sillaba vincit in genitō. que et penul' buem hnt
 ut triuir triuiri. satur saturi. nisi poetica productō
 fiat in grecis. ut tidei. In us iō et in vm pes hnt
 sillabas. ut uigilius uigili. pmus pmi. templū tē
 pli. frequēter tamen inuenimus ueteres in huius
 comodi gñs. i. geminantibus 3. subtrahē alteram
 ex hijs. Virg in pmo eneyd. Dic cū ille iubez pa
 tani sedes q locauit. p patanij. Idem in buē. Nec
 spes libatis erat nec cura peculi. p peculi. Itē in
 uenit tuguri p tuguri. od p ocl. antoni p anto
 nij. h autē faciūt met cā. Nunq enī mmores uult
 habere sillabas gñs nō. In er ergo tantū desine
 tia ancipitem hnt regulam gñ. in alijs enim abū
 dat. ut lucifer luciferi. amig azmigen. prosper p
 spen. in alijs non abundat. s; pares habet. ut me
 nander menandri. sacer sacri.

Datiuus et abltūs singularis secūde dēdmacō
 nis fit a genitiuo mutacōne extreme 3 in o
 prod. ut huius luciferi. huic et ab h lucifero. Est
 tamen qñ etiam grecō dñ in nominibus in eus
 facientibus nominatiuus uti solent antiqui. Virg
 in bucol. Orphi talliopea limo formosus apollo.
 Et oportet scire in hac dēdmacōne q omnes ob
 liqui casus tam singulares q plurales eundēz nu
 mez sillabaz fuant quem gñs singularis. absq
 genitiuo plurali. qui vna sillaba uult supare. nisi
 p concisionem pferatur. ut dēū pro deoz. Vñ dij
 et dijs cū p monosyllabis ponuntur p sincerissim
 sunt accipienda e et 3 in vnam sillabam. ueteres
 enim i finalem que ē longa p ei dyptrongum scri
 bebant. Longas autēz uocales uetustissimi etiā ge
 minare solebant. Que iō fm analogiam pferun
 tur. i. dei et deis dissillaba sunt. Lucanus in ij. O.
 utinam celi q deis heredi q liceret. Idem accidit
 et in pnomine ei et ij. eis et ijs. e quibz illud ap
 paret. q uetustissimi ut sup diximus p vna lon
 ga uocali solebant duas scribere. Ecce enim uesti
 giū antiquitatis in hijs adhuc fuatur. cuz due i.
 p vna ponant. tam in supdicti nominis q pno
 minis trinis casibus. ut ij dij. ijs dijs. et ab his di
 is. ij ijs ab ijs. Nam si dicat dei. deis. a deis. Ei. e
 is. ab eis. dissillaba sunt. sicut ostēdimus. Puto au
 tem q in his quoq dñtie causa fuata ē gemina
 cō i. ne si di et dis. et 3 et is dicamus. dubitatō si

at significacōis. Nam di etiam ip̄d est. et dis ip̄d
est. et i et is sunt ūba. Itaq; in compōne eide[m]
eisdem p̄ vnā 3 scripsisse. q; nulla confusio sit sig
nificacōis. inueniuntur pro eide[m] et eisdem

Accusatiuus quoq; a genitō sit mutacōne i m
ym. ut huius pami. hūc priamū. tidei tideū.
In huiusmodi tamen nominibus. i. in eis des
nentinibus greco mag; accusatiuo utitur auctores
Virgilius in viij eneyd. Et amicū crethea musis
crethea musarū conitēz. Inueniē tamen in usu et
in vni accūs huiusmodi nominū. Cicero de na
tura deorū tercio. theseum ypolitū. Et scias q; om
nes obliqui casus sequūtur genitiuū. Vtū tamen
sequitur nominatiuum suum.

Accusatiuus secūde declinacōis qñ in r ul' in m
finitur. ntis simlis ē ei. ut h lucifer. O luc
fer. Hoc templū. O templū. Virgilius. Cū paulo
añ timbre. nominatiuū ptulit. Orox uocatiuum
timbre posuit in x. Glancia laude timb; q; simili
ma proles. Et tibi timbre caput euandrius abstu
lit en sis. Sed non ē hic uocatiuus a ntō in er des
nente. s; in us accipiendus h timbreus o timbre. So
let enim poeta huiusmodi nomina sepe tam in
er q; in us proferre. teucer teucrus. euand; euan
drus. Virgilius in x. Pallas euander in ip̄s oīa
sunt oculis. Item in ix. Tūc rex euandrus romane
conditor ardis. Notandū tamen q; plantus a puer
ntō. uō puere dixit. in m̄carore egomet mem̄or
tu puere abi. Nūc intus oclis. Idem in cuculio
ne. Cedo puere si num quid facturū es iam scies
Quod quibusdam a ntō puerus rectius esse uidet
Si uero in eis desinit ntis. mag; grecū suamus
uocatiuū. Oracius in p̄mo smonū. Pentheu rec
tur thebau. Probo tamen et alijs artū scriptori
bz. et o penthee posse dici. s; latinaz analogiā pla
cet. quod in usu non inueni. In us uo terminā
tia si sint ppria 3 añ us habentia. abiecta us faci
unt uocatiuū in 3. ut h iuglius. o iugili. Nec tam
radem etiam in e proferbant antiquissimi. o uir
gilie mercurie dicentes. Juniores autem breuitate
gaudentes. per abosionem extreme lrē ptulerunt
p iuglie iugli. et p mercurie mercuri. Oracius in
p̄mo carminū. Mercuri secūde nepos atlantis vñ
accentus p̄fecti uñ in hijs suatur. Si enī in hijs
non esset abscisio. debuerūt huiusmodi uñ. i. q;
in 3 desinentes pñl correptam hñt. antepñl acue
ut iugli. mercuri. martiri. quod minime licet. nam
pñl accumus. In abscisionibus enī si ea uocalis
in qua ē accentus integra manet. suat enī accen
tū integ; ut audiuit audit. uzāis uzās. illicte il
lic. De pompeii et uulrei et gai et similibz uñs q; 3
loco consonantis añ us hñt in ntō. dubitāt. utq;
3 extrema p uocali an p consonante sit accipiē
da. quō in alijs casibus. quod magis more antiq;
rōnabilius esse uidetur. Nam solebant illi non so
lū in p̄ncipio. s; etiam in fine sillabe ponē i loco
consonantis. Id q; in uetustissimis inuenies scrip
turis. q̄tiens inter duas uocales ponit 3 ut eijs
pompeijus uulreijus gaijus. quod etiam omnes
qui de lā curiosius scripserunt affirmant. Necnō
etiam metra oñdunt quod dicimus. Et regule ip
sius rō in supradcō uoc. Omnis utis in i desinēs
vna sillā mmor debz esse ntō. ut salustius salusti
ergo si pompeius et uulcius trissillā sunt in ntō
in uō bisillaba esse debent. quod nō p̄t fieri ni
si 3 loco consonantis accipiatur. Vñ illud quoq;

possumus scire. q; bene quoq; cui pro monosilla
bo accipiūt metrici et huic. Omnis enim gñs in
ius desinens. vna sillaba uult supare suū datiuum
ut ille illius illi. Alter alterius alteri. Alius quoq; p
duo 3 debuit esse gñs cā dñ q; ē aliq. s; ul' hiatus
causa. uel quia inter duas uocales i uocalis esse
ñ poterat. vnam tantum 3 habuit. Datiuus au
tem loco consonantis eam accipi prohibebat. quo
niam ip̄s duplicat uocalem. Et credo differentie
causa. ne ali ūbum infinitū esse putaretur. uetus
tissimi tamen similem genitū nominatō posuisse
inueniuntur. s; accentu differt. quippe dicūflectit in
genitō penl. Cecilius in vj. Nullius abus rei nisi a
micie eoz causa. Ei quoq; cū rōnabiliter mono
sillabū esse dēret. cū gñs eius sit dissillabz a poetis
p dieresim p̄ferri inuenitur dñtie causa. ne si mo
nosillabū sit interiectō esse putetur. ut iuglius in
ij eneyd. Ei michi qualis erat quantus mutatus
ab illo. hec tōre. Q; autē pompeii uulrei et gai et
similia 3 fualem et añ eam uocalem pro vna sil
laba hñt. usus quoq; consumat. Oraē in 1 eplaz.
Duxus ait uulrei nimis attentus q; uidens. uulrei
dissillabū accepit s; analogiam. Alia uero omnia
in us desinentia masculina seu feminina. comūsa
us in e faciūt uocatiuū. ut hic p̄amus. o priame
pius. o pie. Excipitur vnū. quod tam in e q; in i
facit uñm. q̄uis sit appellatiuū. o filie. o fili. Est tñ
quando ntō quoq; in us terminante. p uocātō. suū
metri sue euphonie causa utitur. Virgil' in viij
Coniēg hespidū fluuij regnator aquarū. Lucanus
in ij. Degener o populus uix secula longa deorū
Sic mezuisse uenis. Quotidie etiaz ecclesia cantat
Sanctus sanctus scūs. dominus deus sabaoth. pro
scē et dñe et de. Item agnus dei. pro agne.

Accusatiuus pluralis et utis secūde declinati
onis. tam masculini q; feminini generis. in
3 finitur. et ē similis genitō singulari. ut huius doc
ti. hij et o docti. In neutris uero extreme 3 genitū
singularis mutant in a. Buem facimus nēm accu
satuū et uocatiuū pluzalem. ut huius templi. h
et o templa. huius muniij. h et o munia. Alij uo
casus pluzales in tribus generibus comūne pos
t gñs quidem in omni. Vident regulam
genē sit ab ablatō singulari. assumēte rū. ut
ab hoc uiro. hoz uiroz. Ab hac platano. harum
platanoz. ab hoc templo. hoz temploz. Inueniē
tamen p concisionem medie sillabe masculinorū
plezq; nominū que neutra non hñt. Hunc casuz
p̄sentes maxime poete. Est autem etiam apud
ueteres prosam scribentes idem inuenire. sed raro
Virgilius in i eneyd. Item celo clamor q; uirum
stndor q; rudenciū. p uiroz. Inueniē etiam medi
minū p mediminoz. deū pro deoz. diuū p diuo
rum. muniū pro muniōz. libez p liberoz. iugez
pro iugez. dñ tamen h iuger iugenis. Vñ iuge
nabis in iij. Iugentibus paucis lūbos donare dictis
Quod et in p̄nominibus quoq; fecerūt antiq;. me
um p meoz. tuū p tuo. nzn̄ pro nzo dicentes

Datiuus et abltūs pluzales secūde declinacōis
hñt similiter ab abltō singulari mutacōne o
finalis in is longam. ut a uiro uiris. et ab hijz u
ris. Inueniunt tamen pauca inaequalem hñtia de
clinacōne ut uas in singulari numero tercie decli
nacōis. h uas. huius uasis. In pluzali uero secun
de. h uasa. hoz uasoz. hijs et ab hijs uasis. festo
rum etiam nomina diez. in a desinentia. semper

plurazia. qm̄ quidez tam f̄ formā secūde q̄ tercie p̄ferūt. Datiuū uero et ablatiū f̄m̄ terciam. Vt h̄ uulcanalia. horū uulcanaliorū uel uulcanaliū. h̄is et ab his uulcanalibus. Similiter saturnalia. florālia. compitalia. quinquatria. ¶ Sūt tamen quodā nomina quorū aliqui casus in usu desinūt. quos quous f̄m̄ analogiam possumus proferre. Tamen q̄ apud auctores non inuenimus. recusandos puto. ut huius tibi. et ab hoc tabo. Ceteri uero casus in usu non facile inueniūtur. maria. eia. vma. orōa. mella genitōs et dōs plurales in usu raro habent. Nisi apud uetustissimos. apud quos multa p̄terita deficientia inuenies. oportet ergo scire q̄ de analogie rōnem. usum tamen auctōrū magis emulari. Duo p̄terea et ambo genitiuos quidem et actōs f̄m̄ hanc dedinacōnem p̄ferunt duorū et amboiū. duos et ambos. quous in neutro dñtie causa duū soleat dici. dōs uero et ablatōs in buo terminant in omni genē. duobus. duabus. duobz ambobus ambabus ambobus.

Accusatiuus pluralis secunde dedinacōnis in masculino et feminino genē fit ab ablatiui singulari addita s. a. docto doctos. a platano has platanos. Neutra enim semp̄ accusatiuus habent similem nominatiuus et uocatiuus.

Ora h̄ q̄ nomina secunde dedinacōnis desinentia in us sunt masculini generis. ut dñs. p̄ter nomina p̄pria ciuitatū uel insularū. ut damascus et pontus. et p̄ter nomina p̄uinciarū. ut egiptus. et p̄ter nomina arborū uel herbarū. ut quercus et rōpus. et etiā methodus et athomus. q̄ sunt feminini generis. ¶ De nominibus arborū excipiūtur dumus. rubus. que sunt masculini generis. Philosophus et philocalus sunt cōmunis generis pelagus et uulgus apud mōdicos in singulari numero sunt neutri generis. In plurali uero masculini generis. Inueniūt etiā h̄ uulgus et h̄ pelagus in masculino genē. Pus et uirus sunt neutri generis et indecli. Paradisus et infernus sunt masculini generis. licet quidam dixerūt q̄ feminini. Et p̄ter illa que continent in his uisibilibus m̄ḡalibus. Artus dyprongus nardus costus q̄ f̄sclus. Alnus cristallus sinodus balanus quoq̄ uānus Carbasus atq̄ colus abissus humus quoq̄ borus. Nijsho remus bissus iungatur et ipsa papius. que sunt feminini generis. ¶ Postq̄ fecimus mencōnez de genē nominū desinentiis in us secunde dedinacōnis. Nūc etiā dicamus de genere nominū desinentiū in us tercie et quarte dedinacōnis. Scias ergo q̄ nomina tercie dedinacōnis desinentia in us sunt neutri generis. ut corpus corpis. Et pectus pectoris. P̄ter mus et lepus que sunt mas ge. uel dic q̄ lepus ē promiscui generis sub articulo masculino. Et p̄ter grus sus et ligus. Que sunt cōmunis generis. Vetus intercus sunt omnis generis. et p̄ter dyprongata. ut laus et fraus. et producentia penl̄ crescentis genitiui. ut utus ututis. et tellus telluris. et p̄ter uenus ueneris. pecus pecudis. q̄ sunt feminini generis. h̄ pecus pecons ē neutri generis.

Nomina uero quarte dedinacōnis in us desinentia sunt masculini generis. ut uisus et auditus p̄ter nomina arborū. ut quercus. laurus. que sunt feminini generis. Et p̄ter illa que continentur in his uerbis. Porticus atq̄ tribus nuius manus aut anus pus. Sic acus atq̄ domus penus specus excipe focus. que sunt feminini generis. Specus

camen et penus sunt aliqui mas ge. in eadez dedinacōne

Iter et magister. p̄ter mulier et māter et linthe que sunt feminini generis. Et p̄ter iter. sp̄m̄. ruder. roth. iuger. uesper pro tempe. et cancer p̄ morbo f̄m̄ ueteres. et h̄ntia u consonantē uel b añ er ut uer ueris et tuber tuberis. nisi sint adiectiua. ut saluber. et p̄ter nomina fructuū terre. ut piper et papauer. que sunt neutri generis. ¶ De h̄ntibus uel b añ er excipiunt ista. puluer et imber cum suis compositis. ut september. que sunt masculini generis. ¶ De nominibus fructuū terre excipiuntur ista. Acer nomen arboris. quod ē feminini generis. Cucum. oleaster. et piaster. sunt masculini generis. et de gener et paup̄ sunt communis generis dedinacōne. h̄ constructiōne sunt omnis. uero qñ stat p̄ abundantia ē omnis generis constructiōne. h̄ cōmunis dedinacōne. qñ autē p̄ mailla est neutri generis.

Iter sunt masculini generis. ut uir. leuir. p̄ter iter pir et gadir. que sunt neutri gen̄. marfir uero est communis generis.

Iter sunt neutri generis. ut murmur et guttur. Sed murmur uris fuit olim masculini generis. Vñ in euangelio Ioh̄. Multus murmur erat in populo. p̄ter p̄pria nomina uiroū uel deorū. uel gentilia. seu auiū appellatiua. Et h̄ntia x uel f uel añ ur. ut auxur nomen iouis. astur. uultur. ratur. et que sunt masculini generis. et p̄ter uibalia que hominibz imponi p̄nt. ut fur et augur. que sunt cōmunis generis. Satur uero est mas ge.

Iter dyprongum desinentia. et maxime secunde dedinacōnis. sunt ḡca. et masculini generis. ut orpheus orphei.

Iter sunt noui generis. ut templū. et scamnū p̄ter composita ab obliquis. ut paterfamilias et magister militū. que dimoscitur ex suis p̄cipijs. Centū uero ē omnis generis nūi plural. et indeclinabile. et p̄ter p̄pria nomina uiroū. ut omnibonum. que sunt masculini generis. et p̄ter nomina p̄pria mulierū. ut doctū et philoeciū. q̄ sunt feminini generis.

Etia dedinacō habet decem l̄as termina-
les. scz a. e. o. l. n. r. s. x. c. t. A ut poema. C ut sedile. O ut ugo. L ut mel. N ut carmen. R ut pater. S ut ciuitas. x ut felix. C ut lac. T ut caput. ¶ Dedinacōnes uero h̄z nñ septuaginta et octo. uel circa hoc. Desinit enim in a correptam ut h̄ poema poematis. In e cor̄ ut monile. In o cor̄ ut ugo uiginis. dido didonis. in al cor̄ ut hoc sal sal. h̄ tribunal. In el correptam neutri. h̄ mel. huius mellis. In el procl̄ barbara ut h̄ daniel. In il cor̄. ut h̄ pugil pugilis. in ol procl̄ ut h̄ sol. in ul cor̄ ut h̄ et h̄ exul. in an procl̄ ut h̄ pean peanis. In en cor̄. ut h̄ flamen. mis. in en procl̄ ut h̄ siren sirenis. in in procl̄ ut hic delphim huius delphimis. In on procl̄ greca. masculina uel feminina ut h̄ mennon menonis. h̄ sidon huius sidonis. In ar cor̄. ut h̄ calcar calcaris. in ar procl̄ ut hic naris. in er correptam ut h̄ tuber huius tuberis. in er procl̄ ut h̄ uer huius ueris. in ir correptam. unū neutri. h̄ gadir. huius gadiris. Quidā addūt hic abaddir huius abaddiris. lapis quem p̄ ioue deuorauit saturnus. h̄ in usu nō inueni. in or cor̄ ut h̄ et h̄ autor. huius autoris. in ur cor̄ unum inueni cōmune duū genorū. ut h̄ et h̄ fur. huius